

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

UUR[®]

Politika architektury a stavební kultury České republiky

Vyhodnocení plnění k roku 2020

Mimořádná příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 2/2021

Rozvoj ve všech oblastech

www.mmr.cz

MINISTERSTVO
PRO MÍSTNÍ
ROZVOJ ČR

UUR[®]

Politika architektury a stavební kultury České republiky

Vyhodnocení plnění k roku 2020

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Ústav územního rozvoje

Praha, Brno 2021

Č. j. MMR-59185/2020-81

ISBN 978-80-7538-310-5 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (pdf)

ISBN 978-80-7663-007-9 Ústav územního rozvoje

Obr. 1 - fotografie na úvodní straně - Sportovní hala Dolní Břežany. Titul v soutěži Stavba roku 2018, finalista České ceny za architekturu 2018, vítěz Grand Prix Architektů 2018.

Obsah

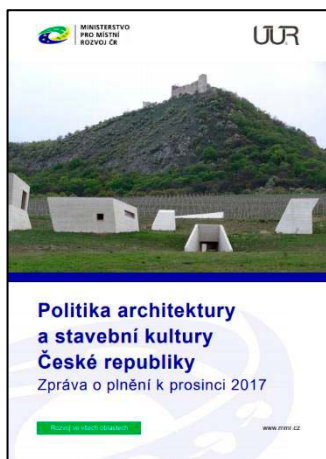
OBSAH	3
1. ZÁKLADNÍ INFORMACE	4
2. DISTRIBUCE A MEDIALIZACE	5
2.1 DISTRIBUCE	5
2.2 MEDIALIZACE	6
2.3 KONFERENCE.....	7
3. POLITIKY ARCHITEKTURY V ZAHRANIČÍ	9
4. NAPLŇOVÁNÍ POLITIKY	18
4.1 OBECNÝ PŘÍNOS POLITIKY ARCHITEKTURY A STAVEBNÍ KULTURY	18
4.2 VYHODNOCENÍ NAPLŇOVÁNÍ POLITIKY	18
5. NAPLŇOVÁNÍ OPATŘENÍ	20
KRAJINA A SÍDLA	22
<i>Téma 1 – Uspořádání krajiny a sídel</i>	22
<i>Téma 2 – Veřejná prostranství</i>	35
<i>Téma 3 – Začlenění staveb do prostředí</i>	45
STAVBY	51
<i>Téma 4 – Zadávání zakázek</i>	51
<i>Téma 5 – Projektování, realizace, životnost a udržitelnost staveb</i>	55
VZDĚLÁVÁNÍ, OSVĚTA A VÝZKUM	60
<i>Téma 6 – Vzdělávání</i>	60
<i>Téma 7 – Osvěta a média</i>	70
<i>Téma 8 – Výzkum a vývoj</i>	80
ZÁVĚREČNÁ OPATŘENÍ.....	86
6. ZÁVĚR	87
SEZNAM ZKRATEK	88
SEZNAM OBRÁZKŮ	89

1. ZÁKLADNÍ INFORMACE

Politika architektury a stavební kultury České republiky (dále též „Politika“) je strategický dokument s celostátní působností. Její zpracování uložila vláda v roce 2011 usnesením, kterým schválila Konceptci bydlení České republiky do roku 2020. Podnětem k jejímu vzniku byla též výzva definovaná v „Závěrech Rady Evropské unie o architektuře: přínos kultury pro udržitelný rozvoj (2008/C 319/05)“. Politiku architektury a stavební kultury České republiky schválila vláda České republiky 14. ledna 2015 usnesením č. 22.

Politika architektury a stavební kultury České republiky stanovuje vizi a základní cíle ve střednědobém až dlouhodobém horizontu, rozčleněné dle témat. Pro dosažení stanovených cílů navrhuje opatření, včetně určení zodpovědných a spolupracujících institucí a termínů splnění opatření.

Toto vyhodnocení plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky podává informace o tom, jak je tento strategický materiál naplňován. Kromě obecného úvodu, popisu distribuce a medializace a souvisejících konferencí v České republice se věnuje i shrnutí trendů v oblasti politik architektury a stavební kultury v zahraničí. Hlavní náplní této zprávy je vyhodnocení jednotlivých opatření, tj. jakým způsobem jsou naplňována a do jaké míry se úkoly ke konci roku 2020 podařilo naplnit. Závěrečná kapitola doporučuje na základě provedeného vyhodnocení pořídit aktualizaci Politiky architektury a stavební kultury.

Předchozí komplexní zpráva o plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky byla zpracována ke konci roku 2017 a je zveřejněna na stránkách Ministerstva pro místní rozvoj (dále též „MMR“) i Ústavu územního rozvoje (dále též „ÚÚR“).

Obr. 2 - Zpráva o plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky k prosinci 2017¹

Ministerstvo pro místní rozvoj jakožto garant uvítá veškeré doplňující informace k plnění jednotlivých opatření, stejně tak jako podněty na opravy vyhodnocení plnění materiálu jako celku i jednotlivých opatření. Podněty je možno zasílat na e-mail pask@mmr.cz.

¹ [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/zprava-o-plneni-politiky-architektury-a-stavebni-k](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/zprava-o-plneni-politiky-architektury-a-stavebni-k)

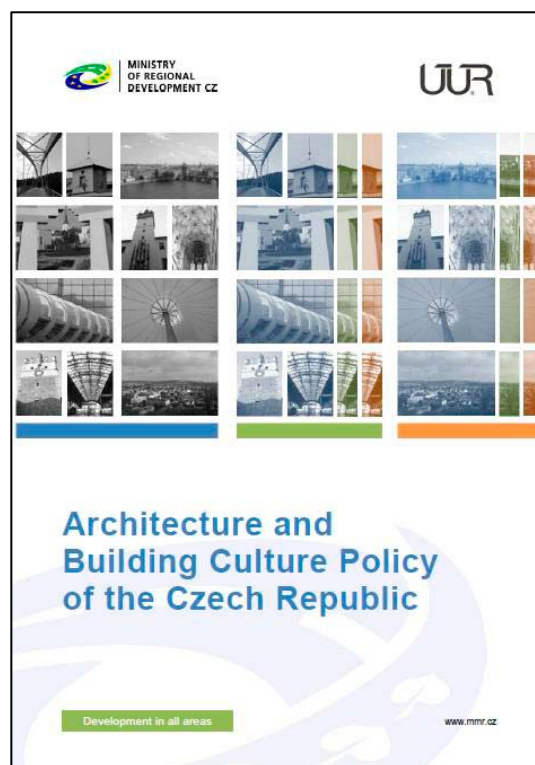
2. DISTRIBUCE A MEDIALIZACE

2.1 Distribuce

Po schválení vládou byla připravena **brožura** doprovozená úvodním slovem paní ministryně. Brožura je vystavena na webu MMR a na webu Ústavu územního rozvoje, včetně Portálu územního plánování. Zároveň byla brožura vytištěna v nákladu 3000 ks, polovina z toho počtu byla distribuována jako příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj.

Brožura byla rovněž předána krajským úřadům a jejich prostřednictvím obcím s rozšířenou působností. Krajské úřady jsou pravidelně dvakrát ročně informovány na poradách s Ministerstvem pro místní rozvoj o postupu v plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky.

Brožura byla a průběžně je dále šířena na odborných konferencích, např. EDA 2015, Perspektivy území, Architektura dětem nebo na Celostátních konferencích o územním plánování a stavebním řádu v Ostravě v roce 2015, v Plzni v roce 2017 a v Olomouci v roce 2019.

Obr. 3 - Politika architektury a stavební kultury ČR, úvodní strana v češtině²

Obr. 4 - Politika architektury a stavební kultury ČR, úvodní strana v angličtině³

V roce 2015 byla Politika architektury a stavební kultury České republiky rovněž přeložena do angličtiny. **Anglická verze** je vystavena na internetových stránkách a v menším nákladu byla i vytištěna a distribuována na mezinárodních akcích. Rovněž anglická verze je volně ke stažení na webu Ministerstva pro místní rozvoj a Ústavu územního rozvoje.

Pro základní informaci byly zpracovány **letáky** představující vizi, cíle a opatření Politiky, včetně popisu všech 8 tematických oblastí. Tyto letáky jsou dostupné v češtině, angličtině, francouzštině, němčině a ruštině. Je možné je stáhnout na webu Ministerstva pro místní rozvoj a Ústavu územního rozvoje, případně je lze získat i v tištěné formě.

² [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep)

³ [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep)

Kdokoliv má možnost si v případě zájmu zdarma vyzvednout omezené množství brožur v češtině i angličtině, stejně tak i letáků ve výše uvedených jazycích, zdarma na Ministerstvu pro místní rozvoj v Praze nebo v Ústavu územního rozvoje v Brně po předchozí dohodě e-mailem na pask@mmr.cz.

Obr. 5 - Letáky se základními informacemi o Politice architektury a stavební kultury České republiky v češtině, angličtině, francouzštině, němčině a ruštině⁴

2.2 Medializace

Schválení Politiky architektury a stavební kultury mělo poměrně značný ohlas **v tisku**, článek ji věnoval např. Deník.cz, Týdeník ECHO, ERA 21, Kulturní noviny, TZB info, EARCH či CBArchitektura.

Ohlas vzbudil materiál i **ve vládních a neziskových organizacích**, propaguje ho např. Nadace Proměny.

Dokument vstoupil ve známost i **v odborných kruzích**, zmiňoval ho např. náměstek pro památkovou péči Ministerstva kultury na celostátním semináři pořádaném Národním památkovým ústavem v září 2015 v Úštěku, podrobněji se mu v říjnu 2015 věnoval příspěvek na semináři k nemovitým kulturním památkám nazvaný Památková péče - poznatky veřejného ochránce práv. Příspěvek o Politice byl přednesen na konferenci EDA 2015.

⁴ [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepcie-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-)

Velký význam dokumentu přikládá a o šíření jeho publicity se zaslouhuje Česká komora architektů, která se na jejím vzniku značnou měrou podílela společně s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a s Asociací pro urbanismus a územní plánování ČR. Politice architektury a stavební kultury ČR bylo věnováno číslo 1/19 **Bulletinu České komory architektů**.

Obr. 6 - Obálka Bulletinu České komory architektů č. 1/19, které bylo věnováno Politice architektury a stavební kultury České republiky⁵

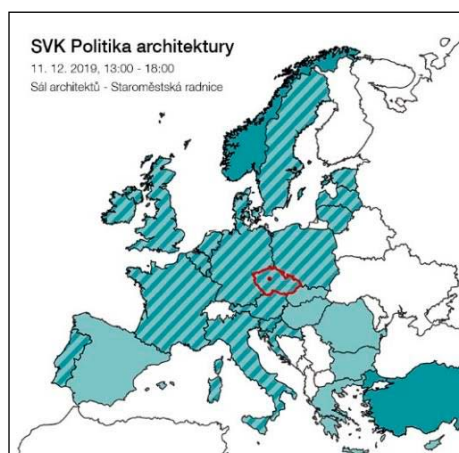
2.3 Konference

Politice architektury a stavební kultury, resp. jejím vybraným tématům, se věnují odborné konference, zaměřené specificky na tento dokument a jeho implementaci.

Dne 26. 5. 2017 se uskutečnila na půdě Fakulty architektury **doktorandská konference "Politika architektury"**, která se zaměřila jednak na dokument jako celek, jednak na související témata Architekt ve veřejné správě, Role architekta v obci, Kultivace devastovaných území, Aktivní role města a Současné problémy bydlení ve velkoměstech. Cílem akce byla reflexe tohoto strategického dokumentu v kontextu odborné činnosti prezentujících doktorandů. Na přípravě konference se podíleli členové spolku Člověk a prostor, zúčastnil se rovněž zástupce Ministerstva pro místní rozvoj. Bližší informace o konferenci jsou na <https://www.facebook.com/events/1488269691248057/>.

Další ročník této konference se uskutečnil 9. 11. 2018. Konference byla rozdělena do tří bloků. První se věnoval naplňování Politiky architektury a stavební kultury České republiky a jejímu srovnání se zahraničím, v tomto bloku byli hosty zejména představitelé institucionální sféry. Druhý blok byl zaměřen na zkušenosti měst a obcí a třetí blok se věnoval vědě a výzkumu. Stránka konference je [facebook.com/politikaarchitektury](https://www.facebook.com/politikaarchitektury).

Třetí ročník konference proběhl 11. 12. 2019 v Sále architektů na Staroměstské radnici. V rámci představení evropského kontextu politik architektury a stavební kultury vystoupila Sanja Šaban z Chorvatska a Barbara Feller z Rakouska. Dalšími tématy bylo vyhodnocení a naplňování Politiky architektury a stavební kultury ČR a téma vzdělávání ve vztahu k politice architektury.

Obr. 7 - Leták konference Politika architektury 2018

Obr. 8 - Leták konference SVK Politika architektury 2019

⁵ <https://www.cka.cz/cs/cka/cinnost-komory/bulletin-CKA>

Další konferencí, která se zabývala jedním z témat Politiky architektury a stavební kultury, konkrétně tématem vzdělávání, byla **konference Architektura dětem**, která se uskutečnila 13. a 14. 10. 2017 v budově Fakulty architektury Českého vysokého učení technického v Praze. Součástí byl i odpolední diskusní blok na témata Architektura a osvěta, Architektura a vzdělávání a Děti a město. Rovněž na této konferenci vystoupili zástupci Ministerstva pro místní rozvoj, které též konferenci poskytlo záštitu.

Druhý ročník konference se konal 25. a 26. 10. 2018 v prostorách CAMP v Praze a zaměřil se na téma Děti a město / Prostor pro hru. Výstupem konference je memorandum, jehož cílem je podpořit integraci hry a prostorů pro hru do veřejného prostoru měst a zároveň přispět k postupnému vylepšení a zefektivnění procesu jejich navrhování, certifikace, realizace i kontroly, aby co nejlépe sloužily svým uživatelům, tedy dětem. Bližší informace o konferenci, sborník ke stažení i znění memoranda jsou na www.architekturadetem.cz.

V roce 2019 proběhla konference Architektura dětem v termínu 24. a 25. 10. Tématem byla participace dětí a mládeže, konference se snažila zodpovědět otázky jak efektivně zapojit děti a mládež do participace, které metody participace se nejvíce osvědčují, jak využít potenciál dětí v procesu navrhování prostředí či jaké jsou přínosy participace jako nástroje ve vzdělávání? Videozáznam konference je na stránce www.architekturadetem.cz.

Obr. 9 - Sborník konference Architektura dětem 2017⁶

Obr. 10 - Webová stránka konference Participace dětí a mládeže 2019⁷

Ve dnech 15. a 16. února 2018 se konalo v Brně **setkání středoevropských komor architektů**, které připravila Česká komora architektů. Hlavním tématem setkání, jehož se účastnili zástupci České republiky, Slovenska, Maďarska, Polska, Rakouska a Estonska, byly politiky architektury. Předmětem jednání byly aktuální informace o vývoji v Evropě i v jednotlivých zemích a směřování jednotlivých politik. Byly představeny i informace o dokumentech, které v souvislosti s politikami vznikají, např. maďarské manuály týkající se identity sídel.

Obr. 11 - Setkání středoevropských komor architektů v únoru 2018 v Brně⁸

⁶ http://www.architekturadetem.cz/ke-stazeni/ke-stazeni.php?file=AD_konference_2017_sbornik.pdf

⁷ www.architekturadetem.cz

⁸ Fotografie: Barbara Feller

3. POLITIKY ARCHITEKTURY V ZAHRA NIČI

Politika architektury a stavební kultury České republiky není v Evropě osamocená. Zhodnocení některých obdobných materiálů se věnovala již v roce 2012 Analýza stavební kultury, která byla podkladem pro zpracování materiálu schváleného vládou. Politik architektury, stavební kultury a obdobných materiálů vzniká v Evropě značné množství, stávající dokumenty jsou často aktualizovány.

V roce 2018 zadalo Ministerstvo pro místní rozvoj České komoře architektů a Asociaci pro urbanismus a územní plánování ČR zpracování přehledu vybraných zahraničních politik architektury a stavební kultury. Tím vznikl základní komplexní náhled na situaci těchto materiálů v Evropě. Kromě vlastního přehledu zadavatel požadoval i analýzu těchto dokumentů a doporučení, jaké principy využívané v zahraničí by bylo vhodné zohlednit při aktualizaci Politiky architektury a stavební kultury České republiky. Vedle podnětů ze zahraničí bylo součástí zakázky, kterou zpracovávala i Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, též doporučení pro aktualizaci českého materiálu z pohledu vlastních zkušeností těchto tří institucí. Stručně shrnuté výsledky těchto analýz a doporučení zpracoval Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj v Analýze zahraničních materiálů a doporučení a v Analýze doporučení profesních organizací k aktualizaci Politiky architektury a stavební kultury České republiky. Oba materiály, včetně tří kompletních podkladových materiálů, jsou volně ke stažení na stránkách MMR a ÚÚR.

Obr. 12 - Politika architektury a stavební kultury České republiky - Analýza zahraničních materiálů a doporučení⁹.

Obr. 13 - Politika architektury a stavební kultury České republiky - Analýza doporučení profesních organizací k aktualizaci dokumentu¹⁰.

Z iniciativy České republiky byla založena webová platforma www.eapb.info, která prezentuje aktuální evropské akce související s daným tématem a podává přehled o dokumentech v jednotlivých státech.

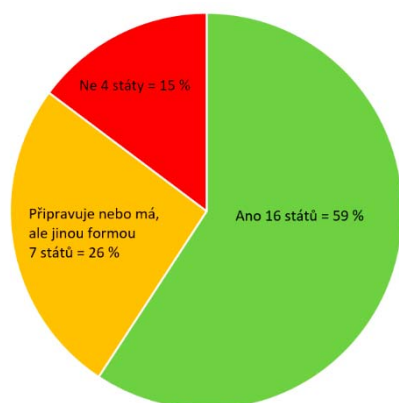
⁹ [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni)

¹⁰ [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni)

O roztřídění politik architektury a stavební kultury v Evropě se pokusil Dr. João Ferreira Bento v rámci projektu Urban Maestro (viz dále). Identifikoval, že v Evropě převládají celostní politiky (státy, kde se uplatňují, jsou na následujícím obrázku označeny červenohnědou barvou), existují i sektorové politiky (označené žlutě) a politiky vázané na jednu instituci (označené oranžově).

Obr. 14 - Typy politik architektury v Evropě v roce 2020¹¹

Přehled politik architektury a stavební kultury či jim obdobných materiálů zpracovalo i Ministerstvo pro místní rozvoj. Z analýzy vyplývá, že za posledních 10 let vznikly tyto materiály ve většině zemí Evropské unie, jejich absence je častější v jižních evropských zemích.

Obr. 15 - Existence politik architektury a stavební kultury a obdobných materiálů v zemích Evropské unie. Stav v roce 2020.¹²

¹¹ João Ferreira Bento, přednáška k výstupům projektu Urban Maestro, 27. 5. 2020.

¹² Graf: MMR, 2020.

Politiky architektury v zahraničí

Stát	Má obdobný dokument	Název	Rok
Belgie	Částečně	Multiannual Programme 2017-2020 (Flandry), Note d'orientation (Brusel), Guide de l'Architect (Valonsko)	2017, 2015, 2016
Bulharsko	Ne		
Česká republika	Ano	Politika architektury a stavební kultury	2015
Dánsko	Ano	Danish Architectural Policy. Putting People First	2014
Estonsko	Ano	The Architectural Policy of Estonia	2002
Finsko	Ano*	The Finish Architectural Policy	1998
Francie	Ano	Strategie Nationale pour l'Architecture	2015
Chorvatsko	Ano**	Apolitika. Architectural Policies of the Republic of Croatia	2012
Irsko	Ano***	Government Policy on Architecture 2009 – 2015	2009
Itálie	Zákon, ne politika	Legge-Quadro Sulla Qualità Architettonica	2009
Kypr	Ne	Pouze sektorový dokument Development Control Design Policy, Guidance and Standards	2015
Litva	Částečně	Governmental Resolution on the Inventory of Guidelines for Lithuanian Architecture	2005
Lotyšsko	Ano	Architecture Policy Guidelines 2009 – 2015	2009
Lucembursko	Ano	Pour une Politique architecturale	2004
Maďarsko	Ano	Nemzeti Építészetpolitika. National Architecture Policy	2015
Malta	Ne		
Německo	Částečně****	Pravidelně vydávané Baukultur Report	2014-2017
Nizozemsko	Ano	Building on the strength of design	2016
Polsko	Ano	Polska Polityka Architektoniczna	2018
Portugalsko	Ano	Política Nacional de Arquitectura e Paisagem	2015
Rakousko	Ano	Austrian Federal Guidelines for Building Culture + pravidelně vydávané Austrian building culture report	2017
Rumunsko	Připravuje		
Řecko	Ne		
Slovensko	Připravuje		
Slovinsko	Ano	Architecture for the People. The Architectural Policy of Slovenia	2017
Španělsko	Připravuje zákon, ne politiku	Připravuje zákon o architektuře a kvalitě vystavěného prostředí, dokončen by měl být v roce 2021	
Švédsko	Ano	Policy for Designed Living Environment	2018

* Finsko připravuje novou politiku architektury (Architecture Policy Programme), předpokládané dokončení je v roce 2021.

** Chorvatsko připravuje aktualizaci politiky.

*** Irsko připravuje dokument Places for People - National Policy on Architecture, která nahradí stávající materiál. Měl by být dokončen v roce 2020.

**** Německo připravuje Guidelines for Baukultur.

Obr. 16 - Přehled politik architektury a stavební kultury a obdobných materiálů v zemích Evropské unie. Stav v roce 2020.¹³

Kromě zde uvedených dokumentů jsou inspirativní i některé politiky států mimo Evropskou unii. Švýcarsko vydalo na počátku roku 2020 Strategii stavební kultury¹⁴, která se svojí strukturou podobá Politice architektury a stavební kultury České republiky. Norsko má obdobný materiál Architecture.now z roku 2009, na Islandu je vydána Icelandic Government Policy on Architecture z roku 2007.

¹³ Tabulka: MMR, 2020.

¹⁴ <https://www.bak.admin.ch/bak/de/home/kulturerbe/zeitgenoessische-baukultur/strategie-baukultur.html>

Politiky architektury a stavební kultury jsou v poslední době na mezinárodní úrovni často konzultovány. Pod hlavičkou Evropského fóra politik architektury (**European Forum for Architectural Policies, EFAP**), které se snažilo udržovat přehled o situaci v jednotlivých zemích a dle možností je podporovat, bylo zorganizováno množství konferencí na dané téma, např. v roce 2008 v Lublani, v roce 2010 v Bruselu, o rok později v Budapešti a v Gdaňsku, v roce 2012 v Lefkosii a v následujícím roce v Dublinu a Vilniusu, v roce 2015 v Rize a Lucemburku. EFAP v roce 2016 fakticky zaniklo, zájem o politiky architektury a stavební kultury však v žádném případě neustal.

Nástupce EFAP a forma jeho fungování se ještě hledá, jako nejlepší se zatím jeví méně formální organizace v čele se zástupci státu, který bude v daném období předsedat radě EU. Formální označení těchto akcí je **European Conference on Architectural Policies, ECAP**. V rámci předsednictví jednotlivých zemí v Radě EU bylo uspořádáno několik významných konferencí, a to březnu 2017 na Maltě, v září 2017 v Tallinnu či v září 2018 ve Vídni. Další konferenci uspořádalo Rumunsko v Bukurešti ve dnech 12. - 13. 6. 2019 a Finsko v Helsinkách ve dnech 12. - 13. 11. 2019 na téma „Architektura pro všeobecné blaho“, nejzajímavější byly příklady práce s politikami architektury a stavební kultury na různých úrovních, od evropské až po obecní. Předpokládaná konference v červnu 2020 v Chorvatsku v Záhřebu a Rijece na téma znovuvyužití architektury byla zrušena vzhledem k epidemiologické situaci a zemětřesení v Záhřebu, konference v Německu, která se měla konat v listopadu 2020 v Gelsenkirchen, byla zrušena s ohledem na pandemii COVID-19. Konference v rámci portugalského předsednictví je s ohledem na epidemickou situaci nejasná. Slovinsko plánuje uspořádat konferenci na začátku října 2021 v Mariboru, ve spolupráci s Rakouskem, které den před tím předpokládá závěrečnou konferenci OMC group (viz níže) v Grazu. Česká republika by měla uspořádat obdobnou konferenci v rámci předsednictví Rady EU v druhé polovině roku 2022. Konference, jejíž uspořádání se předpokládá 10. až 12. října 2022, je zařazena mezi oficiální akce českého předsednictví. Předpokládá se, že první odpoledne proběhne setkání ředitelů politik architektury, druhý den vlastní konference a třetí den exkurse např. do Libereckého kraje.

Obr. 17 - Konference v Tallinnu v září 2017¹⁵

Obr. 18 - Konference ve Vídni v září 2018¹⁶

¹⁵ Zdroj: oficiální fotogalerie konference

¹⁶ Fotografie: Josef Morkus

Politiky architektury v zahraničí

Kromě těchto konferencí se z iniciativy francouzského Ministerstva kultury konalo v Paříži v dubnu 2017 setkání k politikám architektury, které přineslo zevrubný přehled o stavu těchto a obdobných dokumentů v Evropě. Účast na setkání využil zástupce Ministerstva pro místní rozvoj jednak k informování všech účastníků o Politice architektury a stavební kultury České republiky, jednak k distribuci anglické verze účastníkům setkání. V návaznosti na toto setkání uspořádala francouzská strana další diskusní setkání s omezeným počtem účastníků v říjnu 2017 rovněž v Paříži. Další setkání, se uskutečnilo 8. března 2018 v Dublinu, hlavní téma byla kvalita architektury. Na setkání navázala následující den národní konference na téma regenerace a znovuvyužití území ve městech. Další setkání proběhlo ve Vídni 13. 9. 2018 v návaznosti na výše zmíněnou konferenci. Souběžně proběhlo i zasedání rakouské Beirat für Baukultur, na kterém zástupce Ministerstva pro místní rozvoj představil Politiku architektury a stavební kultury České republiky a porovnal ji s rakouským dokumentem. Následující setkání proběhlo 2. 4. 2019 ve švýcarské Ženevě. Bylo dohodnuto, že setkání této skupiny budou pokračovat jako neformální a budou se nazývat **setkání evropských ředitelů politik architektury** – European Directors for Architectural Policies = EDAP. Budou určena pro zástupce ústředních orgánů zodpovědných za politiky architektury a stavební kultury v zemích EU + Švýcarska, Norska, Islandu a Lichtenštejnska + zástupce Evropské komise. Jejich hlavním cílem bude výměna a sdílení příkladů dobré praxe v dané oblasti. Setkání se budou konat dvakrát ročně na jaře a na podzim, přičemž podzimní setkání bude navázáno na konferenci k politikám architektury organizovanou předsednicou zemí Rady EU. V souvislosti s konferencí k politikám architektury proto proběhlo další setkání skupiny 11. 11. 2019 v Helsinkách ve Finsku. Kromě sdílení informací a novinek na evropské i národních úrovních se řešil zejména postup implementace Davoské deklarace, tzv. davoský proces, a vazba na novou Lipskou chartu a Územní agendu EU. Podobným tématům se věnovalo i setkání v rámci německého předsednictví, které se konalo 28. 10. 2020 online z důvodu pandemie COVID-19.

Obr. 19 - Setkání evropských ředitelů politik architektury v Ženevě v dubnu 2019¹⁷

Jak již bylo uvedeno výše, téma kvality vystavěného prostředí je stále častěji diskutováno i v rámci struktur Evropské unie. Rada Evropské unie přijala Závěry k pracovnímu plánu pro kulturu 2019-2022 (2018/C 460/10), které ustanovují **pracovní skupinu OMC** (Open Method of Coordination) nazvanou „Vysoce kvalitní architektura a prostředí vytvářené výstavbou pro každého“. Činnost skupiny byla zahájena na začátku roku 2020, první setkání se uskutečnilo v únoru 2020 v Bruselu, další jednání probíhají formou videokonferencí. Celkem se předpokládá 5 setkání v průběhu 1,5 letého trvání projektu. Kromě jednání celé skupiny jsou účastníci rozděleni do 3 pracovních týmů, přičemž jeden se zabývá hodnocením kvality staveb, druhý případovými studii a třetí řeší synergie mezi různými typy opatření. Členy skupiny jsou zástupci státní správy členských států EU nominovaní Kulturní komisí. ČR zastupuje Josef Morkus z Ministerstva pro místní rozvoj a Ilja Kocian z Ministerstva kultury, personální obsazení se částečně překrývá se skupinou ředitelů politik architektury. Výsledkem projektu bude zpráva, která bude obsahovat úvodní vizi, definice, kontext, příklady dobré a špatné praxe, mapy synergií a zejména tzv. policy recommendations, tedy doporučení zaměřená na státní úroveň, ale i na další úrovně. Projekt bude ukončen v polovině roku 2021, závěrečná konference projektu bude uspořádána na začátku října 2021 v Grazu ve vazbě na konferenci v Mariboru (viz výše).

¹⁷ Zdroj: zápis z jednání této skupiny.

Obr. 20 - Setkání OMC Group v Bruselu v únoru 2020¹⁸

Předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyen 16. září 2020 ve své řeči o stavu Evropské unie uvedla, že má vzniknout „**Nový evropský Bauhaus**“, fórum pro spolupráci architektů, umělců, studentů, vědců, inženýrů a designerů. Má jít o environmentální, ekonomický a kulturní projekt věnující se tématům navrhování, udržitelnost a investice, s cílem naplňování a prosazování Zelené dohody pro Evropu způsobem, který bude blíže lidem. První vlna bude spuštěna v roce 2021, kdy budou realizovány projekty zaměřené např. na přírodní stavební materiály ve vazbě na energetickou úspornost, na demografii či na zelenou digitální transformaci. Ve druhé vlně, která má probíhat od roku 2023, bude vytvořena platforma pro šíření zkušeností a portál pro sdílení znalostí.

Projekt naznačuje, že architektura a kvalita vystavěného prostředí se stává prioritou i pro Evropskou komisi. To dokazuje i cena Mies van der Rohe pro současnou architekturu, kterou Evropská komise uděluje.

Obr. 21 - Cena Mies van der Rohe 2019: Transformace 530 bytových jednotek Grand Parc Bordeaux¹⁹

Obr. 22 - Cena Mies van der Rohe 2017: Renovace bytového bloku DeFlat Kleiburg²⁰

Obr. 23 - Cena Mies van der Rohe 2015: Filharmonie ve Štětíně²¹

Obr. 24 - Cena Mies van der Rohe 2013: Koncertní hala a kongresové centrum Harpa v Reykjavíku²²

¹⁸ Zdroj: komunikační platforma Evropské komise

¹⁹ <https://miesarch.com/work/3889>

²⁰ <https://miesarch.com/work/3509>

²¹ <https://miesarch.com/work/567>

²² <https://miesarch.com/work/535>

Politiky architektury v zahraničí

V rámci Zelené dohody pro Evropu má být realizována i strategie „**Renovation Wave**“, která cílí na renovaci 35 milionů neúsporných budov a vytvoření 160 000 pracovních míst do roku 2030. Strategie má mít vazbu na kvalitu vystavěného prostředí prostřednictvím projektu Nový evropský Bauhaus, ke kterému se aktivně hlásí Architect's Council of Europe, European Council of Spatial Planners a mnoho dalších profesních asociací.

Obr. 25 - Leták k projektu „Nový evropský Bauhaus“²³

Obr. 26 - Leták k projektu „Renovation Wave“.²⁴

Evropská unie podpořila v rámci programu Horizon 2020 dvouletý výzkumný projekt **Urban Maestro**, který vede UN-Habitat ve spolupráci s University College London a bruselským "Bouwmeester / Maître Architecte". Projekt se zaměřuje na formální a neformální prostředky pro zlepšování kvality prostředí v evropských městech, s důrazem na „měkké“ nástroje. Prvním výsledkem je „Urban Maestro Survey“ z roku 2019, který mapuje nástroje, které jsou v Evropě využívány pro ovlivňování kvality vystavěného prostředí, a vytváří jejich typologii: analytické nástroje, šíření znalostí, propagace, hodnocení a nástroje přímé podpory. Národní koncepční dokumenty dělí rozdělít do tří hlavních typů (viz též mapa výše):

- » Komplexní politika (Rakousko, Chorvatsko, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Maďarsko, Irsko, Lotyšsko, Litva, Lucembursko, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Slovinsko, Švédsko, Skotsko, Severní Irsko, Island a Norsko);
- » Sektorová politika (Kypr, Malta, Anglie a Wales ve Spojeném království);
- » Politika specifická pro danou instituci (Flandry a Brusel v Belgii).

Celkem budou uspořádány k projektu 4 setkání a závěrečná konference v roce 2021. Česká republika se v projektu účastní případovou studií k dotačnímu programu na podporu architektonických a urbanistických studií. Podrobnosti jsou na www.urbanmaestro.org.

Obr. 27 - Pozvánka na druhý workshop projektu Urban Maestro²⁵

Obr. 28 - Úvodní strana dokumentu Urban Maestro: Informal tools of Urban Design Governance, the European picture z roku 2019²⁶

Obr. 29 - Úvodní strana případové studie z České republiky²⁷

²³ Zdroj: newsletter Evropské komise.

²⁴ Zdroj: newsletter Evropské komise.

²⁵ Zdroj: newsletter projektu Urban Maestro

²⁶ <https://urbanmaestro.org/tools/>

²⁷ <https://urbanmaestro.org/example/subsidies-for-architectural-and-urban-competitions/>

Velmi významným novým mezinárodním dokumentem, který se přímo vztahuje k politikám architektury a stavební kultury, je tzv. **Davoská deklarace**, kterou přijali ministři kultury na konferenci konané 20. - 22. 1. 2018 ve Švýcarsku. Na přípravě deklarace se aktivně podílela i Česká republika, deklaraci za českou stranu podepsal náměstek ministra kultury Vlastislav Ouroda. Deklarace, jejímž titulem je „Na cestě ke kultuře vysoce kvalitní výstavby v Evropě“, definuje ústřední úlohu kultury v zastavěném prostředí, nabízí vizi kultury vysoce kvalitní výstavby a popisuje její přínosy, a zavazuje se k zohledňování a prosazování myšlenek a zásad kultury vysoce kvalitní výstavby. Zajímavé je, že i v anglické verzi deklarace se používá termín „Baukultur“.

Obr. 30 - Konference ministrů kultury, jejímž výsledkem je Davoská deklarace²⁸

Implementace Davoské deklarace je nazývána **Davoským procesem**. Davoský proces je postaven na 3 pilířích:

1. Politika a komunikace
2. Koncepty a reflexe
3. Národní politiky (místní a regionální)

Dosavadním výstupem je koncept **Davoského systému kvality** (vysoce kvalitní stavební kultura a její posuzování), který byl rozeslán k veřejné konzultaci v říjnu 2020. Navrhováno je 8 kritérií, jež by měla být posuzována při hodnocení kvality záměrů, a k nimž jsou navrženy otázky a indikátory, podle kterých by mělo být jejich splnění hodnoceno:

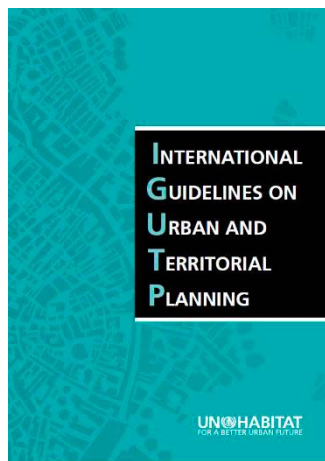
1. Dobrá správa
2. Funkčnost
3. Vliv na životní prostředí
4. Ekonomické aspekty
5. Diversita
6. Kontext
7. Vztah k místu
8. Krása

Švýcarská strana předpokládá, že další ministerská konference se bude konat v Davosu v roce 2023.

²⁸ <https://www.bundesstiftung-baukultur.de/en/davos-declaration>

Politiky architektury v zahraničí

Ve dnech 4. a 5. listopadu 2019 se v Ženevě konala konference k hodnocení kvality prostředí, uspořádaná Švýcarskou federální kanceláří pro kulturu ve spolupráci s Mezinárodní radou památek ICOMOS, Mezinárodní unií architektů UIA a Švýcarskou společností inženýrů a architektů SIA. Zaměřila se na různé pohledy a profesní přístupy. Nebyl z ní jasný závěr, ale rozproutila debatu i na politické úrovni. Podrobnosti jsou uvedeny na www.getting-the-measure-of-baukultur.ch. Švýcarská strana se dále bude snažit do diskuse výrazně zapojit soukromý sektor, který v Ženevě chyběl.

Obr. 31 - Leták ke konferenci „Měření stavební kultury“²⁹

Obr. 32 - Úvodní strana „Mezinárodní příručky pro urbanismus a územní plánování“³⁰

Vystavenému prostředí se věnuje též program **UN-HABITAT**, který mimo jiné vydal v roce 2015 Mezinárodní příručku pro urbanismus a územní plánování. Pro Českou republiku je využitelná omezeně, jelikož je zaměřena na celosvětový pohled na danou tematiku a většina doporučení je u nás realizována a dlouhodobě uplatňována.

Rada evropských architektů (**Architects' Council of Europe - ACE**) uspořádala 4. května 2019 v Innsbrucku konferenci „Jak dosáhnout kvality v prostředí vytvářeném výstavbou: nástroje a systémy zajišťující kvalitu“³¹.

Postřehům z vybraných zahraničních akcí, včetně základní informace o některých zahraničních politikách architektury a podobných dokumentech, se věnoval článek „Mezinárodní konference k politikám architektury“, který vyšel v čísle 3/2017 časopisu **Urbanismus a územní rozvoj**.

Obr. 33 - Článek „Mezinárodní konference k politikám architektury“³²

²⁹ https://davosdeclaration2018.ch/media/Getting_The_Measure_of_Baukultur_190806.pdf

³⁰ <https://unhabitat.org/international-guidelines-on-urban-and-territorial-planning>

³¹ www.ace-cae.eu/activities/events/2019/quality-in-built-conference

³² Urbanismus a územní rozvoj, 3/2017

4. NAPLŇOVÁNÍ POLITIKY

4.1 Obecný přínos Politiky architektury a stavební kultury

Naplňování Politiky architektury a stavební kultury České republiky lze hodnotit ve dvou rovinách. První je celkové pozvednutí kvality architektury, stavební kultury a obecně prostředí, ve kterém se pohybujeme, tedy naplnění hlavních vizí Politiky. Rozhodně pozitivně lze vnímat skutečnost, že se po svém vydání Politika architektury a stavební kultury stala mediálně diskutovaným tématem a vzbudila ohlas. Její jednotlivá opatření přispívají k větší publicitě tématu i k posunům v jednotlivých dílčích tématech. Na druhou stranu od jejího vydání uplynula poměrně krátká doba, a proto nelze očekávat, že její vydání a dosavadní implementace by měla dramatický celoplošný dopad na pozvednutí kvality vystavěného prostředí v celé České republice. K tomu je nutná dlouhodobá koncepční práce na krajích a zejména v jednotlivých obcích, přičemž celostátní dokument k ní může podněcovat a dodávat impulsy, není však v jeho moci a ani to není účelem, aby jednotlivé kroky přikazoval. Poměrně značné množství metodických materiálů, které jsou výsledkem jednotlivých opatření Politiky, usnadňuje tuto cestu a činnost obcí a dalších účastníků sjednocuje. Zcela klíčové je zvyšování povědomí o kvalitní architektuře a stavební kultuře ve společnosti, a to u odborníků, politických reprezentantů, i u široké veřejnosti. K tomu přispělo zejména naplňování opatření v tématech vzdělávání a osvěta a média.

Dílčím cílem naplňování Politiky je, aby se její vize a cíle promítaly do všech relevantních strategických dokumentů jednotlivých resortů. S Politikou architektury a stavební kultury České republiky pracuje vrcholový strategický materiál ČR 2030 i jeho implementační plán. Politika byla uplatněna při tvorbě Koncepce občanského vzdělávání v České republice, při tvorbě Strategie regionálního rozvoje ČR, Zásad urbánní politiky či při aktualizaci Politiky územního rozvoje České republiky.

4.2 Vyhodnocení naplňování Politiky

Druhým, jasněji měřitelným způsobem hodnocení naplňování Politiky architektury a stavební kultury ČR, je vyhodnocení naplňování jednotlivých opatření. Politika definuje celkem 71 opatření, u každého určuje garanta opatření, spolupracující instituce a termín splnění opatření. Termíny jsou určeny mezi roky 2015 a 2020, někdy je uvedeno průběžně, tedy kontinuálně od okamžiku, kdy to bude možné.

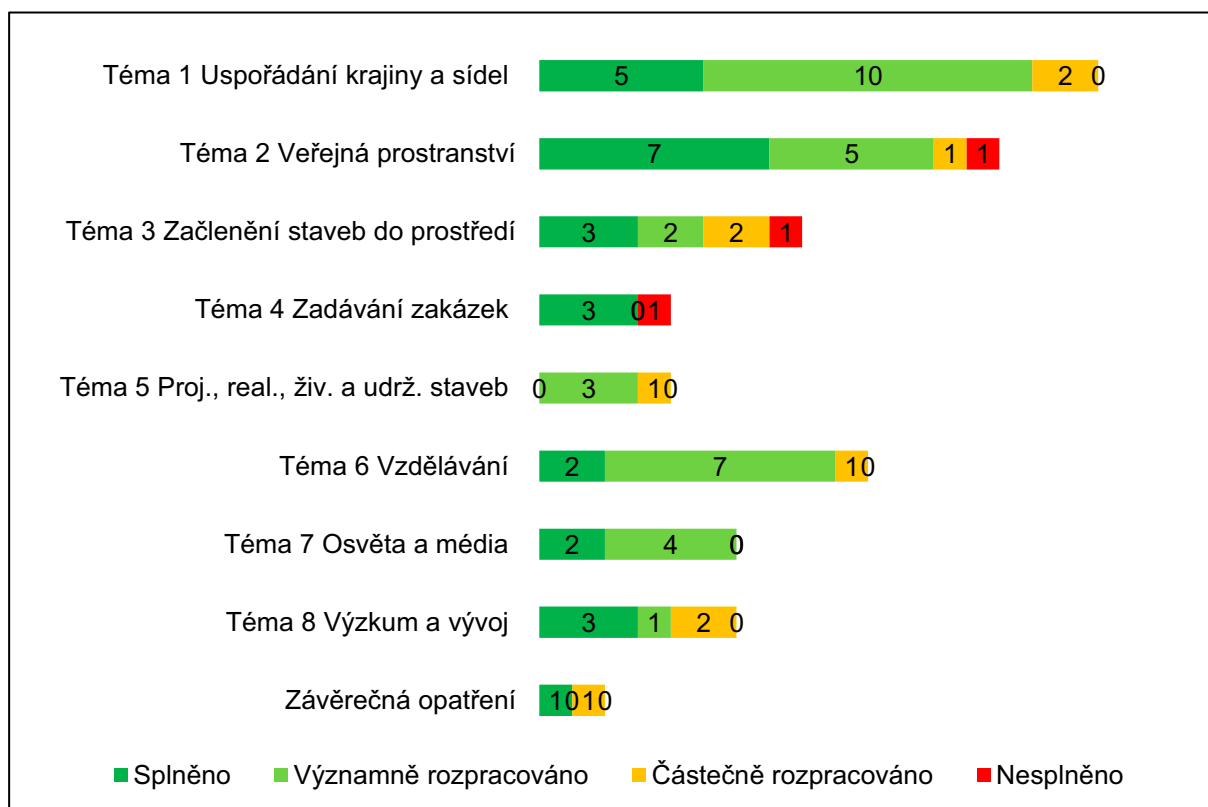

Ke konci roku 2020 je ze 71 splněno 26 opatření, 32 opatření je rozpracováno významně, tedy došlo k zásadnímu posunu v jejich plnění, ale nelze je označit za zcela splněná. Spadají sem i opatření, která mají být plněna průběžně, a došlo k významnému posunu v jejich plnění. Dalších 10 opatření je splněno částečně, včetně opatření s průběžným plněním a pouze omezeným posunem v jejich implementaci, 3 opatření se ke konci roku 2020 naplnit nepodařilo. Tato kapitola podává základní statistický přehled o plnění všech opatření, konkrétní popis a zhodnocení naplňování jednotlivých opatření poskytuje následující kapitola.

Vyhodnocení po jednotlivých cílech není provedeno, jelikož naplňování cílů by mělo být prostřednictvím plnění jednotlivých opatření. Zvláštní vyhodnocování cílů by bylo duplicitní k vyhodnocení naplňování jednotlivých opatření.

Obr. 34 - Plnění opatření Politiky architektury a stavební kultury České republiky³³

³³ Graf: MMR, 2020.

Obr. 35 - Plnění opatření Politiky architektury a stavební kultury České republiky po jednotlivých tématech³⁴

³⁴ Graf: MMR, 2020.

5. NAPLŇOVÁNÍ OPATŘENÍ

Tato stěžejní kapitola vyhodnocení se věnuje všem 71 opatřením, které jsou Politikou architektury a stavební kultury České republiky definovány. U každého opatření jsou z Politiky převzaty texty jednotlivých opatření, včetně určení

- » zodpovědnosti – garanta, který je zodpovědný za naplnění opatření;
- » spolupráce – instituce, které se spolupodílejí na naplnění opatření;
- » termínu – rok, do jehož konce má být opatření naplněno.

Kromě těchto kategorií je u každého opatření doplněn předpokládaný způsob naplnění opatření a stav jeho plnění. Jednoduše graficky jsou rozlišeny kategorie:

Splněno

Významně rozpracováno (včetně průběžných opatření, u kterých došlo k významnému posunu jejich implementace)

Částečně rozpracováno (včetně průběžných opatření, u kterých došlo pouze k omezenému posunu jejich implementace)

Nesplněno

Obr. 36 – Rozhledna na Velké Deštné. Cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za inspirativní řešení dominanty v přírodním prostředí v rámci České ceny za architekturu 2020. Autor: architekti.in – Ing. arch. Lukáš Svoboda, Ing. arch. Tomáš Jurák. Fotografie: David Stejskal.

KRAJINA A SÍDLA

Téma 1 – Uspořádání krajiny a sídel

Cíl 1.1

Pozitivně ovlivňovat vývoj sídelní struktury.

Opatření 1.1.1

Zpracovat analýzu trendů vývoje struktury měst a obcí v ČR od roku 1989. Zjistit pozitivní a negativní trendy, vzniklé mj. i jako důsledek investic v území, a možnosti ovlivnění těchto trendů územně plánovací činností.

Zodpovědnost:

MMR

Spolupráce:

TAČR, ÚÚR

Termín:

2016

Způsob provedení:

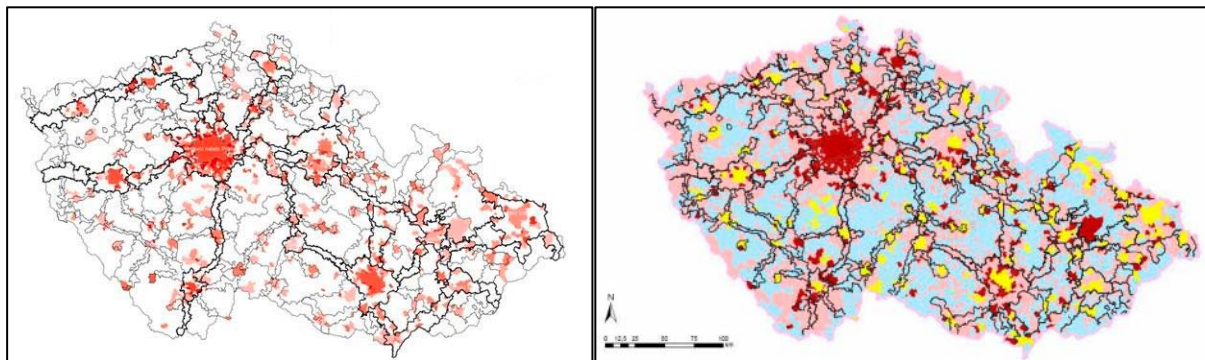
Výzkumná potřeba TAČR - Trendy vývoje struktury měst a obcí v ČR.

Stav:

Podpořeno z programu TAČR Beta jako TB0500MMR002, dokončeno 2016, finální oponentura 8/2017. Publikováno na stránkách MMR.

Hlavní částí díla je soubor map, které analyzují vývoj sídelní struktury v České republice od 90. let 20. století. Zabývají se růstem zástavby ve vazbě na změny obyvatelstva, změnami v pracovních centrech a vybavenosti, určují typologii obcí. Jednotlivé mapy jsou komentovány a z analýz jsou učiněny závěry.

Materiál obsahuje kromě souboru map i návrh doporučení k úpravě Politiky územního rozvoje a zásad územního rozvoje i strategických dokumentů. V přílohách je zařazena analýza národních a státních politik a strategií prostorového rozvoje států sousedících s ČR, analýza národních politik a strategií ČR z hlediska poznatků o trendech vývoje struktury měst a obcí, či shrnutí priorit krajů týkající se struktury osídlení a vymezení center obsažené v zásadách územního rozvoje.

Obr. 37 - Vybrané mapové výstupy z výzkumného úkolu „Trendy vývoje struktury měst a obcí v ČR“³⁵

³⁵ <http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Publikace-a-odborne-texty/Trendy-vyvoje-struktury-mest-a-obci-v-CR>

Opatření 1.1.2

Zpracovat analýzu vlivu nových technologií na sídelní strukturu, na strukturu sídel a na jejich spolupráci v sídelní struktuře.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: TAČR

Termín: 2016

Způsob provedení: Výzkumná potřeba TAČR - Vliv nových technologií na sídelní strukturu, na strukturu sídel a na jejich spolupráci v sídelní struktuře

Stav: 👍

Podpořeno z programu TAČR Beta jako TB020MMR023, dokončeno 2015. Publikováno na stránkách MMR. Výsledkem mj. je, že nové technologie se do území propisují s významnou mírou setrvačnosti, budou pravděpodobně mít malé přímé územní dopady, ale budou pozitivně ovlivňovat fungování území.

Obr. 38 - Titulní strana závěrečné zprávy výzkumného úkolu „Vliv nových technologií na sídelní strukturu, na strukturu sídel a na jejich spolupráci v sídelní struktuře“³⁶

Opatření 1.1.3

Na základě výsledků Opatření 1.1.1 a Opatření 1.1.2 zpracovat metodiku, která určí způsoby pozitivního ovlivňování vývoje struktury měst a obcí v ČR, struktury jednotlivých sídel a možností jejich spolupráce v sídelní struktuře. V regionálním plánování uvažovat s různorodostí sídel a podle toho k nim v krajském, případně celostátním měřítku přistupovat. Při plánování metropolitních rozvojových oblastí klást důraz na spolupráci jádrových měst a okolních oblastí.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ÚÚR, vysoké školy

Termín: 2017

Způsob provedení: Podkladový materiál zpracovaný Ústavem územního rozvoje.

Stav: 😊

Materiál je rozpracován, předpokládané dokončení je v roce 2021. Zahrne výsledky opatření 1.1.1 a 1.1.2 a další vstupy. Bude sloužit zejména jako podklad pro sjednocení vymezení sídelní struktury v územním rozvojovém plánu a v zásadách územního rozvoje dle nového stavebního zákona.

Obr. 39 - Rozpracovaný materiál k plnění opatření 1.1.3³⁷

³⁶ http://www.mmr.cz/getmedia/86208966-3232-4c4b-b00f-543e6f478636/TB020MMR023_Vlivy-novych-technologii-na-sidelni-strukturu,-na-strukturu-sidel-a-na-jejich-spolupraci-v-sidelni-strukture_3.pdf

³⁷ Zdroj: ÚÚR, 2020.

Opatření 1.1.4

Výsledky Opatření 1.1.1, Opatření 1.1.2 a Opatření 1.1.3 promítnout do Politiky územního rozvoje České republiky, do strategických plánů a do územně plánovacích dokumentací.

Zodpovědnost: MMR
Spolupráce: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí
Termín: 2020
Způsob provedení: Vymezení sídelní struktury v územním rozvojovém plánu a v zásadách územního rozvoje.

Stav: 😊 Doposud se podařilo vytvořit legislativní předpoklady pro vymezení sídelní struktury. Dle projednávaného nového stavebního zákona má být součástí územního rozvojového plánu, nové územně plánovací dokumentace na úrovni státu, povinné vymezení sídelní struktury. V případě hierarchie sídel budou vymezena sídla pouze nejvyšších kategorií. V zásadách územního rozvoje je již dnes sídelní struktura vymezována, její vymezení však není jednotné. Z toho důvodu budou zásady územního rozvoje do budoucna přebírat hierarchizaci sídel nejvyšších kategorií z územního rozvojového plánu a pro vymezení nižších úrovní připraví MMR jednotnou metodiku, jejíž vydání se předpokládá v roce 2022.

Opatření 1.1.5

Vyhodnocovat stav a vývoj sídelní struktury České republiky v rámci celostátních územně analytických podkladů.

Zodpovědnost: MMR
Spolupráce: ÚÚR, AUÚP, veřejná správa na úrovni krajů, vysoké školy
Termín: průběžně od roku 2017
Způsob provedení: V rámci územně analytických podkladů ČR zařadit kapitolu sídelní struktura. Zpracovat téma sídelní struktura v rámci Územně analytických podkladů České republiky a průběžně ho aktualizovat.

Stav: 😊 Sídelní struktura je jedním ze sledovaných jevů územně analytických podkladů dle vyhlášky č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Dílčí podklad pro vymezení sídelní struktury byl zadán MMR formou externí objednávky a dokončen v roce 2017. Územně analytické podklady ČR včetně kapitoly sídelní struktura jsou rozpracovány.

Opatření 1.1.6

Určit a uplatňovat požadavky na adaptaci sídel a uspořádání krajiny vyplývající ze „Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR“ a „Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice“.

Zodpovědnost: MMR
Spolupráce: MŽP, MZe, veřejná správa na úrovni krajů a obcí, vysoké školy
Termín: 2020
Způsob provedení: Vybrání požadavků z obou materiálů a zhodnocení jejich plnění.

Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR byla schválena vládou 26. 10. 2015, 16. ledna 2017 byl schválen navazující „Národní akční plán adaptace na změnu klimatu“, který obsahuje konkrétní opatření. Projekt "Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice" byl dokončen 30. 10. 2015, výsledky jsou přístupné na www.vodavkrajine.cz.

Stav: 😊 Výstup je zpracováván interně v rámci MMR, dokončen by měl být v roce 2020. Národní akční plán stanovil řadu úkolů, které se týkají mj. územního plánování, stavebního řádu, regionálního rozvoje a nastavení dotačních programů. Jde např. o podporu pořízení tzv. územních studií krajiny či stanovení požadavků na ochranu před městskými tepelnými ostrovy. Naopak ze Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice prakticky žádné přímé úkoly nevyplývají. Adaptaci sídel na dopady změny klimatu se věnuje poměrně rozsáhlá publikační činnost, několik článků bylo uveřejněno např. v čísle 2/2017 periodika Regionální rozvoj mezi teorií a praxí.

Obr. 40 - Úvodní strana „Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR“³⁸

Obr. 41 - Úvodní strana „Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu“³⁹

Obr. 42 - Úvodní strana „Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírody blízkými opatřeními v České republice“⁴⁰

Obr. 43 - Úvodní strana periodika Regionální rozvoj mezi teorií a praxí 2/2017⁴¹

Cíl 1.2

Stanovit, chránit a rozvíjet dlouhodobou urbanistickou koncepci sídel zahrnující mj. jejich funkční, plošné i prostorové uspořádání.

Opatření 1.2.1

V jednotlivých sídlech, zejména pak ve městech, stanovit v územně plánovací dokumentaci dlouhodobě platnou urbanistickou koncepci vycházející mimo jiné z role sídla v sídelní struktuře, z respektování hodnot okolní krajiny, urbanistických hodnot a charakteru prostředí, pestrosti a rozmanitosti prostředí, ze sledování bezpečnosti a zdraví obyvatel a ekonomické prosperity.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, veřejná správa na úrovni krajů, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Stanovování urbanistické koncepce je vyžadováno právními předpisy (§ 43 odst. 1 stavebního zákona).

Podpora provedení metodickými pokyny.

Stav: 😊

Zákonný rámec není třeba měnit. Vybraná metodická doporučení jsou zveřejněna, ovšem jsou částečně neaktuální.

Metodický pokyn k urbanistické koncepci je součástí Metodických doporučení k vybraným problémům pořizování územního plánu z února 2015 jako kapitola 4. Stanovení urbanistické koncepce v územním plánu. Materiál je zveřejněn na stránkách ÚÚR, ovšem jako celek je označen jako neaktuální.

K problematice se vztahuje i rozpracovaná metodika „Doporučený obsah kapitoly Urbanistická koncepce v textové části územního plánu a způsob vyjádření a zobrazení této koncepce v grafické části územního plánu“ z roku 2014.

Základní instrukce ke zpracování urbanistické koncepce jsou součástí prezentace Územní plán - obsah z února 2014. Příklad zpracování urbanistické koncepce je součástí publikace Územní plán - příklad k metodickému pokynu k obsahu územního plánu z dubna 2014. Oba tyto materiály jsou zveřejněny na stránkách ÚÚR, nicméně jejich části jsou již zastaralé.

K plnění opatření přispívá zveřejnění publikace Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech.

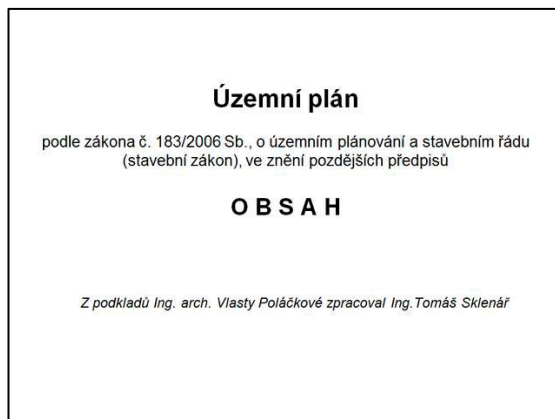
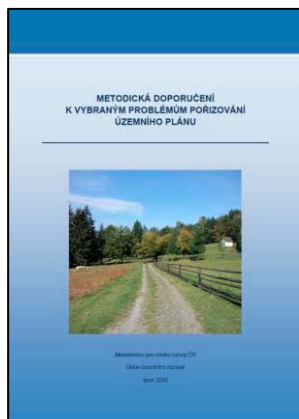
Cenné informace k urbanistické koncepci obsahuje i rozsáhlé průběžně aktualizované dílo Principy a pravidla územního plánování.

³⁸ Zdroj: MŽP, 2015.

³⁹ Zdroj: MŽP, 2017.

⁴⁰ Zdroj: Výzkumný ústav vodohospodářský TGM, 2015.

⁴¹ Zdroj: Civitas per populi, 2017.

Obr. 44 - Úvodní strana „Metodických doporučení k vybraným problémům pořizování územního plánu“⁴²

Obr. 45 - Úvodní strana prezentace „Územní plán - obsah“⁴³

Obr. 46 - Úvodní strana metodiky „Územní plán - příklad k metodickému pokynu k obsahu územního plánu“⁴⁴

Opatření 1.2.2

Při podnětech a návrzích na změnu územního plánu posuzovat ovlivnění stanovené urbanistické koncepce.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí

Spolupráce: MMR

Termín: průběžně

Způsob provedení: Informovat o úkolu na poradě s kraji a předat ji obcím.

Stav: Na poradě bylo o opatření informováno. Bylo upozorněno, že změna koncepce má za následek potřebu nového územního plánu, nikoliv změnu územního plánu. Kraje následně předaly informaci na obce prostřednictvím porad s úřady územního plánování.

Opatření 1.2.3

Připravit a zveřejnit názornou motivační pomůcku o urbanistických zásadách, která na příkladech představí vyjádření základních principů urbanistické kompozice v územně plánovací dokumentaci.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ÚÚR, AUÚP, vysoké školy

Termín: 2016

Způsob provedení: Publikace zpracovaná Ústavem územního rozvoje.

Stav: Publikace "Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech" byla dokončena na konci roku 2015 a zveřejněna v české i anglické jazykové verzi. Publikace je volně ke stažení na stránkách MMR a ÚÚR, tištěná verze je nabízena k prodeji. Česká verze byla v roce 2019 aktualizována a upravená verze vyšla i tiskem.

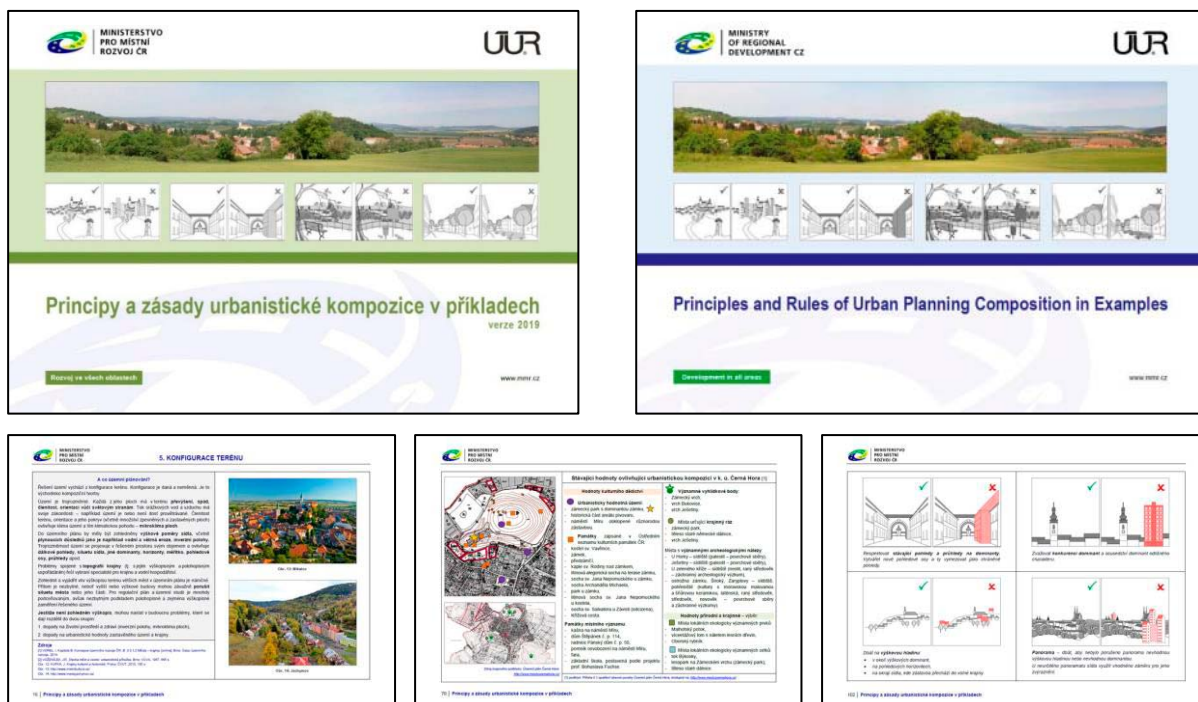
Publikace se věnuje urbanistické kompozici v územním plánování. Klade si za cíl seznámit uživatele stručnou a názornou formou s vybranými pojmy urbanistické kompozice, jako je pojem dominanta, urbanistická osa, panorama, pohledový horizont, silueta, pohledově exponované místo, průhled, veduta, cíl pohledu, měřítko, proporce, gradace a další, a s důležitými principy a zásadami urbanistické kompozice v územním plánování. Dokument je rozdělen na části Vybrané pojmy urbanistické kompozice, Aplikace základních principů a zásad urbanistické kompozice, Jak to všechno uhlídat a Čeho je třeba se vyvarovat – aneb: jak ano a jak ne.

Publikace se setkala v odborné komunitě včetně zahraničí s velmi pozitivním ohlasem.

⁴² <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4729>

⁴³ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4631>

⁴⁴ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4633>

Obr. 47 - Úvodní strana aktualizované české a anglické verze publikace „Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech“ a vybrané strany publikace⁴⁵

Cíl 1.3

Minimalizovat nepřiměřené a nevhodné rozrůstání sídel do okolní krajiny. Zajistit důsledné využívání zastavěného území prostřednictvím cílené revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch, ale i jednotlivých nevyužívaných staveb.

Opatření 1.3.1

Při návrhu územních plánů využít především rezervy v rámci zastavěného území (zejména přestavbové plochy) a omezit rozrůstání sídel do krajiny a zábory zemědělské půdy, obzvláště v nejvyšších třídách ochrany zemědělského půdního fondu. Toto opatření uplatňovat s přihlédnutím k lokálním specifikům a aplikovat ho jak pro využití obytné, tak i průmyslové a logistické.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí

Spolupráce: MMR, MPO, MZe, MŽP

Termín: průběžně

Způsob provedení: Provedené změny v zákoně o ochraně zemědělského půdního fondu ohledně odnímání půdy I. a II. třídy ochrany. Úprava metodiky "Vyhodnocení účelného využití zastavěného území a potřeby vymezení zastavitelných ploch".

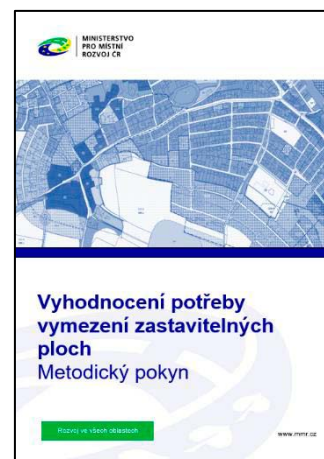
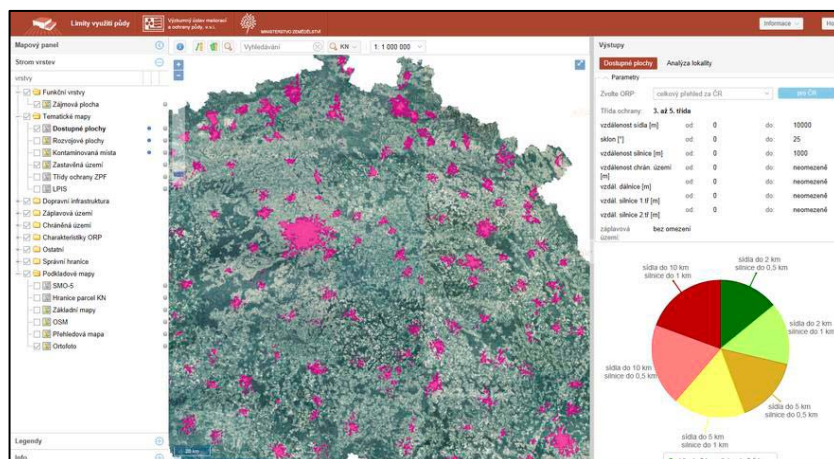
Stav: 😊

Zákon č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, byl novelizován zákonem č. 41/2015 Sb. Dle § 4 odst. 3 "zemědělskou půdu I. a II. třídy ochrany lze odejmout pouze v případech, kdy jiný veřejný zájem výrazně převažuje nad veřejným zájmem ochrany zemědělského půdního fondu". Tato úprava má významný pozitivní dopad na plnění opatření.

Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.vi. ve spolupráci s MZe spustil nástroj Limity využití půdy, který analyzuje dostupnosti ploch zařazených do nižších tříd ochrany zemědělského půdního fondu a to za rozdílných doplňujících podmínek. Dostupný je na limitypudy.vumop.cz.

Úprava metodiky „Vyhodnocení účelného využití zastavěného území a potřeby vymezení zastavitelných ploch“ je rozpracována. V letech 2015 a 2016 byly zpracovány dílčí podklady, v roce 2020 bude dokončen finální podklad pro zásadně přepracovanou metodiku.

⁴⁵ <https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Publikace-a-odborne-texty/Principy-a-zasady-urbanisticke-kompozice-v-prikladech>

Obr. 48 - Aplikace *Limity využití půdy*⁴⁶

Obr. 49 - Pracovní verze metodiky „Vyhodnocení potřeby vymezení zastavitelných ploch“⁴⁷

Opatření 1.3.2

Provéřit možnosti podpory revitalizace opuštěných a zanedbaných zastavěných ploch (po ukončené průmyslové a zemědělské výrobě a těžbě surovin, opuštěných vojenských areálů apod.) s cílem motivovat investory k jejich obnově a využití. Zvážit možnost zavedení daňových úlev pro tyto plochy.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MF, MŽP, MPO, MK, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy

Termín: 2018

Způsob provedení: Legislativní změny.

Novelizace Národní strategie regenerace brownfieldů.

Dotační programy financované ze státního rozpočtu.

Námět na výzkum TAČR - zdanění ploch na základě územních plánů.

Stav: 😊

Novelizovaná vyhláška č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, zavedla jako jeden ze sledovaných jevů územně analytických podkladů „brownfieldy“. Národní strategii regenerací brownfieldů 2019–2024 vzala na vědomí vláda ČR dne 8. července 2019. Její vizí je koordinovaný přístup pro regeneraci brownfieldů prostřednictvím státních politik, finančních programů a odpovídajících podmínek, které umožní brownfieldům najít nové ekonomické nebo veřejně prospěšné využití. Strategie se zaměřuje na řešení regenerací průmyslových i ostatních typů brownfieldů a klade důraz na zapojení a koordinaci všech zainteresovaných stran, a to jak na úrovni horizontální, tak na úrovni vertikální. Dalšími prioritami jsou finanční podpora, územní opatření a vzdělávání, výzkum a osvěta. Pro jednotlivé cíle jsou navržena opatření, určeny zodpovědné a spolupracující instituce a termíny plnění. Strategii doplňuje Analýza podmínek regenerací brownfieldů.

Dotační podpora Ministerstva průmyslu a obchodu je zaměřena na projekty zahrnující regeneraci brownfields, nejsou podporovány projekty, které počítají s výstavbou nových objektů „na zelené louce“. Nejdůležitější je dotační program "Program podpory regenerace a podnikatelského využití brownfieldů". Jeho cílem je řešení nebezpečných areálů a ploch a jejich využití k podnikatelským účelům. Podmínkou podpory je vytvoření pracovních míst. Realizace programu je plánována mezi roky 2017 – 2023.

V roce 2018 Ministerstvo pro místní rozvoj otevřelo nový dotační titul na podporu brownfieldů pro nepodnikatelské využití. Cílem je obnova brownfieldů a jeho další využití pro výstavbu nových objektů sloužících obecnímu zájmu. Součástí podpořeného projektu může být revitalizace zeleně, demolice, rekonstrukce, výstavba objektů. Celková alokace pro tento program je 400 mil. Kč.

⁴⁶ <http://limitypudy.vumop.cz/>

⁴⁷ Zdroj: MMR, 2020.

Ministerstvo pro místní rozvoj spustilo dotační podprogram "Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách". Demolice objektu musí být následována celkovou revitalizací prostoru, včetně možné výstavby objektu, který ale musí sloužit jinému účelu než sociálnímu bydlení (školské zařízení, komunitní centrum, sportovní zařízení atd.). V letech 2016 až 2019 program pomohl více jak 100 obcím vyřešit letité problémy s vysoce rizikovými sociálními objekty, celkově bylo na demolice poskytnuto téměř 170 milionů Kč. Výzva pro rok 2021 má celkovou alokaci 100 milionů Kč. Dotace bude poskytnuta až do výše 70 % skutečně vynaložených uznatelných nákladů a to s ohledem na velikost žadatele (čím menší žadatel, tím vyšší procento). Každý žadatel, obec nebo kraj, může podat více žádostí, jejich součet ale může být maximálně 10 mil. Kč. Dolní limit dotace činí 500 tis. Kč.

S podporou Technologické agentury ČR probíhá výzkum týkající se zahrnutí ekonomických nástrojů do systému územního plánování, výsledky by měly být dostupné v roce 2021. Výzkum je zaměřen na území komplexně, s ohledem na zahraniční zkušenosti se nevěnuje specificky brownfieldům.

Opatření 1.3.2 je v souladu s Aktualizací státního programu ochrany přírody a krajiny ČR (MŽP, schváleno vládou 2009), která obsahuje úkol K11: „Při vymezování ploch výroby a skladování v rámci funkčního využití území upřednostňovat v zastavěném a zastavitelném území nevyužívané nebo opuštěné plochy bývalých průmyslových aj. areálů (brownfields).“

Obr. 50 - Úvodní strana „Národní strategie regenerací brownfieldů 2019-2024“⁴⁸

Obr. 51 - Program podpory regenerace a podnikatelského využití brownfieldů⁴⁹

Obr. 52 - Ilustrační obrázek k programu „Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách“⁵⁰

Cíl 1.4

V sídlech zajistit přiměřenou dostupnost veřejné infrastruktury.

Opatření 1.4.1

Vytvořit standardy dostupnosti a kapacity zařízení občanského vybavení (zejména pro vzdělávání a výchovu, sociální služby a péči o rodiny, zdravotní služby, kulturu, tělovýchovu a sport, veřejnou správu a ochranu obyvatelstva). Zohlednit při tom demografické změny ve společnosti. Využít již existující dokumenty a podklady, např. "Scénář Strategie veřejných služeb". Koordinovat standardy se "Strategií regionálního rozvoje ČR 2014-2020".

Zodpovědnost: MMR
Spolupráce: ÚÚR, AUÚP, vysoké školy
Termín: 2017

⁴⁸ http://www.brownfieldy.eu/wp-content/uploads/2019/08/NSRB-2019-2024_20190708.pdf

⁴⁹ <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/prumyslove-zony/program-regenerace-a-podnikatelske-vyuziti-brownfieldu---vyzva-i-2017--230611/>

⁵⁰ Zdroj: MMR, 2016.

Způsob provedení:

Certifikovaná metodika „Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury“.

Stav:

Metodika je dokončena a zveřejněna. Byla podpořena z programu TAČR Beta jako TB050MMR001, dokončena byla v roce 2016, finální oponentura proběhla v roce 2017. V roce 2020 byla vydána aktualizovaná verze.

Cílem materiálu je vytvoření podmínek pro zajišťování dostupnosti veřejných infrastruktur a identifikace těch alternativ rozvoje území krajů a obcí, které by vedly ke zhoršování dostupnosti veřejných infrastruktur.

Metodika nestanovuje standardy pro komerční infrastrukturu. Standardy jsou stanoveny pro občanské vybavení (vzdělávání a výchovu, sociální služby, zdravotnictví, kulturu, veřejnou správu, ochranu obyvatelstva, hřiště), dopravní infrastrukturu (odstavná stání, krátkodobé a dlouhodobé parkování, P+R, B+R, zastávky hromadné dopravy), technickou infrastrukturu (nakládání s tuhými komunálními odpady, zásobování vodou, nakládání s odpadními vodami, odvodnění) a pro veřejná prostranství (obecně a pro malé parky). Standardy stanovují tři typy dostupnosti – fyzickou, časovou a sídelně strukturální. Pro vybrané druhy veřejné infrastruktury určují i prahy efektivity (populační velikosti sídla a hrubou obytnou hustotu) potřebné pro jejich efektivní provoz.

Podrobně je metodika popsána v časopisu Urbanismus a územní rozvoj, v čísle 2/2018.

Strategie regionálního rozvoje 2021+ odkazuje na tuto metodiku a počítá s využitím metodiky, s výjimkou oblasti sociálních služeb.

8 Hodnoty standardů dostupnosti veřejné infrastruktury							
8.1 Standardy dostupnosti občanského vybavení							
Tabulka 1 – Standardy dostupnosti občanského vybavení							
veřejná infrastruktura	skupin / druh / typ	standardní dostupnost	hod sledovaný pro dostupnost	středová východní území	typ území	typ dostupnosti	standardní dostupnost
	kategorie		vychází	občiví			
VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA							
MATEŘSKÁ ŠKOLA	základní	obytný dům	materáská škola	obytné plochy	A, B, C, D (obce > 1 000 obyv.)	fyzická - pěší docházka - skutečná časová s VHD	600 m; (400 m) ² prom. 1 30 minut
ZÁKLADNÍ ŠKOLA - I. STUPĚN	základní	obytný dům	základní škola	obytné plochy	A B, C, D (> 2 000 obyv. v sídle) B, D (> 2 000 obyv. v sídle)	fyzická - pěší docházka - skutečná časová s VHD	600 m prom. 2 800 m prom. 2 30 minut
ZÁKLADNÍ ŠKOLA - ÚPLNÁ (I. a II. stupen)	základní	obytný dům	základní škola	obytné plochy	A, B, C (> 5 000 obyv. v sídle) B, C (> 5 000 obyv. v sídle)	fyzická - pěší docházka - skutečná časová s VHD	800 m prom. 3 30 minut prom. 3
STŘEDNÍ ŠKOLA (vl. gymnázia)	vyšší	obytný dům	střední škola	obytné plochy	A, B A, B B, C (> 5 000 obyv. v sídle)	časová s VHD sídelně strukturální	45 minut přítomnost v obci - doporučeno
ZÁKLADNÍ UMĚLECKÁ ŠKOLA	vyšší	obytný dům	ZUŠ	obytné plochy	A, B (obce > 20 000 obyv.) A B, C (obce > 5 000 obyv.)	sídelně strukturální sídelně strukturální sídelně strukturální	přítomnost v obci přítomnost v obci přítomnost v obci - doporučeno

Obr. 53 - „Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury“ - úvodní strana, ukázka standardu a ukázka aplikace standardu při územně plánovací činnosti⁵¹

Opatření 1.4.2

V územně analytických podkladech analyzovat dostupnost zařízení veřejné infrastruktury pro plochy bydlení. Poznatky o nevyhovující dostupnosti aplikovat při formulaci problémů k řešení v příslušných územně plánovacích podkladech a dále zohlednit v územně plánovací dokumentaci. Zohlednit spolupráci sídel při využití zařízení občanského vybavení.

Zodpovědnost:

Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce:

MMR, MZe, MPO, MD

Termín:

průběžně

Způsob provedení:

Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury zpracované v rámci opatření 1.4.1 obsahují i návodnou část včetně příkladů, jak je aplikovat.

Stav:

Metodika byla představena krajským úřadům na poradě v říjnu 2017, kraje byly vyzvány, aby informovaly úřady územního plánování a aby byly standardy využívány při pořizování územně plánovacích podkladů i dokumentací. Úřady územního plánování mají sledovat, zda je metodika využívána při pořizování územně analytických podkladů a územních plánů. Průzkum využívání byl proveden v roce 2020 s výsledkem, že metodiku aktivně využívá 70 obcí s rozšířenou působností a 1 vojenský újezd. Další 4 obce s rozšířenou

⁵¹ <http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-MMR/9-Ostatni- stanoviska-a-metodiky/Standardy-dostupnosti-verejne-infrastruktury>

působností se chystají metodiku využívat. Metodiku rovněž využívají 3 krajské úřady při tvorbě územně analytických podkladů.

Novela vyhlášky č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, od roku 2018 požaduje, aby územně analytické podklady v rámci podkladů i vlastního rozboru udržitelného rozvoje území sledovaly mj. občanskou vybavenost včetně její dostupnosti a veřejná prostranství a dopravní a technickou infrastrukturu včetně jejich dostupnosti.

Ve strategii ČR 2030 jedno z opatření požaduje sledovat dostupnost infrastruktury v území, součástí monitoringu je i vyhodnocování, která území standardy splňují, a to při využití uvedené metodiky.

Opatření 1.4.3

V územně plánovací dokumentaci prosazovat polyfunkční využití městských center. Koordinovat rozvoj oblužných center nadmístního významu z úrovně kraje.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí

Spolupráce: MMR, MD, MPO

Termín: průběžně

Způsob provedení: Informovat kraje o úkolu.

Využít zásady územního rozvoje pro koordinaci rozvoje oblužných center nadmístního významu z úrovně kraje.

Stav: 😊

Krajské úřady byly o obou úkolech informovány. Úkol požadující prosazování polyfunkčního využití městských center závisí na aplikaci v obcích a je dlouhodobého charakteru. Úřady územního plánování byly prostřednictvím krajských úřadů o úkolu informovány.

Koordinaci center nadmístního významu požaduje vyhláška č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění pozdějších předpisů, která v příloze č. 4, bodě I. odst. (1) písm. h) určuje, že textová část zásad územního rozvoje obsahuje koncepci rozvoje území kraje, určující základní požadavky na jeho účelné a hospodárné uspořádání, vyjádřenou mj. ve stanovení požadavků na koordinaci územně plánovací činnosti obcí a na řešení v územně plánovací dokumentaci obcí, zejména s přihlédnutím k podmínkám obnovy a rozvoje sídelní struktury.

Pro koordinaci oblužných center je využitelný podklad "Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury" dle opatření 1.4.1. Celkovou metodiku pro sjednocení způsobu hierarchizace center a jejich vymezení na úrovni státu i na úrovni krajů připraví MMR, předpokládá se její zveřejnění do roku 2022.

Cíl 1.5

Při obnově a tvorbě krajiny posílit plánování, zejména důsledně využívat územně plánovací dokumentace a podklady i pozemkové úpravy.

Opatření 1.5.1

Důsledně koordinovat územně plánovací dokumentace a pozemkové úpravy.

Zodpovědnost: MZe

Spolupráce: MMR, MŽP

Termín: průběžně

Způsob provedení: Aktualizace metodického návodu „Koordinace územních plánů a pozemkových úprav“.

Stav: 😊

2. aktualizované vydání Metodického návodu „Koordinace územních plánů a pozemkových úprav“ bylo zveřejněno v dubnu 2015. Cílem příručky je seznámit zainteresované odborníky z oborů pozemkových úprav a územního plánování s procesy a postupy tvorby důležitých dokumentů, řešících problematiku nezastavěného území (volné krajiny), a zejména vymezení možnosti vzájemné spolupráce. Příručka je určena odborníkům „opačné profese“, aby se srozumitelným způsobem seznámili s praktickými záležitostmi pořizování územních plánů a procesu pozemkových úprav.

Ke koordinaci pozemkových úprav a územně plánovacích dokumentací přispívají i územní studie krajiny, kterými byla v letech 2016 až 2020 pokryta čtvrtina území ČR.

Obr. 54 - Metodický návod „Koordinace územních plánů a pozemkových úprav“⁵²

Opatření 1.5.2

Zpracovat metodický pokyn na vymezení zelené infrastruktury (zahrnující systém zeleně, systém vodních toků a ploch, prostupnost krajiny a veřejná prostranství) v rámci územně plánovacích dokumentací.

Zodpovědnost:

MMR

Spolupráce:

MŽP, MZe, veřejná správa na úrovni krajů a obcí, ČKA, AUÚP, vysoké školy, neziskové organizace

Termín:

2018

Způsob provedení:

Výzkumný projekt zpracovaný s podporou Technologické agentury ČR.

Stav: 😊

V rámci programu TAČR Beta2 probíhá výzkumný projekt TITBMMR805 "Vymezení zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území". Iniciace projektu proběhla v roce 2017, výběrové řízení v roce 2018. Projekt byl spuštěn v roce 2019 a dokončen bude v roce 2021. Dohled nad řešením projektu zajišťuje v meziřesortní spolupráci MMR, MŽP a SPÚ. V průběhu řešení projektu proběhly dva semináře pro odbornou veřejnost. Součástí výzkumného úkolu je upřesnění definice zelené infrastruktury pro potřeby uplatnění konceptu zelené infrastruktury v ČR. Stěžejním výstupem bude certifikovaná metodika „Metodika vymezení zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu.“

Česká komora architektů zpracovala v únoru 2015 Návrh strategie ČKA pro „Zelenou infrastrukturu“ v České republice, materiál je zveřejněn na stránkách ČKA.

Opatření 1.5.3

Zpracovat metodický pokyn pro koncepci uspořádání krajiny.

Zodpovědnost:

MMR

Spolupráce:

MŽP, ÚÚR, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy, neziskové organizace

Termín:

2016

Způsob provedení:

Metodický pokyn

Stav: 😊

Metodický pokyn je rozpracován, pracovní verze (4. znění) byla konzultována s krajskými úřady, MŽP, MZe a s pracovní skupinou ČKA krajinářská architektura. Předpoklad dokončení je v roce 2021.

⁵² <http://www.uur.cz/images/8-stanoviska-a-metodiky/23-metodika-up-a-pu-2-aktual-zneni.pdf>

Obr. 55 - Rozpracovaná metodika „Koncept uspořádání krajiny v územním plánu“⁵³

⁵³ Zdroj: ÚÚR. 2020

Obr. 56 – Revitalizace pražských náplavek. Finalista České ceny za architekturu 2020. Autor: Petr Janda / Brainwork – Ing. arch. MgA. Petr Janda. Fotografie: BoysPlayNice.

Téma 2 – Veřejná prostranství

Cíl 2.1

Zajistit dostatečnou vybavenost území vhodnými veřejnými prostranstvími, jejich snadnou dostupnost a vzájemné propojení.

Opatření 2.1.1

Vytvořit standardy dostupnosti veřejných prostranství.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ÚÚR, AUÚP, vysoké školy

Termín: 2017

Způsob provedení: Zpracování tématu jako součásti Standardů dostupnosti veřejné infrastruktury.

Stav:

Standardy dostupnosti veřejných prostranství jsou součástí metodiky "Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury" podpořené TAČR (viz opatření 1.4.1). Standardy byly dokončeny v roce 2016, finální oponentura proběhla v srpnu 2017, následně byly zveřejněny na stránkách MMR.

Standardům dostupnosti veřejných prostranství se metodika věnuje v omezeném rozsahu, sleduje požadavek nejméně 1000 m² veřejných prostranství pro každé 2 ha zastavitelné plochy a dále stanovuje standardy pro dostupnost veřejné parkové zeleně jako součásti veřejného prostranství o rozloze 0,5 - 1 ha.

Součástí odůvodnění metodiky je analýza požadavků z českých i zahraničních zdrojů na dostupnost veřejných prostranství celkem 39 typů, kterou je možné při analýze využít jako referenční materiál.

Dostupnosti veřejných prostranství se věnují i Společné evropské indikátory ECI⁵⁴, podle nichž je dostupnost definována jako bydlení v okruhu 300 m od veřejných prostranství větších než 5000 m² a jiných základních služeb. Mezi základní služby patří primární zdravotnické služby, zastávky hromadné dopravy, veřejné školy, obchody se základními potravinami a obchody s čerstvým ovocem a zeleninou, služby sběru separovaného odpadu. Vzdálenosti 300 m má být dosaženo za 15 minut chůze, během kterých je možno překonat některé bariéry omezující dostupnost veřejných prostranství.

Z hlediska vyhodnocování cílů udržitelného rozvoje dle organizace spojených národů je za vyhovující přístup k veřejným prostranstvím považována pěší dostupnost k veřejným prostranstvím do 400 m docházkové vzdálenosti od bydliště⁵⁵.

Opatření 2.1.2

Identifikovat hodnoty, využití, funkčnost a dostupnost veřejných prostranství v územně analytických podkladech.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, ÚÚR, ČKA, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Metodický pokyn pro vyhodnocování veřejných prostranství v územně analytických podkladech, požadavky na ně v zadání a v návrhu územního plánu. Plnění společně s opatřením 2.1.3 a 2.1.4.

Stav:

Metodický pokyn zpracoval Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj. V roce 2016 proběhla fáze mapování stavu, výstupem jsou dokumenty "Vyhodnocení dotazníku Veřejná prostranství v územně plánovací činnosti" z roku 2017 a "Analýza odpovědí dotazníku Veřejná prostranství v územně plánovací činnosti" z roku 2018. Dotazníky jsou zveřejněny na stránkách Ústavu územního rozvoje.

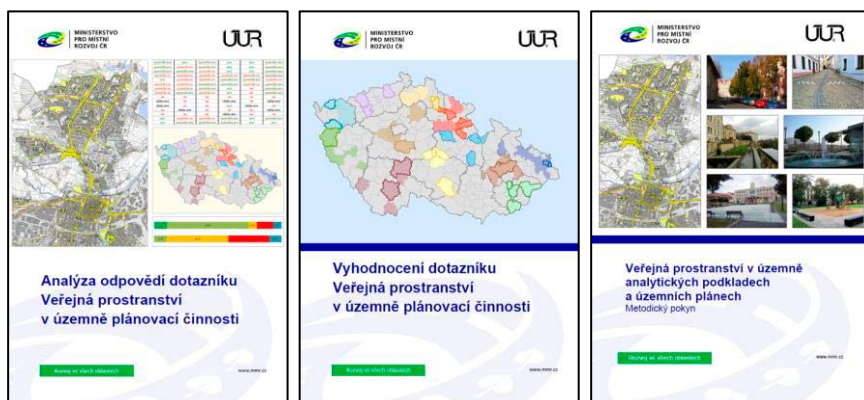
⁵⁴ <http://ci2.co.cz/cs/spolecne-evropske-indikatory-eci>

⁵⁵ UNITED NATIONS ECONOMIC AND SOCIAL COUNCIL. *Special Edition of the Sustainable Development Goals Progress Report*. 2019 session.

Z analýzy mimo jiné vyplynulo, že nejméně polovina oslovených obcí s rozšířenou působností plánuje využít k prověřování veřejných prostranství územní studie, spíše pro své území než pro území obcí ve svém správním obvodu. Regulační plány využívá k návrhu veřejných prostranství sotva pětina obcí s rozšířenou působností.

V návaznosti na uvedené analýzy byl v roce 2020 dokončen vlastní metodický pokyn. Ten se zabývá hodnotami v území, využitím veřejných prostranství, jejich materiálovým řešením, funkčností a dostupností i strukturou v sídle. Metodický pokyn stanovuje kategorie pro hierarchizaci veřejných prostranství (náměstí, ulic a parků).

Samostatné kapitoly se věnují veřejným prostranstvím v územně analytických podkladech a v územních plánech, přičemž shrnují legislativní východiska a určují konkrétní pokyny pro práci s veřejnými prostranstvími v daných dokumentech.

Obr. 57 - "Analýza odpovědí dotazníku Veřejná prostranství v územně plánovací činnosti"⁵⁶

Obr. 58 - „Vyhodnocení dotazníku Veřejná prostranství v územně plánovací činnosti“⁵⁷

Obr. 59 - Metodický pokyn „Veřejná prostranství v územně analytických podkladech a územních plánech“⁵⁸

Opatření 2.1.3

Závěry vyhodnocení veřejných prostranství v územně analytických podkladech promítat do zadání a návrhu územně plánovacích dokumentací.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, ČKA, ČKAIT, AUÚP

Termín: průběžně

Způsob provedení: Metodický pokyn pro vyhodnocování veřejných prostranství v územně analytických podkladech, požadavky na ně v zadání a v návrhu územního plánu. Plnění společně s opatřením 2.1.2 a 2.1.4.

Stav: 😊

Podle vyhlášky č. 500/2006 Sb. jsou požadavky na veřejnou infrastrukturu, tedy včetně požadavků na veřejná prostranství, povinnou součástí zadání územního plánu. V tomto smyslu je zpracován i metodický pokyn „Osнова zadání územního plánu – podklad k doplnění požadavků“. Metodický pokyn „Veřejná prostranství v územně analytických podkladech a územních plánech“ (viz opatření 2.1.2) obsahuje pokyny, jakým aspektům by se mělo zadání územního plánu ve vztahu k veřejným prostranstvím věnovat.

Opatření 2.1.4

Při tvorbě územních plánů, případně územních studií, strukturovat a hierarchizovat systém veřejných prostranství v sídlech.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, ÚÚR, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

⁵⁶ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>

⁵⁷ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>

⁵⁸ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>

Způsob provedení: Metodický pokyn „Veřejná prostranství v územně analytických podkladech a územních plánech“.
Plnění společně s opatřením 2.1.2 a 2.1.3.

Stav: 😊 Metodický pokyn obsahuje požadavky na hierarchizaci náměstí (regionální, celoměstská, čtvrtěová, lokální, předprostory budov), ulic (dopravní koridory, městské třídy a hlavní ulice, obslužné ulice, sdílené dopravní prostory) a parků (regionální, celoměstský, čtvrtěový, lokální, místní parková plocha).

Opatření 2.1.5

Využívat územní studie pro prověření systémů veřejných prostranství, včetně systémů veřejné zeleně, a jejich konkrétního řešení.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR

Termín: průběžně

Způsob provedení: Podpora z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP).
Metodika pro územní studie veřejných prostranství.

Stav: 👍 Podpora z IROP, specifického cíle SC 3.3 byla realizována jako výzva č. 9 v období 9/2015 až 7/2017. Nadále lze využít i výzvu č. 45 vypsanou srpnu 2016 s předpokladem ukončení na konci října 2022, její využití je však komplikovanější. Do výzvy č. 9 bylo přihláшено celkem 167 projektů, celkem bylo z této výzvy podpořeno 136 projektů, podpora dosáhla 150 mil. Kč. Projekty mohou obsahovat více územních studií, celkem tak bylo podpořeno 285 územních studií řešících veřejnou infrastrukturu, z nichž valná většina byla územních studií veřejných prostranství.

S podporou územních studií veřejných prostranství se uvažuje i v budoucím programovém období, v rámci IROP budou uznatelným nákladem v oblasti podpory Zkvalitňování veřejných prostranství v obcích a městech včetně zelené infrastruktury.

Metodický návod pro pořízení a zpracování územní studie veřejného prostranství je zveřejněn na stránkách ÚÚR a byl využíván při přípravě i tvorbě územních studií. V roce 2018 proběhla jeho aktualizace.

O zkušenostech s podpořenými územními studiemi pojednává článek Olomoucká zkušenost s IROP, který vyšel v čísle 6/2018 časopisu Urbanismus a územní rozvoj.

Obr. 60 - Metodický návod pro pořízení a zpracování územní studie veřejného prostranství⁵⁹

Obr. 61 - Metodický pokyn pro zadání regulačního plánu z podnětu nenahrazujícího územní rozhodnutí (osnova zadání)⁶⁰

Obr. 62 - Úvodní strana článku Olomoucká zkušenost s IROP⁶¹

⁵⁹ <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/3-uzemne-planovaci-podklady-a-jejich-aktualizace/uzemni-studie-verejneho-prostranstvi>

⁶⁰ <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/stanoviska-a-metodiky/stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/2-uzemne-planovaci-dokumentace-a-jejich-zmeny/metodicky-pokyn-zadani-regulacniho-planu-z-podnetu>

⁶¹ <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2018/2018-06/03-olomoucka.pdf>

Opatření 2.1.6

Využívat regulační plány pro stabilizaci návrhu parcelace zastavitelných ploch s vymezením veřejných prostranství.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR

Termín: průběžně

Způsob provedení: Podpora z Integrovaného regionálního operačního programu (IROP). Metodika pro zadávání regulačních plánů.

Stav:

Podpora z IROP, specifického cíle 3.3 byla realizována jako výzva č. 3 v období 9/2015 až 3/2017. Nadále lze využít i výzvu č. 45 vypsanou v srpnu 2016 s předpokladem ukončení na konci října 2022, přestože je její využití komplikovanější.

Z výzvy č. 3 bylo podpořeno celkem 11 projektů zahrnujících dohromady 19 regulačních plánů v hodnotě 8,8 mil. Kč, průměrná cena jednoho podpořeného dokumentu je tedy 475 tisíc Kč celkových způsobily výdajů. Nejvíce podpořených regulačních plánů je v Olomouci, zapojil se i Mikulov, Uherské Hradiště, Nový Jičín, Vysoké Mýto, Hodonín, Pardubice, Kolín, Český Brod, Jindřichův Hradec a Orlová.

V příštím období se s podporou regulačních plánů z evropských zdrojů nepočítá, měly by však být podporovány z národních zdrojů.

Metodický pokyn pro zadání regulačního plánu z podnětu nenahrazujícího územní rozhodnutí z roku 2016 je zveřejněn na stránkách ÚÚR a MMR. V roce 2020 proběhla jeho aktualizace.

Opatření 2.1.7

Parcelaci zastavitelných ploch řešit na základě komplexního návrhu s vymezením veřejných prostranství, nepřipustit jejich využití po částech bez celkové koncepce řešení. Pro schválení komplexního návrhu se doporučuje využívat dohody o parcelaci.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, ČKA, ČKAIT, AUÚP

Termín: průběžně

Způsob provedení: Úprava požadavků ve stavebním zákoně.

Stav:

Stavební zákon po novele zákonem č. 225/2017 Sb. v § 19 odst. (1) písm. e) stanovuje, že úkolem územního plánování je mj. stanovovat urbanistické, architektonické a estetické požadavky na využívání a prostorové uspořádání území a na jeho změny, zejména na umístění, uspořádání a řešení staveb a veřejných prostranství. Právě veřejná prostranství byla do znění tohoto paragrafu novelou doplněna.

Krajské úřady byly o opatření i změnách ve stavebním zákoně informovány a měly by přenést informaci na obce.

Dohoda o parcelaci je součástí stavebního zákona. V územním plánu lze vymezit plochu nebo koridor, v němž je rozhodování o změnách v území podmíněno smlouvou s vlastníky pozemků a staveb, které budou dotčeny navrhovaným záměrem, jejímž obsahem musí být souhlas s tímto záměrem a souhlas s rozdělením nákladů a prospěchů spojených s jeho realizací („dohoda o parcelaci“). Rovněž žadatel o vydání regulačního plánu může uzavřít dohodu o parcelaci. Uplatňování této možnosti se v jednotlivých obcích liší.

V projednávané verzi nového stavebního zákona se s dohodami o parcelaci nepočítá. Dohody o parcelaci uzavřené podle stávajícího stavebního zákona by měly zůstat v platnosti a půjde je měnit nebo zrušit jen se souhlasem všech, kterým přísluší vykonávat práva a povinnosti z dohody vyplývající.

Opatření 2.1.8

Předložit návrh novely stavebního zákona týkající se dohody o parcelaci, která nebude požadovat souhlas všech vlastníků pozemků a která zavede nástroj směny pozemků. Přitom využít zkušeností z komplexních pozemkových úprav.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ÚÚR, AUÚP

Termín: 2015

Způsob provedení: Novela stavebního zákona.

Stav: 🗨️ Při projednání novely byl návrh předložen, ovšem nebyl úspěšný při konzultacích a projednání novely stavebního zákona. Opatření není splněno.

Opatření 2.1.9

Nástroji územního plánování zamezovat vzniku stavebních souborů, které znemožňují prostupnost území.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR

Termín: průběžně

Způsob provedení: Informovat o opatření obce prostřednictvím krajů.

Navrhnout do aktualizace politiky územního rozvoje doplnění republikových priorit.

Upravit formulaci v zákoně.

Stav: 😊

Krajské úřady byly na poradě informovány, informaci dle možností přenesly.

Podnět do politiky územního rozvoje byl podán v rámci přípravy zprávy o uplatňování politiky územního rozvoje, nicméně nebyl akceptován s odkazem na to, že problematika prostupnosti území je republikovou prioritou v čl. (20a) řešena dostatečně.

V návrhu nového stavebního zákona je obsažen požadavek, aby se pozemky tvořící veřejná prostranství vymezovaly tak, aby vytvářely prostupný spojitý systém. Uspořádání veřejných prostranství musí zajistit dostupnost a obsluhu území a jeho prostupnost pro užití chodci a podle možností též bezmotorovou dopravou.

Cíl 2.2

Zajistit kvalitu veřejných prostranství za pomoci integrovaných a komplexních řešení.

Opatření 2.2.1

Vypisovat architektonicko-urbanistické soutěže a soutěže o návrh na významná veřejná prostranství financovaná z veřejných rozpočtů.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, ČKA, ČKAIT

Termín: průběžně

Způsob provedení: Připravit národní program na podporu architektonických a urbanistických soutěží obcí.

Připravit osvětové a metodické materiály k soutěžím a pravidelně výsledky soutěží vyhodnocovat.

Stav: 👍

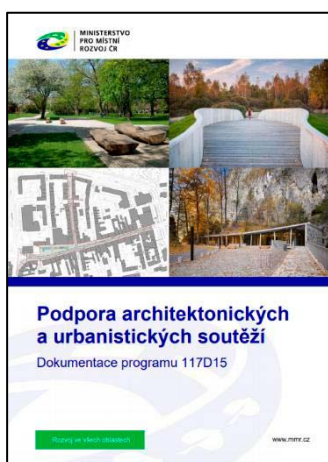
Národní program na podporu architektonických a urbanistických soutěží byl schválen Ministerstvem financí v srpnu 2018. Cílem programu je přispět ke kvalitě staveb, veřejných prostranství a prostředí prostřednictvím dotace na uspořádání architektonických a urbanistických soutěží. Program dotuje polovinu částky určené na ceny a odměny, maximálně do výše 400 000 Kč na jednu soutěž. K programu uspořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2018 dva semináře.

V listopadu 2018 byla z tohoto programu vyhlášena první výzva pro rok 2019 s celkovou alokací 5 milionů Kč, přihlásilo se 8 projektů, z nichž uspělo 5, na které byla poskytnuta dotace 1,345 mil. Kč. Podpořena byla soutěž na odpočinkovou zónu Cidlina v Jičíně, na Divadelní park ve Zlíně či na centrum obce Středokluky.

V roce 2019 ani v roce 2020 nebyla výzva z tohoto programu vypsaná. Dotační program je v rámci evropského projektu Urban Maestro hodnocen jako dobrý příklad zvyšování kvality vystavěného prostředí a je k němu zpracován podrobný popis (viz též kapitola III.).

Soutěže jsou upraveny Soutěžním řádem České komory architektů a Soutěžním řádem České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Česká komora architektů vydala dokument s informacemi o architektonických soutěžích a další podpůrné materiály včetně vzorových soutěžních podmínek pro různé typy soutěží. Pravidelně na svých stránkách uveřejňuje vypsané i dokončené soutěže a vydává ročenku, jejíž součástí je přehled realizovaných soutěží v uplynulém roce. Každoročně pořádá i setkání rekapitulující výsledky soutěží a řešící aktuální otázky v této oblasti.

Soutěže pořádá nejčastěji veřejná správa, v omezené míře též soukromé subjekty. Zapojují se i neziskové organizace, např. Nadace Proměny uspořádala v roce 2017 soutěž na proměnu Jiráskova náměstí s klášterní zahradou v Plzni-Slovanech.

Obr. 63 - Úvodní strana dotačního programu na podporu architektonických a urbanistických soutěží⁶²

Obr. 64 - Ukázka vzorových soutěžních podmínek⁶³

Obr. 65 - Ročenka České komory architektů, kde jsou zveřejňovány výsledky soutěží⁶⁴

Opatření 2.2.2

V návrzích veřejných prostranství zajistit jejich komplexní řešení včetně dopravní a technické infrastruktury, problematiky veřejné zeleně a její návaznosti na krajinu a způsobu vsakování atmosférických srážek a odvodnění zpevněných ploch.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Podpořit pořizování územních studií, které prověří řešení veřejných prostranství z mnoha aspektů.

Zpracovat metodiku pro územní studie veřejných prostranství.

Upravit požadavky ve stavebním zákoně.

Vydávat metodická doporučení a představovat příklady dobré praxe.

Stav:

Viz též opatření 2.1.5.

Podpora z Integrovaného regionálního operačního programu, specifického cíle 3.3, byla realizována jako výzva č. 9 v období 9/2015-7/2017. Nadále lze využít i výzvu č. 45 vypsanou srpnu 2016 s předpokladem ukončení v říjnu 2022, její využití je však komplikovanější.

⁶² <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-uzemniho-planovani-a-architektonickych-u-architektonicke-a-urbanisticke-souteze>

⁶³ <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-pripravit-soutez/vzory-a-pravidla-soutezi>

⁶⁴ <https://www.cka.cz/cs/cka/cinnost-komory/ročenka-CKA>

S podporou územních studií veřejných prostranství se uvažuje i v budoucím programovém období, v rámci IROP budou uznatelným nákladem v oblasti podpory Zkvalitňování veřejných prostranství v obcích a městech včetně zelené infrastruktury.

Metodický návod pro pořízení a zpracování územní studie veřejného prostranství, který klade důraz na komplexní řešení včetně dopravní a technické infrastruktury, veřejné zeleně a vsakování a odvodnění, je zveřejněn na stránkách MMR. V roce 2018 byl aktualizován.

V připravovaném novém stavebním zákoně se mimo jiné požaduje, aby veřejná prostranství vytvářela prostupný spojitý systém, který bude omezovat dopady oteplování a sucha, zejména možností vsakování vody a výsadby stromů a další veřejné zeleně.

Problematické veřejných prostranství v celé šíři pohledů se věnovala konference, kterou organizovala Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR ve dnech 8. - 9. 11. 2018 v Pardubicích.

Místní akční skupina Železnohorský region zveřejnila publikaci „Příklady dobré praxe - veřejná prostranství“, která podněcuje ke koncepční práci s prostorem a nabádá k respektu k lokálním specifikům místa. Obsahuje srozumitelné příklady konkrétních řešení. Publikace je dostupná zdarma ke stažení.

Kancelář architekta města Brna vydala v roce 2020 knihu Principy tvorby veřejných prostranství / Kuchařka pro lepší Brno, která obsahuje ukázky a nabízí „recepty“ pro tvorbu a úpravy veřejných prostranství.

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy připravuje Katalog doporučených prvků veřejných prostranství, který bude vyhodnocovat a systematizovat používané prvky. Vydání se předpokládá v roce 2021.

Obr. 66 - Úvodní strana publikace „Příklady dobré praxe - veřejná prostranství“⁶⁵

Obr. 67 - Obálka knihy „Principy tvorby veřejných prostranství / Kuchařka pro lepší Brno“⁶⁶

Obr. 68 - Připravovaný „Katalog doporučených prvků veřejných prostranství“⁶⁷

Opatření 2.2.3

Nástroji územního plánování prosazovat adekvátní využití a měřítko objektů obklopujících veřejná prostranství. Dbát na respektování genia loci lokality.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí
Spolupráce: MMR, MK, ČKA, AUÚP, vysoké školy
Termín: průběžně
Způsob provedení: Připravit metodiku

Stav: 👍 Metodika je zpracována Ústavem územního rozvoje, dokončena a zveřejněna byla v březnu 2019. Zaměřuje se na objasnění základních pojmů, na druhy veřejných prostranství, jejich vlastnosti, funkce a problémy. Naznačuje i trendy v budoucím zaměření na veřejná prostranství a popisuje nástroje k plánování a realizaci i k zajištění harmonického rozvoje veřejného prostranství. Odkazuje též na relevantní literaturu. Viz též opatření 2.1.2.

⁶⁵ <http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=9500>

⁶⁶ <http://kambro.cz/principy/>

⁶⁷ <https://www.iprpraha.cz/katalogprvku>

Obr. 69 - Materiál "Veřejná prostranství aneb jak udělat veřejný prostor dobře"⁶⁸

Opatření 2.2.4

Připravovat úpravy veřejných prostranství za účasti veřejnosti.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí
Spolupráce: ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy, neziskové organizace
Termín: průběžně
Způsob provedení: Tématu se věnuje několik neziskových organizací.

Stav: 😊

Aktivít v této oblasti probíhá celá řada, např. Nadace Proměny vypisuje grantovou výzvu "Parky", která městům a mikroregionům pomáhá s kompletní proměnou městských parků, a pořádá konferenci "Městské parky". Z grantu v hodnotě 25 mil. Kč připravuje město Most revitalizaci parku Střed, probíhá i příprava obnovy Jiráskova náměstí a klášterní zahrady v Plzni. Do všech fází projektu je zapojována veřejnost.

Obr. 70 - Projekty podpořené z grantové výzvy „Parky“ Nadace Proměny⁶⁹

Opatření 2.2.5

Zlepšit péči o stávající veřejná prostranství a jejich kultivaci, využívat při tom i účast veřejnosti.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí
Spolupráce: neziskové organizace
Termín: průběžně
Způsob provedení: Tématu se věnuje několik neziskových organizací.

Stav: 😊

Aktivít v této oblasti probíhá celá řada, např. nadace Partnerství ve spolupráci s MOL vypisuje grantovou výzvu "Zelené oázy", jejíž hlavní cíl je propojit obyvatele obce nebo města a zapojit školáky do péče o místo v okolí školy.

⁶⁸ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>

⁶⁹ <https://www.nadace-promeny.cz/cz/projekty/parky.html>

Napřňování opatření

Výzva je určena spolkům, školám, radnicím i jednotlivcům. Příkladem aktivit je úprava školního parku, obnova naučné stezky nebo ovocného sadu či vytvoření bylinkové zahrádky. Z výzvy lze hradit též tisk výukových a propagačních materiálů. Mezi přibližně dvacitku vybraných projektů se každý rok rozděljuje asi 1,5 mil. Kč.

Nadace VIA vyhlašuje program „Místo, kde žijeme“, jehož cílem je propojit místní lidi, spolky, firmy a instituce a společně upravit konkrétní veřejné prostranství. Program je určen těm, kteří se teprve chystají podobu místa s veřejností plánovat. Program nabízí odbornou pomoc, semináře i finanční podporu.

Obr. 71 - Výběr z projektů podpořených z grantové výzvy „Zelené oázy“ Nadace Partnerství⁷⁰

Obr. 72 - Výběr z projektů podpořených z programu „Místo, kde žijeme“ Nadace VIA⁷¹

⁷⁰ <https://www.nadacepartnerstvi.cz/Zelene-oazy>

⁷¹ <https://www.nadacevia.cz/nabidka-programu/misto-kde-zijeme/#projekty>

Obr. 73 – Chatka na Sirákově. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: ellement architects – Ing. arch. Hana Maršíková, Ing. arch. Jitka Ressořová. Fotografie: Dušan Tománek.

Téma 3 – Začlenění staveb do prostředí

Cíl 3.1

Zajistit návaznost nových staveb na charakter a strukturu hodnotné stávající zástavby, respektovat a rozvíjet kulturní a stavební dědictví i hodnoty krajiny.

Opatření 3.1.1

Zpracovat metodiku zaměřenou na charakter a strukturu zástavby v územních plánech.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MK, NPÚ, ÚÚR, AUÚP, vysoké školy

Termín: 2018

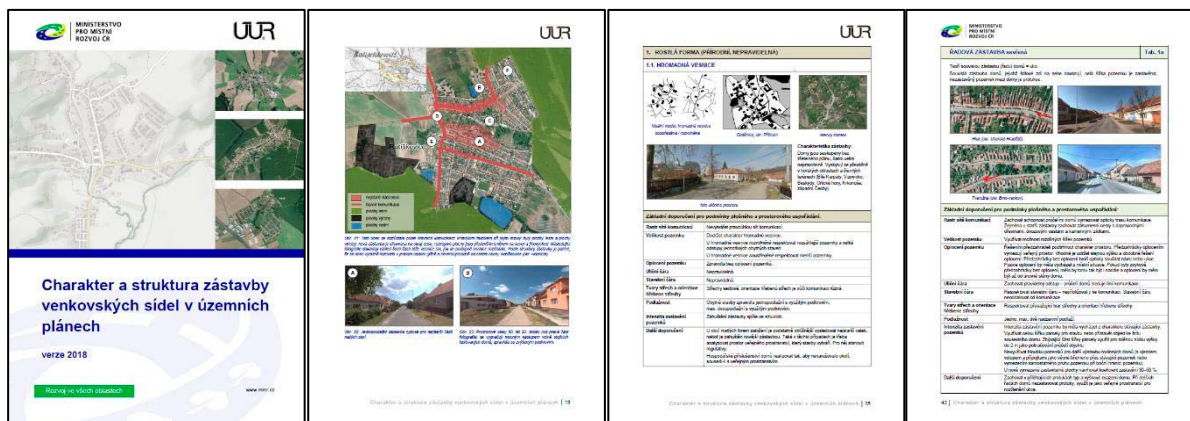
Způsob provedení: Připravit 2 metodiky, jednu zaměřenou na venkov, druhou na města.

Stav: 😊

Ústav územního rozvoje ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj zpracoval v roce 2017 publikaci "Charakter a struktura zástavby venkovských sídel v územních plánech". V roce 2018 byl materiál aktualizován, aby byl v souladu s novelizovaným zákonem a vyhláškou. Publikace je volně ke stažení na stránkách MMR a ÚÚR, tištěná verze je nabízena k prodeji.

Publikace se zabývá urbanistickou strukturou venkovských sídel v územních plánech a dalších dokumentech územního plánování. Vysvětluje, co je urbanistická struktura vesnice a proč je ji třeba respektovat, uvádí, co charakterizuje a čím se vyznačuje vesnický prostor a jaké složky tvoří urbanistickou strukturu vesnice, seznamuje s tradičním obrazem vesnice a specifickými rysy vesnické zástavby, představuje základní hlediska, podle nichž by měla být posuzována urbanistická struktura sídla v územním plánu, a předkládá doporučení. Součástí publikace je i typologie forem založení vesnic a typologie vesnické zástavby. Zahrnuta je též příloha pojmů, které souvisí s problematikou urbanistické struktury.

Připravuje se obdobná publikace zaměřená na strukturu městských sídel, předpoklad jejího dokončení je do roku 2022.

Obr. 74 - Publikace "Charakter a struktura zástavby venkovských sídel v územních plánech"⁷²

Opatření 3.1.2

V územních plánech stanovovat charakter a strukturu stávající i navrhované zástavby.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR

Termín: průběžně

Způsob provedení: S využitím metodiky zpracované v rámci opatření 3.1.1.

⁷² <https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Publikace-a-odborne-texty/Charakter-a-struktura-zastavby-venkovskych-sidel-v-uzemnich-planech>

Na základě legislativy s doslovným zmíněním charakteru a struktury zástavby jako součásti územního plánu začlenit charakter a strukturu zástavby do standardu územního plánu.

Stav: 😊

Metodika pro charakter a strukturu zástavby venkovských sídel je dokončena, obdobná metodika pro městská sídla je rozpracována.

Dle vyhlášky č. 500/2006 Sb. je od její novelizace účinné od roku 2013 součástí územního plánu v rámci stanovení podmínek prostorového uspořádání určení např. i charakteru a struktury zástavby.

Ministerstvo pro místní rozvoj iniciovalo projekt podpořený Technologickou agenturou ČR, který se bude zabývat stanovením prostorové regulace v územních a regulačních plánech. V rámci něj by měl být řešen i charakter a struktura zástavby. Projekt byl v roce 2020 schválen, jeho zahájení lze předpokládat v roce 2021.

V návaznosti na výsledky projektu bude možné doplnit standard územního plánu o jednotné vyjádření struktury a případně i charakteru zástavby.

Cíl 3.2

Chránit a posilovat charakter prvků tvořících lokální, celoměstskou či regionální identitu a podporovat ráz prostředí a jedinečnost daného místa.

Opatření 3.2.1

Prověřit možnost aktualizace vyhlášky č. 500/2006 Sb. ve smyslu zohlednění jevů týkajících se identifikace staveb, míst, přírodních prvků nebo veřejných prostorů, které tvoří lokální, celoměstskou či regionální identitu.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MŽP, MK, NPÚ, ÚÚR, AUÚP, vysoké školy

Termín: 2017

Způsob provedení: Prověřit potřebu úpravy jevů v příloze č. 1A vyhlášky č. 500/2006 Sb. Prověřit doplnění metodiky "Standard sledovaných jevů pro územně analytické podklady obcí".

Stav: 👍

Potřeba úpravy jevů v příloze vyhlášky č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, byla prověřena a zohledněna při novelizaci vyhlášky. Novelizovaná vyhláška zahrnuje od roku 2018 v převážné míře zobecněné jevy, které umožňují pojmut problematiku v širším spektru. V rámci novelizace vyhlášky byl v příloze 1 v části A upraven jev č. 11 na „urbanistické a krajinné hodnoty“. Tento jev umožní sledovat stavby, místa, přírodní prvky nebo veřejné prostory, které tvoří lokální, celoměstskou či regionální identitu. Upravený jev nebude vyžadovat členění těchto prvků na prvky v zastavěném území a v krajině, jelikož tyto prvky spolu v obou typech prostředí často souvisejí.

Metodika „Standard sledovaných jevů pro územně analytické podklady obcí“ byla na základě novely vyhlášky upravena v roce 2019. Dle upravené metodiky urbanistické a krajinné hodnoty zahrnují mimo jiné regiony lidové architektury, dochovanou historickou kulturní krajinu a historické krajinné struktury a řadu prvků urbanistické i krajinné kompozice. Všechny tyto hodnoty tvoří lokální, celoměstskou či regionální identitu.

Opatření 3.2.2

Připravit metodiku pro analýzu urbanistického popřípadě i architektonického charakteru významných lokalit zastavěného území v územně analytických podkladech.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MK, NPÚ, AUÚP, veřejná správa na úrovni krajů a obcí, vysoké školy

Termín: 2017

Způsob provedení: Metodika zpracovaná Ústavem územního rozvoje či externím dodavatelem.

Stav: 🙅

Nesplněno, zejména z důvodu, že definovat jednotnou metodiku pro popis charakteru území a přitom nepotlačit jeho jedinečnost je značně obtížné.

Opatření 3.2.3

V územně analytických podkladech zpracovat analýzu urbanistického popřípadě i architektonického charakteru významných lokalit zastavěného území.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí

Spolupráce: MMR

Termín: průběžně

Způsob provedení: Naplněním vybraných jevů v rámci územně analytických podkladů.

Stav: 😊

Předpokládaná metodika dle opatření 3.2.2 nebyla zpracována. Charakter vystavěného prostředí do značné míry popisují následující jevy územně analytických podkladů:

- » 3a - veřejná prostranství
- » 5a - památkové rezervace a památkové zóny a jejich ochranná pásma
- » 8a - nemovitě národní kulturní památky a nemovitě kulturní památky a jejich ochranná pásma
- » 10 - statky zapsané na Seznamu světového dědictví a jejich nárazníkové zóny
- » 11 - urbanistické a krajinné hodnoty
- » 11a - struktura a výška zástavby
- » 13a - architektonicky nebo urbanisticky cenné stavby nebo soubory staveb, historicky významné stavby, místa nebo soubory staveb

Opatření 3.2.4

Připravit metodiku pro analýzu kompozičních vztahů v územně analytických podkladech.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MK, NPÚ, ÚÚR, AUÚP, veřejná správa na úrovni krajů a obcí, vysoké školy

Termín: 2016

Způsob provedení: Publikace "Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech"

Stav: 👍

Publikace byla dokončena na konci roku 2015 a vydána v české a anglické jazykové verzi. Dostupná ke stažení je na stránkách MMR a ÚÚR. Česká verze byla v roce 2019 aktualizována a upravená verze vyšla i tiskem. Viz opatření 1.2.3.

Opatření 3.2.5

V územně analytických podkladech zpracovat analýzu kompozičních vztahů v zastavěném území i v krajině.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí

Spolupráce: MMR, MK, NPÚ, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Vytvořit legislativní předpoklady, aby bylo možno výstupy z opatření 3.2.4 aplikovat v územně analytických podkladech a rovněž promítnout do řešení v územně plánovacích dokumentacích.

Stav: 😊

Ve vyhlášce č. 500/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, je po novele účinné od roku 2018 definován pojem urbanistická kompozice. V příloze č. 1 této vyhlášky je upraven jev č. 11, který má nově sledovat urbanistické a krajinné hodnoty, mezi něž kompoziční vztahy patří. Nově pojatý jev umožňuje lépe sledovat kompoziční vazby a jejich kontinuitu v rámci zastavěného i nezastavěného území.

V téže vyhlášce je dále jasně stanoven požadavek, aby územní plán stanovoval v rámci urbanistické koncepce i urbanistickou kompozici [viz Příloha č. 7, která určuje náležitosti obsahu územního plánu, část I. Obsah a struktura územního plánu, odst. 1 písm. c)].

Naplnování opatření v územně analytických podkladech a v územních plánech je v různých obcích různě intenzivní.

Cíl 3.3

Vyhodnotit a posílit úlohu hlavních (městských / oblastních) architektů.

Opatření 3.3.1

Prověřit postavení a pravomoci hlavních (městských / oblastních) architektů, jejich kompetence a zodpovědnost. Prověřit nutnost eventuální legislativní úpravy.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MV, ČKA, ČKAIT, AUÚP, Svaz měst a obcí České republiky, neziskové organizace

Termín: 2016

Způsob provedení: Prověření potřeby legislativních úprav.

Osvěta a metodické vedení jednotlivých obcí a šíření dobrých příkladů spolupráce města a architekta.

Stav:

Postavení hlavních architektů ovlivnila novela stavebního zákona účinná od počátku roku 2018, která zavedla závazné stanovisko orgánu územního plánování. To stanovuje, zda je záměr přípustný z hlediska souladu s politikou územního rozvoje a územně plánovací dokumentací a z hlediska uplatňování cílů a úkolů územního plánování. Proto by měl na přípravě tohoto stanoviska participovat odborník se vzděláním a praxí, které mu umožní požadované skutečnosti kvalifikovaně posoudit, tedy např. hlavní architekt. Ministerstvo pro místní rozvoj zpracovalo pro závazná stanoviska orgánu územního plánování metodický návod a průběžně ho aktualizuje dle nových právních předpisů i dle zkušeností z praxe. V současné době je platné již jeho 3. vydání.

V roce 2013 objednalo Ministerstvo pro místní rozvoj u Společnosti Petra Parlěře / Platformy městských architektů dílo „Postavení, působnost a náplň práce městského architekta“. Součástí díla bylo zpracování přehledu městských architektů i jejich pozic v rámci veřejné správy. Dílo se dále zabývalo rolí městských architektů a činnostmi, které může vykonávat.

Bylo shledáno, že další legislativní úprava, která by institucionalizovala postavení hlavního architekta, není v současné době účelná. Určení jednotného postavení městských architektů se v praxi neukazuje jako účelné, protože struktura úřadu i nároky na městské / hlavní architekty se v jednotlivých obcích značně liší.

Česká komora architektů vede seznam obcí a měst, kde byla zřízena pozice městského architekta, včetně kontaktů a rozlišení, zda je městský architekt zaměstnancem či externistou. K říjnu 2019 figurovalo na tomto seznamu 135 architektů.

Pozici městského architekta v poslední době obsazovalo několik měst, např. Český Brod, Hranice, Benešov, Třebíč, Český Krumlov či Děčín. Od roku 2016 působí Kancelář architekta města Brna. V roce 2019 vypsalo výběrové řízení na městského architekta např. město Pelhřimov, Kutná Hora, Neratovice, Velešín či Prachatice, v roce 2020 Louny či Slaný. Na začátku roku 2021 by ve Zlíně měla vzniknout Kancelář architekta města jako příspěvková organizace města, jejím úkolem bude mj. tvorba studií či příprava architektonických a urbanistických soutěží. Inspirativní je spojení role architekta města a vedoucího odboru investic, uplatňované např. v Říčanech.

Velmi důležitá je osvětová činnost. Česká komora architektů vydala publikaci "Městský architekt", která objasňuje úkoly a postavení městského architekta, důvody pro zřízení této pozice, požadavky na městské architekty kladené, definuje cíle jejich činnosti a poukazuje na nejčastější problémy.

Téma je diskutováno i v médiích, např. časopis Veřejná správa v čísle 11/2015 zveřejnil článek "Působnost městského architekta".

Česká komora architektů pořádá pravidelně fórum k tématu městských architektů (Otevřený Think Tank architektů - OTTA).

Tématu se dlouhodobě věnuje i Společnost Petra Parlěře. V srpnu 2019 podepsala Česká komora architektů s Platformou architektů měst, z.s., která se osamostatnila od Společnosti Petra Parlěře, memorandum o vzájemné spolupráci. Platforma se zaměřuje na pořádání setkání městských architektů a jejich vzájemnou výměnu zkušeností, Česká komora architektů zajišťuje metodickou pomoc samosprávám při zřizování pozice městských architektů a řeší náměty na legislativní úpravy.

Dne 5. 6. 2019 vznikla pracovní skupina Krajský architekt Ústeckého kraje, která je poradním orgánem hejtmána a prvním krokem ke zřízení samostatné agendy instituce krajského architekta. Skupina mimo jiné vypracuje studii potenciálu činnosti a působení krajského architekta či bude usilovat, aby se téma dostalo do programu politických stran. Vedoucím skupiny je Ondřej Beneš, více informací je na architekturakrajeustecka.blogspot.com. Úkoly krajského architekta jsou spatřovány např. v péči o krajský majetek, organizování architektonických soutěží včetně ideových soutěží na rozsáhlé územní celky, komunikace architektonických témat k odborné i laické veřejnosti, organizování konferencí na aktuální témata v regionu či založení regionálního centra architektury.

Obr. 75 - Publikace "Městský architekt", vydaná Českou komorou architektů⁷³

⁷³ <https://www.cka.cz/cs/media/prilohy/cka-edice-mestsky-architekt-tisk.pdf>

Obr. 76 – Nová radnice Prahy 7. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: Atelier bod architekti – Ing. arch. Vojtěch Sosna, Ing. arch. Jakub Straka, Ing. arch. Jáchym Svoboda. Fotografie: Tomáš Slavík.

STAVBY

Téma 4 – Zadávání zakázek

Cíl 4.1

Při zadávání zakázek usilovat o co nejvyšší kvalitu jejich plnění.

Opatření 4.1.1

Zajistit, aby při výběrových řízeních na územně plánovací a projekční činnosti (včetně zahradně-krajinářských úprav) byla hlavním kritériem výběru kvalita. Cena za územně plánovací a projekční práce nesmí být jediným kritériem.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí

Spolupráce: MMR, ČKA, ČKAIT, AUÚP

Termín: průběžně

Způsob provedení: Zákon č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek.

Stav: 👍

Zákon o zadávání veřejných zakázek nabyl účinnosti 1. 10. 2016. Dle § 114 odst. 3 písm. b) zadavatel nesmí stanovit ekonomickou výhodnost pouze na základě nejnižší nabídkové ceny mj. u architektonických a stavebních služeb. Ministerstvo pro místní rozvoj zřídilo centrální metodický útvar pro všechny kategorie zadavatelů. Realizuje pravidelná školení, kterých se účastní zástupci ústředních správních úřadů, obcí a krajů. Těmito školeními za dobu jejich organizace prošlo již několik tisíc účastníků. MMR též vydalo metodiku pro obce a kraje zaměřenou na správné zadávání veřejných zakázek. Průběžná vzdělávací kampaň je realizována i k využívání Národního elektronického nástroje.

V návaznosti na zákon o zadávání veřejných zakázek připravila Česká komora architektů metodiku pro výběr projektanta. Metodika je zveřejněna na stránkách ČKA⁷⁴. Obsahuje přehled možných zadávacích řízení a vzorovou zadávací dokumentaci pro zadání veřejné zakázky malého rozsahu a pro otevřené řízení, v obou případech na projekt stavby a na územní plán (včetně možných hodnotících kritérií a způsobu hodnocení nabídek). Vzorová zadávací dokumentace je doplněna komentáři. Zvláštní materiál se věnuje i jednacím řízením bez uveřejnění v návaznosti na soutěž o návrh.

Rovněž ČKAIT připravila metodiku zadávání projektových prací⁷⁵ - věcnou pomůckou k postupu v zadání veřejné zakázky malého rozsahu.

Rada hlavního města schválila v roce 2016 principy postupu při zadávání řízení na veřejná prostranství, včetně nastavení kritérií, kde pokud celková výše investičních nákladů nedosáhne 500 milionů korun bez DPH, je rozdělení váhy kritérií: 60 % celková kvalita návrhu, 30 % předpokládaná cena realizace, 10 % nabídková cena za projektové práce. U zakázky, kde je výše celkových investičních nákladů rovna nebo vyšší 500 milionům korun bez DPH, je to 50 % celková kvalita návrhu, 40 % předpokládaná cena realizace návrhu, 10 % nabídková cena za projektové práce. Dále Rada hl. m. Prahy vydala usnesení k základním principům pořádání soutěží o návrh v oblasti architektury, urbanismu a krajinářství.

Fakulta architektury ČVUT pořádala dne 26. 4. 2019 konferenci Veřejné stavby – jak zadávat a stavět, která se věnovala zejména důležitosti přípravné fáze a zadání stavby a architektonickým soutěžím.

⁷⁴ https://www.cka.cz/cs/pro-architektky/legislativa/metodika-vyber_projektanta

⁷⁵ https://www.ckait.cz/struktura_ckait/komise/zzvz/metodika-zadavani-projektovych-praci

Opatření 4.1.2

Zpracovat metodiku, která by umožnila stanovit kromě pořizovacích nákladů i náklady na provoz (včetně energetické náročnosti), údržbu a případně i odstranění stavby.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MPO, ČKA, ČKAIT, vysoké školy

Termín: 2018

Způsob provedení: Metodika.

Stav: Metodiku se nepodařilo připravit. Do budoucna lze zvažovat její zpracování jako projekt v rámci Technologické agentury ČR.

Dle British Council for Offices představují provozní náklady administrativní budovy v rámci jejího životního cyklu pětinasobek jejích investičních nákladů, zatímco náklady zadání jednu setinu a projekční náklady jednu desetinu investičních nákladů.

Cíl 4.2

Využívat architektonické soutěže a soutěže o návrh při přípravě a realizaci staveb financovaných z veřejných rozpočtů.

Opatření 4.2.1

Při přípravě významných budov financovaných z veřejných rozpočtů se doporučuje přednostně využívat architektonické soutěže a soutěže o návrh.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni krajů a obcí

Spolupráce: MMR, ČKA, ČKAIT, Svaz měst a obcí České republiky

Termín: průběžně

Způsob provedení: Připravit národní program na podporu architektonických a urbanistických soutěží obcí.

Připravit osvětové a metodické materiály k soutěžím a pravidelně výsledky soutěží vyhodnocovat.

Stav:

Viz též opatření 2.2.1.

Národní program na podporu architektonických a urbanistických soutěží byl schválen Ministerstvem financí v srpnu 2018. Cílem programu je přispět ke kvalitě staveb, veřejných prostranství a prostředí prostřednictvím dotace na uspořádání architektonických a urbanistických soutěží. Program dotuje polovinu částky určené na ceny a odměny, maximálně do výše 400 000 Kč na jednu soutěž. K programu uspořádalo Ministerstvo pro místní rozvoj v roce 2018 dva semináře.

V listopadu 2018 byla z tohoto programu vyhlášena první výzva pro rok 2019 s celkovou alokací 5 milionů Kč, přihlásilo se 8 projektů, z nichž uspělo 5, na které byla poskytnuta dotace 1,345 mil. Kč. Podpořena byla soutěž na rekonstrukci a dostavbu kina a úpravy okolí v České Kamenici či na komunitní centrum Říčanský mlýn v Říčanech. V roce 2019 ani v roce 2020 nebyla výzva z tohoto programu vypsána.

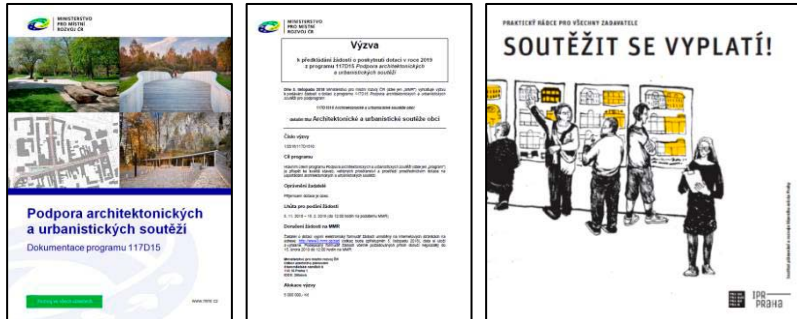
Soutěže jsou upraveny Soutěžním řádem České komory architektů a Soutěžním řádem České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. ČKA vydala dokument s informacemi o architektonických soutěžích a další podpůrné materiály včetně vzorových soutěžních podmínek pro různé typy soutěží. Pravidelně na svých stránkách uveřejňuje vypsání i dokončené soutěže a vydává ročenku, jejíž součástí je přehled realizovaných soutěží v uplynulém roce. Každoročně pořádá i setkání rekapitulující výsledky soutěží a řešící aktuální otázky v této oblasti.

Na konferenci pořádané Radou evropských architektů a Mezinárodní unií architektů dne 25. října 2019 v Paříži vznikla deklarace „Architektonické soutěže: klíčový nástroj k zajištění kvality vystavěného prostředí“⁷⁶, kterou ACE a UIA vyzvaly politiky a vládnoucí organizace, aby zahrnuly architektonické soutěže jako doporučenou proceduru pro zadávání veřejných zakázek.

⁷⁶ www.ace-cae.eu/fileadmin/user_upload/ACE-UIADeclaration_30October_FINAL.pdf

Některé státy, např. Maďarsko se vydávají opačnou cestou, když zrušili předchozí pravidlo, podle nějž musí na veřejné stavby od určitého limitu investičních nákladů proběhnout architektonická soutěž.

Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy v roce 2019 vydal brožuru určenou pro zadavatele veřejných zakázek „Soutěžít se vyplatí!“, která objasňuje poutavou formou principy a postupy architektonické soutěže.

Obr. 77 - Dokumentace k dotačnímu programu "Podpora architektonických a urbanistických soutěží"⁷⁷

Obr. 78 - Výzva z dotačního programu "Podpora architektonických a urbanistických soutěží"⁷⁸

Obr. 79 - Úvodní strana brožury „Soutěžít se vyplatí!“⁷⁹

Opatření 4.2.2

Vyvíjet soustavnou metodickou činnost a přitom prověřit účelnost vydání metodiky pro zadávání staveb formou soutěže o návrh (i verzi pro zakázky malého rozsahu).

Zodpovědnost:

MMR

Spolupráce:

ČKA, ČKAIT

Termín:

2016

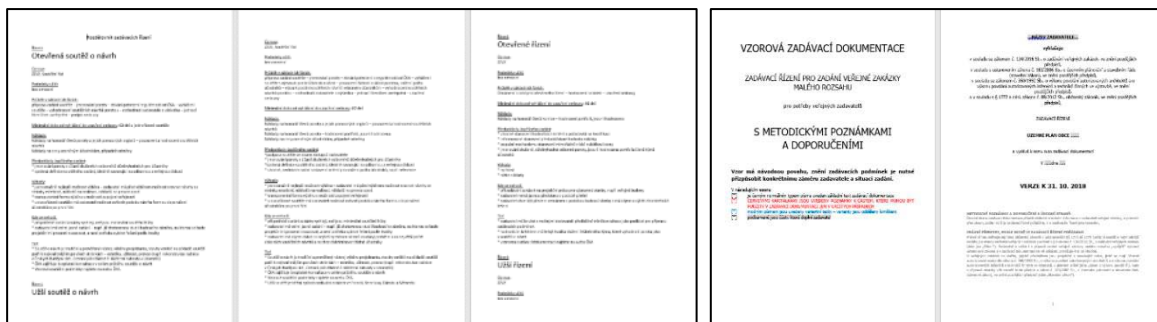
Způsob provedení:

Metodické návody ČKA ve spolupráci s MMR

Stav:

ČKA ve spolupráci s MMR dokončila v roce 2018 sérii dokumentů podporující zadavatele územních plánů i projektů staveb. Pro prvotní orientaci slouží rozdělovník zadávacích řízení, který pro jednotlivé typy řízení definuje jejich právní rámec, fáze řízení, dobu řízení, náklady, předpoklady použití, výhody a nevhodná využití daného řízení a obsahuje i další doporučení. Součástí materiálů je vzorová zadávací dokumentace pro zadání zakázky malého rozsahu i pro otevřené řízení a manuál pro jednací řízení bez uveřejnění. Pro zadávání formou architektonické soutěže jsou k dispozici mimo jiné vzorové soutěžní podmínky otevřené soutěže o návrh a užší soutěže o návrh.

ČKAIT ve spolupráci s MMR vydala metodiku s názvem „Výzva k podání nabídek a zadávací dokumentace“ pro veřejnou zakázku malého rozsahu zadávanou mimo zadávací řízení (tj. mimo režim zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek), viz též opatření 4.1.1.

Obr. 80 - Ukázka rozdělovníku zadávacích řízení a část vzorové zadávací dokumentace (pro zakázku malého rozsahu)⁸⁰

⁷⁷ Zdroj: MMR, 2018.

⁷⁸ Zdroj: MMR, 2018.

⁷⁹ <https://www.iprpraha.cz/souteze>

⁸⁰ https://www.cka.cz/cs/pro-verejnou-spravu/metodika-vyber_projektanta

Obr. 81 – Vindyšova továrna, Ski a Bike Centrum Radošín. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020.
Autor: VLLNNA – Ing. arch. Martin Duba, Ing. arch. Petr Šindelář. Fotografie: Česká komora architektů.

Téma 5 – Projektování, realizace, životnost a udržitelnost staveb

Cíl 5.1

Zajistit zpracování projektů v maximální kvalitě.

Opatření 5.1.1

Prosadit uplatnění standardů výkonu (objem času) při zpracování územně plánovacích a projektových dokumentací. Využívat honorářové řády, zužitkovat zahraniční zkušenosti s jejich uplatněním. Zajistit legislativní podporu honorářových řádů.

Zodpovědnost: MMR
Spolupráce: ČKA, ČKAIT, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, profesní svazy
Termín: 2018
Způsob provedení: Promítnutí do zákona č. 360/1992 Sb., případně jeho prováděcí vyhláška. Metodická činnost.

Stav: 😊 Při novele zákona č. 360/1992 Sb. se honorářové řády nepodařilo prosadit zejména s ohledem na negativní stanovisko Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. V červenci 2017 se předsedové ČKA a ČKAIT obrátili na předsedu vlády s požadavkem řešit problematiku honoráře za poskytování projektových služeb.

Obě profesní komory se podílely na zpracování kalkulaček podporujících stanovení náročnosti plánovacích a projektových prací. Česká komora architektů na svých stránkách⁸¹ zveřejnila kalkulačky, které počítají časovou náročnost vypracování úplné, proveditelné a bezpečné projektové dokumentace pozemních a krajinářských staveb a časovou náročnost nezbytnou pro zpracování územního plánu a regulačního plánu dle velikosti a obtížnosti řešeného území. Projekční kanceláře dosazují do kalkulaček vlastní hodinovou sazbu, kterou se násobí kalkulačkou vypočtená časová náročnost investorem požadovaných prací. Odkazy na podobné kalkulačky⁸² poskytuje i Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě.

V listopadu 2017 Česká komora architektů vydala standardy služeb architekta jako metodický nástroj pro ustanovení vztahů mezi architektem a klientem v projekční praxi. Součástí popisu jednotlivých fází služeb je i popis nutné součinnosti klienta, která je zásadní především v procesu povolování staveb. V roce 2020 byly v rámci této edice doplněny publikace Standard služeb architekta – projektanta územního plánu a regulačního plánu a Standard služeb architekta – interiery.

Honorářové řády se řeší i v jiných evropských zemích, německou právní úpravou se zabýval Soudní dvůr EU v případě C-377/17⁸³. Soudní dvůr seznal, že právní úprava je sice nediskriminační a může být považována rovněž za nezbytnou, nicméně v daném případě ji nelze mít za vhodnou, neboť nesleduje cíl zajištění vysoké úrovně kvality plánovacích služeb soudržným a systematickým způsobem, když samotný výkon těchto služeb není v Německu vyhrazen pouze osobám vykonávajícím regulované povolání.

⁸¹ <https://www.cka.cz/cs/pro-architekty/kalkulacky>

⁸² www.profesis.cz, www.cenyzaprojky.cz a www.stavebnistandardy.cz.

⁸³

<http://curia.europa.eu/juris/document/document.jsf?text=&docid=215785&pageIndex=0&doclang=CS&mode=lst&dir=&occ=first&part=1&cid=2378402>

POZEMNÍ A KRAJINÁŘSKÉ STAVBY

Kalkulačka stanovuje předpokládanou časovou náročnost nezbytnou pro zpracování stavební projektové dokumentace dle typu, kategorie obtížnosti a velikosti pozemní nebo krajinářské stavby.

POMŮCKA PRO VYHLAŠOVATELE VEŘEJNÝCH ZAKÁZEK, SOUKROMÉ INVESTORY, PROJEKTANTY, ARCHITEKTY, STAVEBNÍ INŽENÝRY, DODAVATELE STAVEBNÍCH PRACÍ.

Uváděná předpokládaná časová náročnost odpovídá požadavku na vypracování **úplné, proveditelné a bezpečné projektové dokumentace stavby** v souladu s příslušnými právními předpisy, která je podmínkou pro optimalizaci celkových životních nákladů stavby.

Cenovou nabídku (honorář) za vypracování autorizované projektové dokumentace regulačního plánu si jednotlivé projekční kanceláře stanovují individuálně v rámci volné hospodářské soutěže pomocí vlastní hodinové sazby, kterou se násobí programem vypočtená obvyklá časová náročnost investorem požadovaných prací.

Vypočet je vhodný jak pro veřejné zakázky tak pro privátní investice.

Struktura celkových životních nákladů dle metodiky hodnocení veřejných zakázek MMR z března 2012

Název stavby:

Odhad investičních nákladů na realizaci pozemní/krajinářské stavby

Chci zadat parametry stavby pro předběžný odhad investičních nákladů

Znáám náklady stavby dle investičního záměru nebo dle expertního posudku

Obr. 82 - Příklad kalkulačky předpokládané časové náročnosti pro zpracování stavební projektové dokumentace⁸⁴

Obr. 83 - Publikace České komory architektů „Standardy služeb architekta“⁸⁵

Opatření 5.1.2

Připravit a realizovat informační kampaň o významu a potřebě zpracování projektové dokumentace pro provádění stavby.

Zodpovědnost: MMR
Spolupráce: ČKA, ČKAIT
Termín: 2016

Způsob provedení: Informační kampaň. Politika architektury a stavební kultury ČR nepředpokládá dodatečné nároky na rozpočet pro realizaci informační kampaně.

Stav: 😊

Zpracování projektové dokumentace pro provádění stavby je povinné v případech, kdy tak stanoví stavební zákon nebo určí stavební úřad. Novela stavebního zákona č. 225/2017 Sb. stanovila povinnost zpracovat dokumentaci pro provádění stavby u záměrů uvedených v § 103 odst. 1 písm. e) bodů 4 až 8 stavebního zákona, tj. zejména pro nadzemní a podzemní komunikační vedení sítí elektronických komunikací, distribuční soustavu v elektroenergetice s výjimkou budov, distribuční soustavu v plynárenství s výjimkou budov a těžební plynovody, rozvodné tepelné zařízení s výjimkou budov a vedení sítí veřejného osvětlení.

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě od data zveřejnění novely stavebního zákona ve Sbírce (červenec 2017) o této povinnosti informuje ve svých časopisech, na webových stránkách i v průběhu seminářů v rámci celoživotního vzdělávání svých členů.

Návrh nového stavebního zákona předpokládá, že požadavky na dokumentaci pro povolení stavby budou oproti dnešnímu stavu nižší, od stavebníka však má být požadováno, aby před vlastním zahájením stavby nechal zhotovit prováděcí dokumentaci stavby, podle níž bude stavba realizována.

Od roku 2023 se předpokládá, že pro nadlimitní veřejné zakázky na stavební práce financované z veřejných rozpočtů bude povinností použít BIM (včetně zhotovení jejich přípravné a projektové dokumentace), viz Konceptce zavádění metody BIM v ČR schválená vládou 25. 9. 2017.

⁸⁴ <https://www.cka.cz/cs/pro-architektury/kalkulacka>

⁸⁵ <https://www.cka.cz/cs/cka/lide-v-cka/pracovni-skupiny/ps-honore/2017-standard-sluzeb-architekta>

Cíl 5.2

Věnovat zvýšenou pozornost ekonomice realizace, provozu a údržby staveb.

Opatření 5.2.1

Připravit a realizovat informační kampaň o nutnosti revizí technických zařízení budov.

Zodpovědnost: MPO

Spolupráce: ČKA, ČKAIT, vysoké školy

Termín: 2017

Způsob provedení: Informační kampaň. Politika architektury a stavební kultury ČR předpokládá dodatečné nároky na rozpočet pro realizaci informační kampaně ve výši 0,5 mil. Kč, je obsaženo v implementační části i v předkládací zprávě.

Stav: 😊

Ministerstvo průmyslu a obchodu ve spolupráci s Technickou inspekcí ČR připravilo na 27. listopadu 2018 seminář o nutnosti revize technických zařízení budov. S ohledem na nízký zájem veřejnosti (v řádu jednotlivců) tento byl odvolán.

Informace o nutnosti revize technických zařízení jsou však v odpovídajícím rozsahu průběžně poskytovány například Technickou inspekcí ČR v rámci její působnosti při výkonu státního odborného dozoru nad bezpečností vyhrazených technických zařízení, Sdružením bytových družstev a společenství vlastníků ČR, osobami provádějícími revize technického zařízení a také jsou nárazově publikovány na stránkách některých obecních a městských úřadů.

Významné řešení v tomto směru přinese transpozice nové evropské energetické směrnice novelou zákona o hospodaření energií. Ve směrnici se hovoří o „automatizaci a řízení budov“, což zhruba odpovídá českému termínu „regulace a měření“. Do budoucna se jeví potřebné oddělit technické zařízení budov statického charakteru (např. voda, kanalizace) a zařízení dynamického charakteru (větrání, vytápění), kde je žádoucí provést při uvedení do provozu kontrolu a seřízení na optimální výkon. Směrnice nově upravuje požadavky na inspekce otopných a klimatizačních soustav.

Opatření 5.2.2

Připravit návrh systému získávání a využití základních dat o ekonomice realizace, provozu a údržby staveb financovaných z veřejných prostředků.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MPO, Český statistický úřad, ČKA, ČKAIT, vysoké školy

Termín: 2019

Způsob provedení: Legislativní úprava nebo metodický pokyn.

Stav: 😞

Legislativní úprava provedena nebyla, metodický pokyn zpracován nebyl. Posun v řešení problematiky se nabízí jako podnět pro projekt podpořený Technologickou agenturou ČR.

Opatření má úzkou vazbu na BIM, který představuje komplexní proces vytváření a správy dat o stavbě během celého jejího životního cyklu a je společným komunikačním nástrojem nejen pro všechny účastníky stavebního procesu, ale také pro následné uživatele a provozovatele staveb. Použití BIM ve fázi provozu a užívání budov přinese data o nákladech na provoz a údržbu konkrétních budov, jeho masivní rozšíření lze však očekávat až ve vzdálenějším horizontu. V roce 2020 se dokončuje návrh zákona o BIM, který by měl zavést povinnost informačního a digitálního modelování pro stavby financované převážně z veřejných prostředků.

Ministerstvo průmyslu a obchodu, gestor pro zavádění BIM do praxe v ČR, se ke dni 1. 10. 2017 stalo realizátorem projektu "Strategie zavedení metodiky informačního modelování staveb pro potřeby veřejných zadavatelů", podpořeného z Operačního programu Zaměstnanost, v rámci výzvy č. 03_15_025, reg. č. CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_025/0007522.

Určitým shromažďováním dat za jednotlivé budovy se zabývaly projekty podporované v rámci programu EFEKT Ministerstva průmyslu a obchodu.

V omezené míře lze využít data Českého statistického úřadu o stavebních zakázkách za stavební podniky s 50 a více zaměstnanci, které obsahují informace o počtu a hodnotě zakázek (v členění pro pozemní a inženýrské stavitelství) pro veřejné zadavatele. Český statistický úřad však shromažďuje data o stavebních pracích při udržování budov za jednotlivé zhotovitele, nikoliv jednotlivé budovy. Český statistický úřad tedy nedisponuje podklady o provozu a údržbě staveb financovaných z veřejných prostředků. Zohlednit lze i dílo "Dopady architektonické praxe na ekonomiku ČR"⁸⁶, autor EEIP a.s., dokončeno 2016.

⁸⁶ <http://www.eeip.cz/cs/poradenstvi/popis-sluzeb/pripadove-studie/dopady-architektonicke-praxe-na-ekonomiku-cr/>

Obr. 84 – Mateřská škola Za branou, Pacov. Finalista České cenu za architekturu 2020. Autor: VYŠEHRAD atelier – Ing. arch. Pavel Marek, Ing. arch. Zdeněk Rychtařík, Ing. arch. Jiří Smolík, Ing. arch. Martin Šafránek, Ing. arch. Tomáš Maceška. Fotografie: Filip Šlapal.

VZDĚLÁVÁNÍ, OSVĚTA A VÝZKUM

Téma 6 – Vzdělávání

Cíl 6.1

Rozvinout průběžné a prohlubující vzdělávání příslušných úředníků veřejné správy v oborech architektura, urbanismus, územní plánování, krajinářská architektura, v dalších oborech souvisejících s výstavbou a ve stavebních a souvisejících předpisech a dále v oblasti participace a komunikace s veřejností.

Opatření 6.1.1

Prohlubovat kvalifikaci úředníků veřejné správy formou kurzů zaměřených na představení tendencí a dobrých příkladů z oblasti architektury, urbanismu, územního plánování, krajinářské architektury, oborů souvisejících s výstavbou a stavební kultury. Zaměřit se též na odbornost a kompetenci státní správy při zadávání veřejných zakázek.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MŠMT, Institut pro veřejnou správu Praha, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Pořádat kurzy zařazené do celoživotního vzdělávání úředníků. Jeden z podkladů pro kurs je výstup projektu "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury".

Stav: 😊

V rámci projektu "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury" byly navrženy cíle a témata pro celoživotní vzdělávání odborných organizací a pro university třetího věku, projekt však neobsahuje žádné podrobnosti o těchto kurzech.

Na Technické univerzitě v Liberci byl v zimním semestru akademického roku 2016/2017 realizován Kurz stavební kultura pro univerzitu třetího věku. Předmět byl vyučován formou přednášek, část výuky byla realizována formou exkurze. Předmět se věnoval následujícím tématům:

- » Stavební kultura ve společnosti - dějiny, vnímání, význam, interdisciplinární přesahy
- » Veřejný prostor, veřejný zájem
- » Město vs. vesnice, urbánní a rurální způsob života
- » Úvod do architektury - člověk, stavba, sídlo, krajina
- » Územní a strategické plánování sídel
- » Udržitelná výstavba a kvalita stavební kultury
- » Energetická náročnost a kvalita výstavby
- » Environmentální aspekty fungování měst
- » Kvalita infrastruktury a projektů městského inženýrství
- » Bydlení a stavební kultura, sociální bydlení
- » Socioekonomické aspekty stavební kultury
- » Prostorové plánování, urbánní ekonomie
- » Zelená infrastruktura
- » Kulturní dědictví, památková péče
- » Politika architektury a stavební kultury v ČR
- » Stavební kultura v praxi municipálního managementu,
- » Koncept Smart cities
- » Aktuální otázky výzkumu
- » Participace v oblasti výstavby a územního plánování, její předpoklady a význam v občanské společnosti
- » Design ve městě
- » Vizuální komunikace

Národní pedagogický institut České republiky připravuje vzdělávací obor architektura a urbanismus.

Fakulta stavební ČVUT v Praze pořádá v rámci celoživotního vzdělávání mj. kurz „Základy urbanismu“, který seznamuje účastníky se základy urbanistické skladby sídel, vývojem stavby měst, kompozicí a historií veřejných prostranství a kulturní krajiny. Kurs je určen především pro pracovníky úřadů územního plánování. Bližší informace jsou na www.uzemi.eu/czv-zaklady-urbanismu.html.

V rámci projektu Celoživotní vzdělávání členů ČKAIT spolupracuje Komora s pracovníky veřejné správy, kteří na jedné straně přednášejí na seminářích ČKAIT, na druhé straně mají možnost zúčastnit se vzdělávacích akcí pořádaných Komorou. V jednotlivých krajích se tato spolupráce uskutečňuje mezi Oblastními výbory ČKAIT, krajskými a místními stavebními úřady. Např. v kraji Vysočina má formu uzavřené smlouvy o spolupráci.

Národní památkový ústav již mnoho let pořádá pro památkáře v nejširším slova smyslu, tedy pro profesionální pracovníky památkové péče nebo ty, kteří se památkovou péčí jakkoli zabývají, kurzy z kategorie celoživotního vzdělávání – jednoletý kurz památkové péče a dvouletý rekvalifikační kurz památkové péče. Vychází z potřeb památkářské praxe a poskytuje účastníkům ucelený přehled o všech činnostech souvisejících s péčí o památky od základní charakteristiky přes právní ochranu až k problematice péče o jednotlivé druhy památek a základní technologické postupy při opravě, obnově a restaurování památek a jejich prezentaci.

Univerzity třetího věku se zaměřením na péči o kulturní dědictví a památkovou péči pořádá Národní památkový ústav ve spolupráci s Masarykovou univerzitou v Telči (od roku 2012) a v Brně (od roku 2014). Od roku 2018 tyto kurzy běží rovněž ve spolupráci s Pedagogickou fakultou University Karlovy v Praze.

Opatření 6.1.2

Prohlubovat kvalifikaci příslušných úředníků veřejné správy formou kurzů zaměřených na zapojování veřejnosti a komunikaci s veřejností.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: Institut pro veřejnou správu Praha, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Kurzy pořádané vysokými školami.

Metodické a informační materiály s příklady dobré praxe.

Stav: 😊

Fakulta architektury ČVUT v Praze a Nadace Partnerství pořádají kurz "Participace veřejnosti v praxi územního plánování, regionálního a územního rozvoje".

V listopadu 2016 vydal Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy Manuál participace, který je volně k dispozici na stránkách www.iprpraha.cz, a který je využitelný jako podkladový informační materiál. Manuál participace v plánování města se skládá ze tří částí:

- » část A - obecné principy a návod, jak krok za krokem připravit participační proces,
- » část B - případové scénáře pro 5 plánovacích procesů (např. příprava strategického plánu, změna územního plánu) a 4 projekty (tvorba veřejného prostranství, revitalizace brownfieldů, revitalizace sídliště, veřejné stavby a komunitní infrastruktura),
- » část C - 22 participačních metod (včetně postupu, zdrojů, časové a finanční náročnosti).

Obr. 85 - Leták kurzu „Participace veřejnosti v praxi územního plánování, regionálního a územního rozvoje“⁸⁷

Obr. 86 - Úvodní strana „Manuálu participace“ od IPR Praha⁸⁸

Cíl 6.2

Rozvinout systém dalšího vzdělávání projektantů a ostatních osob podílejících se na výstavbě.

Opatření 6.2.1

Rozvinout systém dalšího vzdělávání projektantů a ostatních osob podílejících se na výstavbě, a to zejména v oblasti stavebního práva.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MŠMT, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Uspořádání kurzů pro projektanty zaměřené na stavební právo

Stav: 👍

První iniciativa proběhla v rámci "turné" Ministerstva pro místní rozvoj na jaře 2014, další 12. 4. 2016 v pavilonu „Rotunda“ na Brněnském výstavišti.

V souvislosti s novelou stavebního zákona účinnou od 1. 1. 2018 proběhla v říjnu až prosinci 2017 série školení ve všech krajích ČR, proškoleny byly celkem 4 194 úředníků. Souběžně proběhlo proškolení úředníků stavebních úřadů v rámci průběžného vzdělávání úředníků. V dubnu 2018 se ve třech městech konala další série školení zaměřená na novelu stavebního zákona na úseku územního plánování, proškoleny byly dalších 5 stovek úředníků. Další série 7 školení proběhla v červnu 2018, zaměřila se na oblast závazných stanovisek orgánů územního plánování. Proškoleny byly více než 780 zaměstnanců krajských úřadů, úřadů územního plánování a stavebních úřadů. V souvislosti s novelou stavebního zákona, účinnou od začátku roku 2021, MMR na konci roku 2020 uspořádalo online školení, které bylo stejně jako všechna výše uvedená školení pro zájemce zdarma.

V rámci projektu Celoživotního vzdělávání členů ČKAIT se opakovaně uskutečnily semináře k novele stavebního zákona ve všech oblastech ČKAIT, na kterých přednášeli pracovníci MMR a pracovníci krajských stavebních úřadů. Projekt Celoživotního vzdělávání členů ČKAIT je v oblasti vzdělávání dospělých hodnocen velmi pozitivně. Při jeho zrodu ČKAIT využila zkušenosti obdobné instituce z Velké Británie (ICE - Institut of Civil Engineers). Školení projektantů zajišťuje rovněž např. Česká stavební akademie.

Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze byla vybrána Evropskou asociací pro architektonické vzdělávání (EAAE) jako pořadatel evropské konference o vzdělávání architektů, urbanistů a krajinářských architektů. Konference se měla uskutečnit v roce 2020, z důvodu pandemie byla přesunuta na rok 2021. Bude řešit zejména roli architekta, princip univerzálnosti vzdělání architektů a překrývání profesí.

⁸⁷ <http://www.nadacepartnerstvi.cz/NAP/files/5f/5fd1adf6-6e34-4804-88b6-4b0f3394ff9e.pdf>

⁸⁸ http://www.iprpaha.cz/uploads/assets/dokumenty/participace/manual_participace_tisk_2017.pdf

Obr. 87 - Školení novely stavebního zákona v Plzni v listopadu 2017⁸⁹

Cíl 6.3

Podporovat a rozvíjet výchovu a vzdělávání v oblasti architektury, urbanismu, územního plánování, krajinářské architektury, stavební kultury a kvality prostředí na všech stupních škol.

Opatření 6.3.1

Vytvořit pracovní skupinu zabývající se implementací vzdělávání o architektuře a stavební kultuře na základních a středních školách a metodikou prezentace tématu v širších souvislostech.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MMR, MŽP, NÚV, ČKA, ČKAIT, AUÚP, veřejná správa na úrovni krajů a obcí, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: 2015

Způsob provedení: Vytvoření pracovní skupiny a organizace pravidelných zasedání.

Stav: 😊 Pracovní skupina vznikla v roce 2015 v rámci konzultací projektu "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury" podpořeného TAČR, od roku 2016 však není aktivní. Činnost by bylo vhodné obnovit, skupina by měla být složena ze zástupců MŠMT, MMR, MŽP, NPI ČR, pracovní skupiny pro vzdělávání ČKA, projektu Architekti ve škole, Nadace Proměny, ArtSchool a Českého vysokého učení technického v Praze.

Opatření 6.3.2

Využít výstupy výzkumné potřeby „Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury“.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MŠMT, TAČR

Termín: 2017

Způsob provedení: Využití výstupu výzkumné potřeby.

Stav: 😊 Výzkum TAČR byl dokončen v roce 2016, uzavřen byl v listopadu 2018, ale nesplnil všechny požadavky, které byly na projekt kladeny. Uspokojivě byly dosaženy jen některé výsledky projektu, zejména návrh úpravy rámcových vzdělávacích plánů pro základní vzdělávání a pro střední školy (gymnázia), návrh programu celoživotního vzdělávání pedagogů a návrh na rozšíření vysokoškolského studia formou povinně volitelného předmětu Stavební kultura. Využitelný je i audit dotačních možností pro aktivity související se stavební kulturou, bohužel však není aktualizován. Chybí zejména komunikační aktivity, udržování webové stránky projektu a diskusní platforma. I mnoho dílčích témat je nedostatečně propracovaných.

Výstupy projektu jsou zveřejněny na stránkách MMR⁹⁰. Relevantní výstupy byly v roce 2020 předány MŠMT.

⁸⁹ Fotografie: Josef Morkus

⁹⁰ <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/publikace-a-odborne-texty/vyzkum-vhodnych-nastroju-ke-zvysovani-stavebni-kul>

Opatření 6.3.3

Jako podklad pro revizi rámcových vzdělávacích programů zpracovat dokument s charakteristikou, pojmy, cíli, učivem a výstupy vzdělávání o architektuře, urbanismu, územním plánování, krajinářské architektuře a stavební kultuře na všech stupních škol. Do podkladu zařadit i vzdělávání o základním systému fungování práva v těchto oblastech, o dopadech územního plánování na společnost a její vývoj a o významu a problémech památkové péče.

Zodpovědnost: MŠMT a MMR
Spolupráce: MK, NPÚ, NÚV, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy, neziskové organizace
Termín: 2017
Způsob provedení: Výstup výzkumné potřeby TAČR "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury" Návrh úpravy rámcových vzdělávacích plánů pro ZŠ a SŠ. Další aktivity nevládních organizací.

Stav:

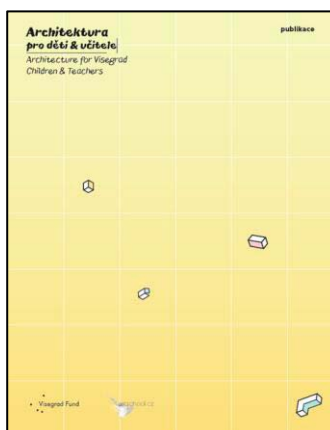
Projekt TAČR "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury" byl dokončen v roce 2016 a formálně uzavřen v roce 2018. Materiál obsahuje část "Návrh úpravy rámcových vzdělávacích plánů pro ZŠ a SŠ", s cílem zvýšit míru pochopení fungování a tvorby sídel a jejich součástí, vytváření vztahu ke kulturnímu dědictví, veřejnému prostoru, krajině a stavební kultuře obecně, rozvíjet prostorové a estetické vnímání a v neposlední řadě občanské kompetence nutné k participaci na tvorbě veřejného prostoru. Připraveny jsou návrhy úprav závazného obsahu vzdělávacích oblastí a úpravy průřezových témat pro základní vzdělávání a návrhy doplnění klíčových kompetencí pro gymnázia. Výstupy byly v roce 2020 předány MŠMT.

Kromě projektu TAČR existuje mnoho dalších podnětných aktivit.

Skupina ArtSchool / Art's Cool ve spolupráci s International Visegrad Fund uspořádala v létě 2016 projekt letní školy Architektura pro děti a učitele s cílem šířit povědomí o architektuře a důležitosti vlivu architektury na naše okolí a přírodu pro předškolní děti, žáky a pro učitele. Výstupem z projektu je též publikace Architektura pro děti & učitele, která je volně dostupná ke stažení. Skupina nadále pořádá výtvarné dílny pro všechny věkové kategorie.

Tématu se věnují i odborné články, např. v roce 2015 článek „Architektura ve vzdělávání: podpora zapojování architektury a kultury prostředí do výukových systémů“ v časopisu Výtvarná výchova od Kristýny Staré a Zuzany Pechové či v roce 2017 ve stejném časopisu článek „Architektura jako interdisciplinární platforma“ od stejných autorek.

Problematikou se v disertační práci „Metodika pro výuku architektury na základních školách a její vliv na změnu vnímání architektury a veřejného prostoru dětmi“ zabývá Zuzana Zbořilová. Disertační práci na téma „Rozvíjení vztahu ke krajině a možnosti primárního vzdělávání“ zpracovala Kristýna Stará.

Obr. 88 - Pozvánka na workshop Architektura ve vzdělávání III.⁹¹

Obr. 89 - Pozvánka na workshop Architektura pro děti & učitele⁹²

Obr. 90 - Úvodní strana publikace „Architektura pro děti & učitele“⁹³

⁹¹ <http://www.architektiveskole.cz/avv-iii-pozvanka/>

⁹² <http://www.artschool.cz/visegrad>

⁹³ http://www.artschool.cz/visegrad/kestazeni/architektura-pro-deti-a-ucitele_publikace.pdf

Opatření 6.3.4

Revidovat rámcové vzdělávací programy tak, aby obsahovaly témata spojená s architekturou a stavební kulturou, přizpůsobená jednotlivým stupňům škol. Začlenit architekturu, urbanismus, územní plánování, krajinářskou architekturu a stavební kulturu do jednotlivých souvisejících vzdělávacích oblastí a příslušných průřezových témat. Zaměřit se zejména na vztah jedince k jeho domovu a městu, včetně péče o prostředí, které jej obklopuje. Při výuce využívat příkladů dobré praxe, příklady kvalitní architektury užívat jako učební materiál. Začlenit do výuky praktické aktivity zlepšující kvalitu prostředí vytvářeného výstavbou. Nabídnout pedagogům potřebné výukové materiály a odbornou podporu pro zajištění výuky.

Zodpovědnost:

MŠMT

Spolupráce:

MMR, MŽP, ČKA, ČKAIT, AUÚP, NÚV, základní, střední a vysoké školy, veřejná správa na úrovni krajů a obcí, neziskové organizace v souladu s termíny revizí rámcových vzdělávacích programů

Termín:

Způsob provedení:

Využití výstup opatření 6.3.3

Stav: 😊

Výstup z projektu „Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury“ byl v roce 2020 předán k využití MŠMT. Revize rámcových vzdělávacích programů byly zahájeny v roce 2017, další posun v tomto tématu znamenal přijetí Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+.

Opatření je v souladu s opatřením 5.3.5 Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025.

Politika architektury a stavební kultury ČR byla uplatněna jako jeden z podkladů pro tvorbu Koncepce občanského vzdělávání, jejíž příprava byla zahájena Úřadem vlády v roce 2018. Koncepce má vazbu zejména na téma 6 a 7 Politiky architektury a stavební kultury ČR.

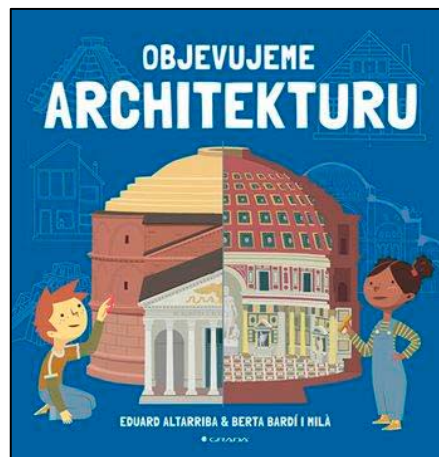
Národní ústav pro vzdělávání vydal v roce 2016 Metodické komentáře a úlohy ke Standardům pro základní vzdělávání - výtvarná výchova. Metodické komentáře a úlohy ke standardům pro základní vzdělávání nabízejí ilustrativní úlohy ve třech úrovních obtížnosti – minimální, optimální a excelentní a doplňují je o metodické komentáře.

Platforma Architekti ve škole⁹⁴ pořádala workshopy Architektura ve vzdělávání. Zpracovala rovněž několik desítek metodik a návodů pro mateřské školy, základní školy i střední školy a gymnázia. Jednotlivé akce zahrnují interaktivní hry, workshopy či lekce.

V rámci projektu Architektura dětem vznikl metodický materiál pro projektový den Město všemi smysly. Děti by se na základě programu měly naučit vnímat architekturu a veřejný prostor jako důležitou součást kultury, pochopit souvislosti fungování města, ve kterém žijí a co má vliv na to, jak se člověk ve městě cítí. V roce 2020 probíhalo testování programu pedagogů.

V roce 2019 byla vydána kniha Ondřeje Duška a Karolíny Jirkalové „K čemu jsou architekti“, která je určena pro čtenáře od 10 let. Čtenářům od 9 let je určena kniha Objevujeme architekturu, která na 48 stranách představuje různé typy staveb i stavební slohy.

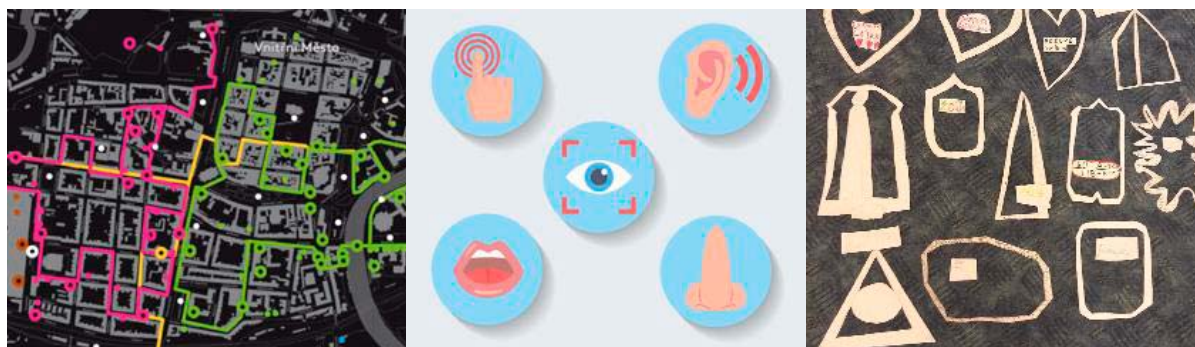
⁹⁴ www.architektiveskole.cz

Obr. 91 - Úvodní strana publikace „Metodické komentáře a úlohy ke Standardům pro základní vzdělávání - výtvarná výchova“⁹⁵

Obr. 92 - Obálka knihy „K čemu jsou architekti“⁹⁶

Obr. 93 - Obálka knihy „Objevujeme architekturu“⁹⁷

Obr. 94 - Ilustrace k metodice „Detektivem v centru města II“, k metodice „Smysly v architektuře“ a k metodice „Já, architekt“⁹⁸

Opatření 6.3.5

Zařadit přípravu pedagogů zabývajících se tématy architektury a stavební kultury na základních a středních školách do systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MMR, MŽP, NÚV, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: 2018

Způsob provedení: Využití výstupů výzkumné potřeby TAČR "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury" Návrh úpravy rozsahu vzdělávacích plánů pro vzdělávání pedagogů.

V rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků akreditovat vzdělávací program zabývající se architekturou a stavební kulturou.

Stav: 😊

Výzkum TAČR byl dokončen v roce 2016 a formálně uzavřen v roce 2018. Výstup obsahuje "Návrh úpravy rozsahu vzdělávacích plánů pro vzdělávání pedagogů", zahrnující návrhy programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti stavební kultury prostřednictvím akreditovaných kurzů v rámci tzv. dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků pro pedagogy na mateřských, základních školách (pro oba stupně) a pro základní umělecké školy. Materiál byl v roce 2020 předán MŠMT k využití.

⁹⁵ <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/21383/METODICKE-KOMENTARE-A-ULOHY-KE-STANDARDUM-ZV---VYTVARNA-VYCHOVA.html/>

⁹⁶ <https://www.jakost.net/cz/eshop/k-cemu-jsou-architekti>

⁹⁷ <https://www.grada.cz/objevujeme-architekturu-11033/>

⁹⁸ https://www.architektiveskole.cz/metodiky_a_navody

V roce 2015 byl v systému dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků akreditován vzdělávací program Architektura ve vzdělávacích programech Národního institutu pro další vzdělávání (dnes Národní pedagogický institut České republiky). Seminář byl koncipován s cílem přivést učitele k analýze školních vzdělávacích programů z hlediska možnosti implementace tématu architektury do předmětu/oboru, který vyučují, nebo do tematicky vhodné vzdělávací oblasti, vysvětlit a zdůvodnit potřebnost zařazení architektury do vzdělávání a podpořit pedagogy vhodnými příklady aplikace tématu ve výuce, navrhnout pedagogům vhodné formy a metody pro zařazení vybraných témat architektury podle jednotlivých věkových stupňů žáků tak, aby žákům vytvořili základy pro aktivní postoj a uvědomělý a zodpovědný vztah k prostředí a rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat. Je však nutno konstatovat, že o tuto problematiku není ze strany učitelů zájem. Národní památkový ústav pořádá ve spolupráci s Pedagogickou fakultou University Karlovy již tradiční Letní školy památkové edukace, které jsou určeny pro pedagogy všech stupňů škol, kteří se zde seznamují s principy efektivní výuky v historickém prostředí. V průběhu školního roku pak NPÚ pořádá rovněž ve spolupráci s Pedagogickou fakultou UK semináře pro učitele, které se zabývají konkrétními tématy a principy výuky v historickém prostředí.

Opatření 6.3.6

V rámci zvyšování stavební kultury podporovat učňovské školství a jeho prestiž.

Zodpovědnost: MŠMT
Spolupráce: MMR, NÚV, ČKA, ČKAIT, AUÚP, veřejná správa na úrovni krajů, Svaz podnikatelů ve stavebnictví, odborná učiliště, vysoké školy
Termín: průběžně
Způsob provedení: Propagace i cílená práce na konkrétních učilištích.
Stav: 😊

Otázky zvyšování prestiže oborů vzdělání se zaměřením na stavebnictví jsou aktivně řešeny na jednáních pracovní skupiny pro vzdělávání při Svazu podnikatelů ve stavebnictví. Dále se problematika týká i Rady vlády pro stavebnictví a pracovní skupiny pro technické vzdělávání při Radě vlády pro stavebnictví. MŠMT je v této radě a skupinách zastoupeno a aktivně se jednání účastní.

ČKAIT spolupracuje se stavebními průmyslovými školami na úrovni oblastí. Formy jsou různé: školy dostávají časopisy a publikace vydávané Komorou, získávají přístup k Profesnímu systému informací pro členy ČKAIT (PROFESIS), pedagogové se zúčastňují vzdělávacích akcí ČKAIT.

Národní památkový ústav pořádá od roku 2012 let kurzy Řemeslné obnovy - Obnova kulturního dědictví⁹⁹, které nabízejí možnost nejenom základního teoretického úvodu do problematiky památkové péče, ale především kurzy vedou zkušení a prověřeni řemeslníci - lektoři, kteří předávají své zkušenosti s tradičními postupy při obnovách památek těm, kteří si chtějí rozšířit své portfolio o kurzy pod vedením památkářů a špičkových mistrů řemesel.

Tvorbou a nastavením schémat výuky budoucích řemeslníků se zabývá projekt CraftEdu¹⁰⁰ zpracováváný v rámci podpory EU Horizon 2020.

Opatření 6.3.7

Posílit vzdělávání pro úlohu hlavního architekta jako koordinátora urbanistické koncepce a kompozice sídel a mediátora mezi zájmovými skupinami.

Zodpovědnost: MŠMT
Spolupráce: MMR, ČKA, ČKAIT, AUÚP, Svaz měst a obcí, neziskové organizace, vysoké školy
Termín: 2018
Způsob provedení: Částečně využít výstup výzkumné potřeby TAČR "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury".
Využít zkušenosti při plnění opatření 3.3.1.

⁹⁹ www.npu.cz/vzdelavani

¹⁰⁰ www.craftedu.eu

Stav: 😊

Výzkum TAČR byl dokončen v roce 2016 a formálně uzavřen v roce 2018, ve vztahu k hlavním architektům však neobsahuje žádná specifická doporučení. Výstup obsahuje část „Návrh úprav vzdělávacích plánů pro vzdělávání pedagogů“, která zahrnuje návrhy na rozšíření vysokoškolského studia formou povinně volitelného předmětu. Identifikuje studijní programy, které je možno rozšířit o předmět Stavební kultura. Studijní programy byly s ohledem na jejich rozsah, obsah a ukotvení ve vzdělávacím systému rozděleny do 12 okruhů a pro tyto okruhy jsou připraveny tzv. akreditační formuláře D zahrnující mj. sylabus předmětu. Výstupy byly v roce 2020 předány k využití MŠMT. Úlohu koordinátora koncepce infrastruktury může plnit i městský inženýr. V tomto oboru vzdělává studenty Fakulta stavební Vysokého učení technického v Brně i Fakulta stavební Vysoké školy báňské v Ostravě. Ve spolupráci s těmito vysokými školami pořádá Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě každoročně konferenci věnovanou problémům městského inženýrství v Karlových Varech, resp. v Chebu.

Obr. 95 – Rekonstrukce kostela v Hodslavicích. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: Objektor architekti – Václav Šuba, Jakub Červenka. Fotografie: BoysPlayNice.

Téma 7 – Osvěta a média

Cíl 7.1

Prosazovat větší uplatnění témat architektura, urbanismus, územní plánování, krajinářská architektura a stavebnictví ve veřejnoprávních médiích.

Opatření 7.1.1

Zajistit zpracování podkladů a následně iniciovat u veřejnoprávních médií vytvoření většího prostoru věnovaného tématům architektura, urbanismus, územní plánování, krajinářská architektura a stavební kultura.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Využít mediálně zajímavé soutěže a soutěžní přehlídky k prezentaci v České televizi a v zásadních tištěných médiích.
Prověřit možnost působit v různých elektronických médiích.

Stav: 😊

Posun v plnění opatření měl znamenat výstup projektu TAČR "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury" Komunikační plán. Komunikační plán však bohužel není v dané oblasti využitelný.

V rámci aktivit souvisejících se soutěžemi Česká cena za architekturu a Stavba roku se daří navázat spolupráci s celostátně významnými médii a propagovat tyto akce v tisku, v televizi i na internetových portálech. V prvním případě se dobře rozvíjí spolupráce s ČT Art a nakladatelstvím Economia (zejména Hospodářské noviny), v druhém případě např. s portálem Novinky.cz a řadou odborných časopisů. Pro širší spektrum zájemců je významné hlasování veřejnosti, které je úspěšné jak u soutěže Stavba roku, tak v případě soutěže Architekt roku / Architekt obci.

Značný význam mají i výstavy oceněných projektů na veřejně přístupných místech. Nominované projekty na Českou cenu za architekturu jsou od roku 2018 vystavovány v exteriérech Centra stavitelského dědictví NTM v Plasích, na výstavě ve Velkém Meziříčí, ve Slavonicích, v Jihlavě, v Krnově, v Hradci Králové, v Litomyšli či ve Zlíně.

Cestou tiskových konferencí k aktuálním tématům ve výstavbě (např. opravy panelových domů, havárie a údržba mostních konstrukcí a další) navázala ČKAIT spolupráci s celostátními médii (televizní a rozhlasové stanice, redakce odborných časopisů, novin, elektronických portálů). Kromě bezprostřední reakce a aktuálního informování veřejnosti je cennou devizou těchto kontaktů trvalá spolupráce novinářů a redaktorů s ČKAIT. Pracovníci sdělovacích prostředků se naučili obracet se na Komoru v situacích, kdy hledají odborné vyjádření ke konkrétním kauzám i k obecným problémům ve výstavbě.

Obr. 96 - Fotografie výstavy projektů soutěže Česká cena za architekturu, Plasy, srpen 2017¹⁰¹

Obr. 97 - Články o vítězích České ceny za architekturu¹⁰²

¹⁰¹ Fotografie: Josef Morkus

¹⁰² <https://ceskacenaazaarchitekturu.cz/cca-v-provinci/>

Cíl 7.2

Zajišťovat propagaci příkladů kvalitních realizací včetně kvalitní následné péče o hotové dílo.

Opatření 7.2.1

Podporovat soutěže propagující kvalitní příklady architektonických a urbanistických děl, např. cenu MMR, Stavba roku, Projekt roku, Grand Prix architektů, Building Efficiency Awards apod.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MPO, ČKA, ČKAIT, AUÚP, neziskové organizace

Termín: průběžně

Způsob provedení: Udělovat záštity, případně ceny, eventuálně i spojené s finanční odměnou. Politika architektury a stavební kultury ČR předpokládá dodatečné nároky na rozpočet pro realizaci tohoto opatření ve výši 0,4 mil. Kč ročně, je obsaženo v implementační části i v předkládací zprávě.

Stav:

V České republice existuje řada soutěžních přehlídek, které prezentují příklady kvalitní architektury a stavebnictví.

Tradiční soutěží s dlouholetou historií je Stavba roku, v roce 2020 se konal již 28. ročník. Porota nehodnotí pouze vizuální stránku přihlášených staveb, ale i jejich konstrukční důvtipnost a provozní aspekty. Každoročně je udělováno několik hlavních cen reprezentujících široké spektrum druhů staveb. Kromě hlavních cen jsou udělovány i ceny partnerů, např. cena Ministerstva pro místní rozvoj za stavbu financovanou z veřejných prostředků či cena Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR za veřejný prostor. Projekty přihlášené do Stavby roku jsou veřejně prezentovány na několika místech v celé republice, např. v Centru stavitelského dědictví Národního technického muzea v Plasích. Každý rok je vydáván obsáhlý katalog, organizována putovní výstava, v hlasování veřejnosti je odevzdáno na 150 tisíc hlasů. V jednotlivých krajích jsou organizovány regionální Stavby roku.

Se Stavbou roku souvisí ocenění Urbanistický projekt roku. Urbanistickým projektem roku 2017 se stal Územní plán Plzeň, urbanistickým projektem roku 2018 Zastavovací plán Letiště Praha a v roce 2019 zvítězila studie rozvoje Brněnského výstaviště.

Obec architektů tradičně uděluje ocenění Grand Prix architektů neboli Národní cenu za architekturu. Vítězným dílem v roce 2018 se stala Sportovní hala Dolní Břežany od studia SPORADICAL, v roce 2019 Corso Pod Lipami od studia EHL & KOUMAR ARCHITEKTI. Ve 28. ročníku v roce 2020 získala hlavní cenu Městská hala Modřice od týmu Vojtěch Sosna, Jakub Straka, Jáchym Svoboda / Atelier bod architekti - hlavní inženýr projektu: Ing. Jan Svoboda.

Vedle tradičně zavedených soutěží byly v roce 2016 založeny nové soutěže. Česká cena za architekturu, kterou uděluje ČKA, hodnotí projekty realizované na území ČR dokončené v posledních 5 letech. Kromě hlavní ceny oceňuje 5-10 finalistů a může udělit i cenu za výjimečný počin a mimořádné ceny. Dále jsou udělovány ceny partnerů - Cena Ministerstva pro místní rozvoj ČR za prosazování kvalitní výstavby prostřednictvím architektonických soutěží, Cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR za velkorysý přístup k novostavbě průmyslového objektu, Cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za citlivé a originální řešení ve venkovském prostoru a Cena společnosti VELUX za práci s denním světlem. Vítěze hlavní ceny vybírá mezinárodní porota. V roce 2016 zvítězil dům a ateliér Zen-Houses od architekta Petra Stolína, v roce 2017 Radko Květ a Pavel Pijáček za areál Archeoparku Pavlov, v roce 2018 společnost Architektura, s.r.o. za administrativní budovu ve Strančicích a v roce 2019 Petr Stolín a Alena Mičková za mateřskou školu Nová Ruda.

Další cenou, která se uděluje od roku 2016, je cena Architekt obci, hodnotící spolupráci samosprávy a architektů. V roce 2016 získala cenu Zdeňka Vydrová a obec Litomyšl, v roce 2018 Městský obvod Mariánské Hory a Hulváky a Ing. arch. Iva Seitzová za projekt Regenerace sídliště Ostrava - Fifejdy I – sídliště, kde to žije. V roce 2019 zvítězil Milan Košař ve spolupráci s městy Pardubice, Vysoké Mýto, Poděbrady a Ústí nad Orlicí a v roce 2020 Jaromír Kročák a město Soběslav.

Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě pořádá od roku 2004 soutěž „Cena inženýrské komory“, jejímž hlavním posláním je prezentace a zviditelnění kvalitních stavebních a technologických inženýrských návrhů a seznámení s těmito návrhy včetně představení jejich autorů širší odborné i laické veřejnosti. O oceněných stavbách informuje ČKAIT podrobně ve svých periodikách.

Kromě hodnocení staveb jsou organizována též hodnocení kvality a inovativnosti výrobků, materiálů a technologií pro vlastní výstavbu, např. ocenění Výrobek-Technologie, Nejlepší výrobce stavebnin, Ověřeno pro stavbu či Ceny z velkých veletrhů. Tato ocenění využívá od roku 2012 Rating Nadace ABF, integrovaná reference kvality. V roce 2020 bylo v rámci Ratingu posuzováno 2701 firem a osob.

Na rozdíl od Slovenské republiky v ČR absentuje soutěž o nejlepší návrhy ekonomicky úsporných staveb pro bydlení, která měla v Čechách a na Slovensku velkou tradici v meziválečném období.

Soutěže o nejlepší řešení památkové ochrany staveb vypisuje Národní památkový ústav.

Česká komora architektů pořádá pravidelně Přehlídku diplomových prací absolventů vysokých škol v oboru zaměřeném na architekturu, urbanismus nebo krajinářskou architekturu.

Studentská soutěž Urban Design Award, dříve soutěž O nejlepší urbanistický projekt, oceňuje ateliérové semestrální práce na téma urbanismu. Do soutěže jsou zapojeny školy v České republice, na Slovensku či v Maďarsku.

Obr. 98 - Webové stránky soutěže Stavba roku¹⁰³

Obr. 99 - Webové stránky České ceny za architekturu¹⁰⁴

Obr. 100 - Plakát Grand Prix Architektů¹⁰⁵

Obr. 101 - Vyhlášení vítěze soutěže Architekt obce 2020¹⁰⁶

Obr. 102 - Vítěz soutěže Urbanistický projekt roku 2019 - Rozvoj Brněnského výstaviště¹⁰⁷

¹⁰³ www.stavbaroku.cz

¹⁰⁴ www.ceskaacenaarchitekturu.cz

¹⁰⁵ obecarchitektu.cz/grand-prix-architektu/

¹⁰⁶ Fotografie: Josef Morkus

¹⁰⁷ stavbaroku.cz/printDetail.do?Dispatch=ShowDetail&siid=1841

Opatření 7.2.2

Využívat stále elektronické platformy pro identifikaci, sdílení a propagaci „příkladů nejlepší praxe“ v oblasti architektury a stavební kultury (včetně památkové péče a zahradně-krajinářských úprav).

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ČKA, ČKAIT, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: průběžně

Způsob provedení: Identifikovat existující portály zabývající se touto problematikou.

Na stránkách ÚÚR doplnit sekci s odkazy na stránky s danou tematikou.

Stav: 😊

K naplnění opatření měl být využit výstup výzkumné potřeby TAČR "Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury" - Realizace integrované informační a diskusní platformy pro výzkum a realizaci nástrojů zvyšování stavební kultury. Výstup TAČR projektu není pro požadovaný účel využitelný. Hlavním cílem platformy mělo být poskytnutí snadno přístupných podkladů pro tvorbu školních vzdělávacích plánů, inovaci rámcových vzdělávacích plánů, sdílení metodických materiálů, platforma pro aktualizaci metodických dokumentů a pro spolupráci pedagogů různých typů škol, odborníků, nevládních a odborných organizací, příkladů dobré praxe a odkazů na informační zdroje, informování o akcích, které souvisí se stavební kulturou, a další související funkce. Žádný z těchto požadavků bohužel nebyl plnohodnotně naplněn.

Na Portálu územního plánování byl založen rozcestník na weby zabývající se tematikou architektury a stavební kultury¹⁰⁸. Tamtéž je i rozcestník na webové stránky úřadů a institucí souvisejících s architekturou a stavebnictvím, na školy a jejich instituce včetně škol nabízejících studium v oborech souvisejících s architekturou a stavební kulturou, a v neposlední řadě i odkazy na související vybraná česká a zahraniční periodika.

Mnohé příklady z praxe lze nalézt na webových stránkách poskytovatelů dotací, Státního fondu rozvoje bydlení a Státního fondu životního prostředí. Jsou tam prezentovány nejlepší realizace staveb uskutečněné s podporou příslušného fondu (Nová zelená úsporám, Nový panel a další). Předností tohoto způsobu prezentace je, že jsou představovány stavby s ověřenými vlastnostmi.

Cíl 7.3

Mezi odbornou a laickou veřejností zvyšovat povědomí o potřebě komplexního přístupu k prostředí vytvářenému výstavbou a dalšími činnostmi člověka, zahrnující problematiku staveb, urbanistických celků a krajiny, včetně jejich vlivu na prostředí a člověka. Podporovat utváření vztahu uživatelů k prostředí, ve kterém žijí.

Opatření 7.3.1

Podporovat osvětovou činnost o kulturně historickém kontextu sídel (jak měst, tak i vesnic), jejich vývoji, o významu jednotlivých dochovaných prostorů a objektů, o jejich hodnotě umělecko-historické, o přírodním bohatství a zázemí sídla a jeho jednotlivých částí. Upozorňovat na hodnoty krajiny a potřebu její dostupnosti. Informovat o významu a problémech památkové péče.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MŠMT, MK, MŽP, NPÚ, ČKA, ČKAIT, AUÚP, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: průběžně

Způsob provedení: Shromažďovat informace o akcích propagujících architekturu.

Aktualizovat brožury Občan a územní plánování a Obec a územní plánování.

Stav: 😊

Implementace probíhá zejména z iniciativy jednotlivých spolků zaměřených na edukaci a osvětovou činnost.

Publikace souvisejících akcí na jednotné stránce zatím nefunguje.

¹⁰⁸ http://portal.uur.cz/temata-architektury-a-stavebni-kultury/temata-architektury-a-stavebni-kultury.asp#index_5

Rozsáhlou činnost vyvíjí organizace Kruh¹⁰⁹, která byla v roce 2016 oceněna za pořádání přednášek a propagaci architektury jako výjimečný počin v rámci České ceny za architekturu. Pravidelně pořádá přednáškové cykly a v říjnu v návaznosti na celosvětovou událost Den architektury¹¹⁰, který se koná každoročně průměrně v 90 městech a obcích či místech, a v jednom dni je uspořádáno kolem 333 akcí.

Od roku 2006 jsou pořádány Dny stavitelství a architektury, jejichž cílem je pozvednout zájem o dění ve stavebnictví prostřednictvím zajímavých akcí určených odborné i laické veřejnosti.

Pravidelně se konají akce „Zažít město jinak“ (www.zazitmestojinak.cz), jejichž cílem je upevnit vztah lidí k místu povzbudit jejich občanskou angažovanost v oblasti zájmu a péče o prostředí, v němž žijí.

V rámci mezinárodního festivalu architektury a urbanismu Architecture Week je realizován projekt "Hravý architekt", zaměřený na děti 3. - 5. tříd základních škol. Obsahuje část vzdělávací (přednášky architektů, památkářů a teoretiků architektury), výtvarnou (děti kreslí památky) a výstavu obrázků.

Spolek To město, z. s. pořádá pro děti procházky a výtvarné dílny. Při dílnách si děti rozdělí role (architekt, vodohospodář, dopravní inženýr atd.) a spolu si zažijí tvorbu územního plánu.

Fakulta architektury ČVUT v Praze pořádá ve spolupráci s organizacemi Město přátelské k dětem a Architektura dětem pro žáky ZŠ Bílá sérii workshopů na téma městská krajina, čtvrť, ulice, dům nebo design městského mobiliáře. Součástí programu je např. tvorba modelů. Cílem je posílit u dětí vnímání architektury a svého okolí obecně.

Národní památkový ústav již několik let realizuje program Památky nás baví, který se zaměřuje především na aktivní spolupráci se všemi stupni škol. Jsou zaměřeny nejenom na ochranu památek, ale i na dějiny umění, stavební historii, archeologii, historický urbanismus atd. Postupy práce s cílovými skupinami jsou obsahem 5 metodik Památky nás baví 1 - 5, které lze volně stáhnout na e-shopu NPÚ¹¹¹. Na programech pro školy NPÚ spolupracuje s Pedagogickou fakultou University Karlovy.

Městská knihovna v Praze pořádala cyklus přednášek o vývoji různých částí Prahy, přednášel Ing. arch. Radim Gabor.

Roli v propagaci architektury a stavební kultury hraje též Frágnerova galerie a Galerie ABF v Praze.

V rámci projektu Architektura dětem byla zpracována interaktivní výuková hra Staletími město letí na téma architektury 1. republiky československé v Plzni. Program je určen dětem od 5 let a jejich rodinám.

Časopis ABC rozvíjí novou sérii papírových modelů „Já budovatel“, jejímž cílem je podpořit uvážování dětí o utváření veřejných prostranství i jednotlivých domů. Koncept umožňuje utváření místa sledovat v dlouhodobém časovém horizontu a dává dětem možnost otestovat si i vliv novodobých intervencí v historickém prostředí.

V roce 2019 Ústav územního rozvoje ve spolupráci s MMR vydal publikace Občan a územní plánování a Obec a územní plánování. Publikace sumarizují práva a povinnosti občanů a obcí ve vztahu k územnímu plánování a mají za cíl přiblížit občanům a obcím jednotlivé nástroje územního plánování a vysvětlit, jak se do jejich přípravy mohou zapojit. Publikace byly distribuovány v tištěné formě jako příloha časopisu Urbanismus a územní rozvoj a jsou volně k dispozici ke stažení.

Koncem roku 2018 vydalo Ministerstvo pro místní rozvoj v edici MMR pro obce příručku Doporučení k péči o vesnické stavby a veřejný prostor. Příručka se srozumitelnou formou věnuje charakteru vesnice, upozorňuje na vhodné a nevhodné změny ve vesnickém prostředí, podrobněji probírá ochranu, obnovu a péči o jednotlivé prvky staveb. Definuje i principy včleňování novostaveb a obecně novodobých zásahů do vesnického prostředí. Sumarizuje

¹⁰⁹ www.kruh.info

¹¹⁰ www.denarchitektury.cz

¹¹¹ www.npu.cz

zdroje informací a dává odkazy na příslušné orgány, které mohou v daném oboru pomoci. Publikace je volně ke stažení¹¹².

Odbor památkové péče Magistrátu hl. m. Prahy vydal v roce 2020 Manuál pro kultivovanou Prahu, který obsahuje zásady pro označování provozoven a pro reklamní zařízení tak, aby byly respektovány hodnoty historického města. Volně stažitelný Manuál je zpracován graficky jasnou a přehlednou formou.

ČKAIT uveřejňuje v časopise Stavebnictví nekonečný seriál věnovaný předním osobnostem českého stavebnictví v historii. Jsou prezentovány stavby, které navrhli, nebo se na jejich návrhu či provedení podíleli.

Opatření částečně plní publikace "Svět, který chceme - Budoucnost pro všechny; Cíle udržitelného rozvoje - průvodce pro děti", kterou vydalo v roce 2015 Informační centrum OSN v Praze. Problematiky se dotýká zejména cíl 11 - Vytvořit inkluzivní, bezpečná, odolná a udržitelná města a obce.

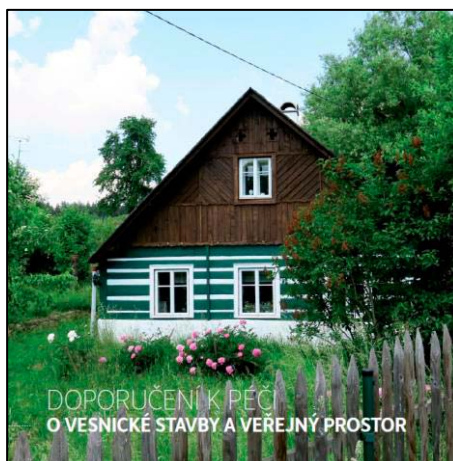
Opatření je v souladu s opatřením 5.3.2 Státního programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025.

Obr. 103 - Upoutávka na Den architektury 2019¹¹³

Obr. 104 - Závěrečná zpráva z akce Zažít město jinak 2019¹¹⁴

Obr. 105 - Úvodní strana publikace „Svět, který chceme“¹¹⁵

Obr. 106 - Úvodní strana metodiky „Památky nás baví 2“¹¹⁶

Obr. 107 - Úvodní strana příručky „Doporučení k péči o vesnické stavby a veřejný prostor“¹¹⁷

Obr. 108 - Informační plakát k papírovým modelům ABC Já budovatel¹¹⁸

¹¹² <http://www.obcepro.cz/zakladni-dokumenty>

¹¹³ www.denarchitektury.cz

¹¹⁴ <https://zazitmestojinak.cz/>

¹¹⁵ http://www.osn.cz/wp-content/uploads/sdgs_pro_deti_4-1.pdf

¹¹⁶ <https://www.npu.cz/e-shop>

¹¹⁷ www.obcepro.cz/zakladni-dokumenty

¹¹⁸ Fotografie: Josef Morkus

Obr. 109 - Úvodní strana publikace „Obec a územní plánování“¹¹⁹

Obr. 110 - Úvodní strana publikace „Občan a územní plánování“¹²⁰

Obr. 111 - Úvodní strana „Manuálu pro kultivovanou Prahu“¹²¹

Opatření 7.3.2

Zužítkovat příklady dobré praxe ke zvyšování kvality poptávky klientů. Podporovat vycházky s architektky či komentované prohlídky novostaveb.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ČKA, ČKAIT, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: průběžně

Způsob provedení: Komentované vycházky po zajímavých lokalitách.

Dny otevřených dveří v zajímavých stavbách.

Publikovat tyto aktivity v rámci elektronické platformy dle opatření 7.2.2.

Stav: 😊

Jednotná platforma pro upozorňování na akce tohoto typu neexistuje.

Pravidelně se uskutečňuje akce „Open House“, v rámci níž je možné navštívit běžně nepřístupné prostory, např. střechy domů, kanceláře či zázemí nádraží. V roce 2020 se konal historický první mezinárodní Open House Worldwide festival, který prostřednictvím 48 hodinového nonstop online vysílání zavedl do více než 40 měst a otevřel aktuální otázky současné architektury a urbanismu. V rámci Dnů evropského dědictví, zpravidla každý rok v září, se otevírají nejzajímavější památky, budovy a prostory, které jsou běžně zčásti nebo zcela nepřístupné. Rok 2018 byl rokem evropského kulturního dědictví.

Procházky a další akce pořádá Institut plánování a rozvoje hl. m. Prahy. Pražské Centrum architektury a městského plánování pořádá vycházky za architekturou pro děti a dospívající od 8 do 18 let, nazvané Objevujeme město. Za doprovodu odborníků zájemci navštívili např. metro, Žižkovský televizní vysílač, Strahovský stadion, Podolskou vodárnu nebo areál Pražských služeb. Spolek Pěstuj Prostor, z.s. pořádá v Plzni architektonicko-akrobatické vycházky. Při vycházkách se střídá povídání o architektuře s pohybovými aktivitami, dochází tedy ke střídání aktivit a zapojení více smyslů.

Studenti Gymnázia Jana Nerudy pořádají pro veřejnost každý rok festival NeruDen. V roce 2016 se konal 12. 2. a byl zaměřen na městskou kulturu (Urban Edition), zahrnoval architektonické workshopy, besedy a řešil aktuální témata spojená s provozem města.

V roce 2019 byl spuštěn projekt Zlínský architektonický manuál¹²², odborně popularizační databáze architektonických a uměleckých objektů, souborů staveb a veřejných prostranství vzniklých v letech 1894–2018. Připraveno je 5 tematických tras představujících proměnu Zlína a jeho stavebně historický vývoj. Koncepte jednotlivých tras byla vypracována mezioborovým týmem složeným z historiků, historiků umění, architektů a sociologů.

¹¹⁹ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=5037>

¹²⁰ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=5037>

¹²¹ kultivovana.praha.eu

¹²² zam.zlin.eu

Opatření 7.3.3

Zapojovat veřejnost (dospělé i děti, zejména školy) do projektů ovlivňujících veřejný prostor.

Zodpovědnost: Veřejná správa na úrovni obcí

Spolupráce: MMR, MŠMT, ČKA, ČKAIT, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: průběžně

Způsob provedení: Zdůrazňovat potřebu zapojování veřejnosti v metodických materiálech a vytvářet pro zapojení předpoklady.

Konkrétní akce pořádané převážně neziskovými organizacemi a spolky.

Stav:

Metodický návod MMR pro pořízení a zpracování územní studie veřejného prostranství obsahuje stať o zapojování veřejnosti.

Z průzkumu provedeného mezi 30 obcemi s rozšířenou působností v roce 2016 Ústavem územního rozvoje vyplynulo, že 93 % těchto obcí považuje za vhodné a účelné při tvorbě územních studií zapojit do prací veřejnost.

Za podpory Technologické agentury ČR byla zpracována "Metodická pomůcka pro zapojení veřejnosti do identifikace, sběru a analýzy hodnot a problémů v území při pořízení úplné aktualizace územně analytických podkladů obcí"¹²³. Nadace Proměny vypisuje od roku 2016 grantový projekt "Proměň své město", jehož předmětem je rozvíjení nejen samotného veřejného prostoru, ale i související společenské debaty. Cílovou skupinou jsou občanské iniciativy, které se podílejí na rozvoji a oživení veřejného prostoru. Jedná se o proměny dočasné i trvalé. Např. pro rok 2017 bylo ze 41 žádostí vybráno 9 projektů, které byly dohromady podpořeny částkou 527 tisíc Kč. V roce 2021 bude podpořeno až 6 iniciativ, které mohou získat až 200 tisíc Kč. V rámci podpory uspořádala iniciativa Město přátelské k dětem první ročník architektonického festivalu Děti a město, aby upozornila na obecný nedostatek prvků a míst ve veřejném prostoru pro děti starší 7 let.

Dále Nadace Proměny vypisuje grantový projekt Zahrada hrou, jehož cílem je vytvořit ze školní zahrady místo, které podněcuje všestranný rozvoj dětí. Program cílí na utváření vztahu dětí k prostředí, ve kterém žijí, a na začlenění architektury do vzdělávání. K projektu jsou pořádány konference Zahrada hrou a vznikl o něm i filmový dokument. Pořádány jsou i workshopy přizpůsobené na míru konkrétním školním vzdělávacím programům.

Nadace Proměny též pořádá volnočasový ateliér "Naše město" pro děti ve věku 6-11 let, kde děti spolu s lektory tvoří, modelují, kreslí, chodí na průzkumy a zjišťují, co všechno dělá prostor města (ne)příjemným.

Nadace ABF pořádá výtvarné dílny pro děti ve věku 7-14 let, v roce 2020 formou příměstských táborů. Děti v rámci dílen tvoří a zároveň se hravou formou seznamují s řemesly, stavitelstvím a architekturou.

Pravidelně probíhá festival Landscape, jehož hlavním tématem je veřejný prostor. Festival se zaměřuje na lokality, o jejichž budoucnosti se vedou diskuse. Představuje výtvarná díla a další intervence ve veřejném prostoru. Zahnuje přednášky, workshopy, happeningy, debaty a komentované prohlídky. V roce 2018 se v Praze konal první ročník festivalu Živé vnitrobloky, který na 9 příkladech ukázal, jak je možné vnitrobloky upravit tak, aby se z nich stalo příjemné místo pro setkávání.

Spolek Pěstuj prostor uspořádal v březnu 2020 v Plzni diskusi Nebezpečné známosti - architektura a politika a lidé, kde na studii zásahu do veřejného prostranství řešil vztah mezi občany, architektky a politiky.

Tématu se věnují též odborné články, např. „Jak mohou děti přispět k tvorbě příjemnějších a bezpečnějších měst?“ od Kristýny Staré a Martina Veselého z roku 2018, dostupný online¹²⁴.

Města postupně zavádějí portály, kde informují o připravovaných projektech. Příkladem může být webový portál Praha zítra?¹²⁵ nebo připravovaný projekt Co se chystá v okolí v Jablonci nad Nisou, Liberci a Mnichově Hradišti.

¹²³ http://hodnoty.mapovyportal.cz/TD020163V003_metodika.pdf

¹²⁴ <https://www.estav.cz/cz/6290.jak-mohou-deti-prispet-k-tvorbe-prijemnejsich-a-bezpecnejsich-mest>

¹²⁵ <http://praha.camp/praha-zitra/>

Další projekty přispívající k implementaci tohoto opatření jsou uvedeny v popisu naplňování opatření 2.2.4 a 2.2.5.

Obr. 112 - Vybrané realizace v rámci projektu *Proměň své město*¹²⁶

Obr. 113 - Vybrané realizace v rámci projektu *Zahrada hrou*¹²⁷

¹²⁶ <https://www.nadace-promeny.cz/cz/projekty/promen-sve-mesto.html>

¹²⁷ <https://www.nadace-promeny.cz/cz/projekty/zahrada-hrou.html>

Obr. 114 – Změna využití prostoru uhelny VŠCHT. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: ov architekti – Ing. arch. Jiří Opočenský, Ing. arch. Štěpán Valouch. Fotografie: Václav Novák.

Téma 8 – Výzkum a vývoj

Cíl 8.1

Podporovat a rozvíjet výzkumnou činnost zaměřenou na obory architektura, urbanismus, územní plánování, krajinářská architektura a stavební kultura.

Opatření 8.1.1

Naplňovat výzkumné potřeby v oborech architektura, urbanismus, územní plánování, krajinářská architektura a stavební kultura.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: TAČR, vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Postup v souladu s implementačním plánem jednotlivých výzkumných potřeb.

Stav: Viz též opatření 8.2.3. a konkrétní výzkumné potřeby dle opatření 1.1.1, 1.1.2, 1.4.1, 1.5.2 a 6.3.2.

V uvedených oborech bylo od roku 2015 do roku 2020 s podporou veřejných financí (TAČR, GAČR, MK, MŠMT, MPO) zpracováno či rozpracováno několik desítek výzkumných potřeb, např.:

- » Vliv přeshraniční spolupráce na regionální rozvoj českého pohraničí
- » Integrace informační podpory územního a strategického plánování
- » Ekonomické nástroje v územním plánování
- » Územní management smršťování měst
- » Řešení prostupnosti a přístupnosti krajiny v územně plánovací dokumentaci
- » Praktické přístupy k územní ochraně historické kulturní krajiny
- » České zahradní umění a krajinářská architektura v kontextu evropského vývoje
- » Rozvoj metod ekonomického hodnocení zelené a modré infrastruktury v lidských sídlech
- » VODA VE MĚSTĚ: Modrá a zelená infrastruktura mezioborově
- » Přírodně blízká řešení pro management vod ve městech
- » Městské parky jako kvalitní sociální a přírodní prostředí pro život
- » Identifikace lokalit ohrožených teplotním stresem – nástroj pro udržitelné plánování měst
- » Funkčnost územního systému ekologické stability a její perspektiva v podmínkách globální změny klimatu
- » Metody a nástroje krajinářské architektury pro rozvoj území
- » Zeleň městských památkových zón jako funkční a prostorová součást struktury sídla
- » Ochrana a regenerace zeleně veřejných prostranství a vnitrobloků pražských památkových zón
- » Architektura a veřejný prostor
- » Atraktivní obec: Metodika plánování veřejných prostranství v digitálním věku
- » Panelová sídliště v České republice jako součást městského životního prostředí: Zhodnocení a prezentace jejich obytného potenciálu
- » Metodika architektonického navrhování v kontextu udržitelné architektury
- » Webová aplikace pro tepelnotechnické výpočty a posuzování stavebních detailů
- » Optimalizace sledování a hodnocení informací o památkových stavbách
- » Metody pro zajištění udržitelnosti ocelových mostních konstrukcí industriálního kulturního dědictví
- » Nové kompozitní materiály pro obnovu objektů architektury 20. století
- » 3D tisk ve stavebnictví a architektuře
- » Tvorba doktorského programu Architektura a urbanismus
- » Mezioborový design rozvoje města

- » Umění, architektura, design a národní identita
- » Historický atlas měst České republiky
- » Původ a atributy památkových hodnot historických měst České republiky
- » Kulturně historicky cenná území jako součást národní a kulturní identity České republiky. Metody identifikace hodnot historických sídel, parků a zahrad a jejich zachování
- » Industriální architektura. Památka průmyslového dědictví jako technicko-architektonické dílo a jako identita místa.
- » Proměna venkovské architektury s důrazem na vývoj v 19. a 20. století
- » VISKALIA – Virtuální skansen lidové architektury
- » Česká architektura v obdobích transformace (1945–1948, 1989–1992)
- » Analýza a prezentace hodnot moderní architektury 60. a 70. let 20. století jako součásti národní a kulturní identity ČR.
- » Architektura osmdesátých let v České republice. Osobitost, identita a paralelní úvahy na pozadí normalizace.
- » Architektura a česká politika v 19. – 21. století
- » Budování institucionální kapacity a mezinárodních partnerství pro základní výzkum v oblasti architektury a urbanismu

Opatření 8.1.2

Evidovat a jednotně prezentovat granty vypisované různými institucemi v České republice, zejména granty zaměřené na obory architektura, urbanismus, územní plánování, krajinářská architektura a stavební kultura.

Zodpovědnost: Grantová agentura České republiky

Spolupráce: všechna ministerstva, TAČR

Termín: průběžně

Způsob provedení: Vytvoření jednotné evidence grantů. Politika architektury a stavební kultury ČR předpokládá dodatečné jednorázové nároky na rozpočet pro realizaci tohoto opatření ve výši 0,5 mil. Kč, je obsaženo v implementační části i v předkládací zprávě.

Stav: 😊

Výsledky i rozpracované projekty se státní podporou jsou jednotně evidovány v Informačním systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací¹²⁸, který provozuje Úřad vlády České republiky. Přehledné vyhledávání umožňuje též systém Starfos¹²⁹ provozovaný Technologickou agenturou České republiky.

Aktuálně zveřejněné výzvy nejsou jednotně evidovány, je třeba je vyhledávat na stránkách Technologické agentury ČR, v případě základního výzkumu na stránkách Grantové agentury ČR, pro specializované oblasti na stránkách jednotlivých ministerstev či dalších organizací.

Opatření 8.1.3

Normativní a kvantitativní výzkumy doplnit kvalitativními výzkumy v „měkkých“ oblastech, jako je identifikace hodnot, vnímání charakteru území obyvateli a míra citlivosti obyvatel k jeho změnám ve středoevropském kontextu. V odůvodněných případech a v odpovídajícím rozsahu zapojovat do výzkumu veřejnost.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MMR, MŽP, TAČR, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: průběžně

Způsob provedení: Vypisovat v rámci TAČR více projektů, které se budou zabývat výzkumem v "měkkých" oblastech.

Zpracovat přehled vypsání výzkumných potřeb v posledních letech.

Stav: 👍

TAČR spustil program na podporu aplikovaného společenského a humanitního výzkumu, experimentálního vývoje a inovací ÉTA. Program byl schválen usnesením vlády České republiky č. 37 ze dne 16. 1. 2017. Program je zaměřen mimo jiné na oblast "člověk a prostředí pro jeho život v kontextu udržitelného rozvoje krajiny, regionů, měst a obcí a stavební kultury".

¹²⁸ <https://www.rvvi.cz/>

¹²⁹ <https://starfos.tacr.cz/cs>

Mezi oblasti, kterými se program může zabývat, jsou jmenovitě uvedeny "architektura, urbanismus a životní prostor". V první veřejné soutěži v roce 2018 bylo rozděleno mezi příjemce 270 mil. Kč, ve druhé v letech 2018 až 2019 celkem 116 mil. Kč, alokace v třetí veřejné soutěži byla 580 mil. Kč, ve čtvrté 100 mil. Kč a v doposud poslední páté veřejné soutěži je připravena alokace 250 mil. Kč.

- » Za podpory Technologické agentury ČR byl v roce 2016 dokončen projekt "Interaktivní nástroje a metody pro identifikaci a analýzu hodnot a problémů pro územně analytické podklady", který se zaměřuje na metody sběru a identifikace hodnot a problémů území, jak je vnímá veřejnost.
- » S podporou Grantové agentury České republiky vzniká v letech 2019-2021 projekt „Geoparticipativní prostorové nástroje v rozhodovacích procesech místních samospráv“, který řeší zapojení občanů do rozhodovacího procesu skrze geoparticipativní prostorové nástroje při plánování veřejných prostranství či projednávání změn územních plánů.
- » S podporou TAČR vznikl v letech 2015-2017 projekt „Nové datové zdroje a sémantické technologie pro detekci sociálního využití prostoru města“, jehož cílem je vytvoření komponent geografického informačního systému určeného pro strategické a územní plánování, které budou využívat potenciál veřejně sdílených údajů sociálních sítí pro prostorové analýzy sociálního kontextu reálných území.
- » Projekt „Komunitně založené participativní plánování v městském prostoru“ podpořený v letech 2019-2021 TAČR má na konkrétním příkladu v Ostravě zpracovat metodiku participativního plánování, která zapojí občany do definování jejich životního prostoru a povede k posílení sociální inkluze a koheze.
- » S podporou GAČR vznikl v letech 2012-2016 projekt „Kolektivní paměť a proměna městského prostoru“, který provedl sociologickou analýzu a zkoumal vztah kolektivní paměti a transformace městského prostoru v post-komunistickém období na příkladu Brna, Berlína a Budapešti.
- » Projekt podpořený TAČR v letech 2018-2022 „Topologie a poetika prostoru“ by měl rozvinout nový obor interdisciplinárního vědeckého výzkumu topologických studií poetiky umění, krajiny a architektury.

Cíl 8.2

Využívat výsledky výzkumu a vývoje v praxi.

Opatření 8.2.1

Využívat v praxi výsledky výzkumných projektů v programu Beta (TAČR) zaměřených na vzdělávání a osvětu v oblasti architektury a stavební kultury.

Zodpovědnost: MŠMT

Spolupráce: MMR, TAČR, základní, střední a vysoké školy

Termín: průběžně

Způsob provedení: Využití jednotlivých výstupů projektu „Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury“. Viz též opatření 6.3.2.

Stav: 😊

Výzkum TAČR byl dokončen v roce 2016, uzavřen byl v listopadu 2018, ale nesplnil všechny požadavky, které byly na projekt kladeny. Využitelné jsou zejména návrh úpravy rámcových vzdělávacích plánů pro základní vzdělávání a pro střední školy (gymnázia), návrh programu celoživotního vzdělávání pedagogů a návrh na rozšíření vysokoškolského studia formou povinně volitelného předmětu Stavební kultura. Tyto výstupy byly v roce 2020 předány MŠMT.

Pro rámcovou orientaci je využitelný i audit dotačních možností pro aktivity související se stavební kulturou, který však není aktualizován.

Chybí zejména komunikační aktivity, udržování webové stránky projektu a diskusní platforma.

Opatření 8.2.2

Rozpracovat výsledky výzkumných projektů TAČR ve formě metodik.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ÚÚR, vysoké školy

Termín: 2018

Způsob provedení: V závislosti na jednotlivých projektech.

Stav: 😊

Projekt „Trendy vývoje struktury měst a obcí v ČR“ podle opatření 1.1.1 a projekt „Vliv nových technologií na sídelní strukturu, na strukturu sídel a na jejich spolupráci v sídelní struktuře“ podle opatření 1.1.2 jsou rozpracovány v rámci opatření 1.1.3, a to podkladem „Možnosti pozitivního ovlivňování vývoje sídelní struktury nástroji územního plánování“. Na tento podklad naváže vymezení vyšších úrovní sídelní struktury v Územně analytických podkladech ČR a metodika pro vymezení nižších úrovní sídel.

Projekt „Standards dostupnosti veřejné infrastruktury“, zpracovaný v rámci opatření 1.4.1, zahrnuje i navržený postup implementace a ukázky aplikace certifikované metodiky v praxi.

Rovněž rozpracovaný projekt "Vymezování zelené infrastruktury v územně plánovací dokumentaci, zejména v územním plánu, jako nástroj posilování ekosystémových služeb v území", zpracováváný v rámci opatření 1.5.2, by měl obsahovat návod pro aplikaci jeho výsledků v praxi.

Implementace projektu „Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury“ dle opatření 6.3.2 je popsána v opatření 8.2.1.

Opatření 8.2.3

Podporovat publikování výsledků výzkumů (českých i zahraničních), které se zaměřují na vliv kvality prostředí na člověka.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MŽP, MŠMT, AUÚP, ČKA, ČKAIT, ÚÚR, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: průběžně

Způsob provedení: Na stránkách Ústavu územního rozvoje evidovat odkazy na projekty vysokých škol, na výzkumné projekty podpořené TAČR a na další zjištěné výzkumné práce. V časopisu Urbanismus a územní rozvoj zveřejňovat články a anotace.

Stav: 👍

Ústav územního rozvoje na svých stránkách v sekci Politika architektury a stavební kultury České republiky informuje o výsledcích výzkumu a vybraných souvisejících pracích a zprostředkovává jejich výsledky, pokud jsou veřejně dostupné. Shromážděné výsledky výzkumů jsou prezentovány ve dvou formách:

- » Seznam vybraných výsledků výzkumů z Rejstříku informací o výsledcích Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací. Ke každému výsledku je uveden zdroj, druh výsledku, autor a název práce, zařídění do oboru, zdroj financování, klíčová slova, popis výsledku, předkladatel, dodavatel, rok uplatnění výsledku a související zdroje. V polovině roku 2020 obsahoval seznam 98 výsledků výzkumu.
- » Seznam vybraných výsledků výzkumů z databáze Knihovny ÚÚR, specializované na architekturu, územní rozvoj a související obory. Ke každému článku je mj. uvedena anotace a zdroj, kde lze článek dohledat. Seznam je aktualizován čtvrtletně, ke konci roku 2020 obsahoval 258 článků a publikací.

Vybrané výsledky jsou publikovány v časopisu Urbanismus a územní rozvoj, např. článek Metodika hodnocení vlivů na krajinné památkové zóny v čísle 2/2018, Metodika hodnocení ekosystémových služeb v sídlech České republiky v čísle 4/2018 či Ochrana krajinného rázu jako forma ochrany venkovských sídel v čísle 2/2019. Obsah aktuálních čísel a plná znění starších čísel jsou zveřejňovány na stránkách ÚÚR¹³⁰.

¹³⁰ <https://www.uur.cz/?id=19>

ČKAIT ve svých časopisech publikuje v rámci spolupráce se stavebními fakultami vysokých škol a jejich výzkumnými centry (UCEEB Buštěhrad, AdMaS Brno) výsledky výzkumů s možnostmi aplikace ve stavební praxi.

Obr. 115 - Úvodní strana „Aktualizovaného seznamu vybraných výsledků výzkumů z Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“¹³¹

Obr. 116 - Úvodní strana „Aktualizovaného seznamu vybraných výsledků výzkumů z Knihovny ÚÚR“¹³²

¹³¹ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4994>

¹³² <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4994>

Obr. 117 – Vinařství Lahofer. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: CHYBIK + KRISTOF ARCHITECTS & URBAN DESIGNERS – Ing. arch. Ondřej Chybík, MAS, Ing. arch. Michal Křištof. Fotografie: alex shoots buildings.

ZÁVĚREČNÁ OPATŘENÍ

Opatření 9.1

Posílit roli nadací podporujících architekturu a stavební kulturu.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: ČKA, ČKAIT, AUÚP, ÚÚR, vysoké školy, neziskové organizace

Termín: 2018

Způsob provedení: Propagace na webu ÚÚR.

Větší zapojení do implementace Politiky architektury a stavební kultury České republiky.

Politika architektury a stavební kultury ČR nepředpokládá dodatečné nároky na rozpočet pro realizaci tohoto opatření.

Stav: 😊

Na Portálu územního plánování je zpracován rozcestník s odkazy na stránky vybraných nadací¹³³ s krátkým popisem oblasti jejich působení.

Nadace se podílejí na implementaci vybraných opatření, zejména v oblastech:

- » organizace soutěží,
- » grantové výzvy na úpravu veřejných prostranství,
- » akce a metodická pomoc v oblasti vzdělávání a osvěty,
- » akce a pomoc v oblasti zapojování veřejnosti,
- » workshopy pro děti i dospělé.

Akce jednotlivých nadací probíhají bez koordinace a bez finanční podpory ze strany veřejné správy.

Opatření 9.2

Pravidelně sledovat a hodnotit plnění jednotlivých opatření a jejich účinnost. Zpracovat zprávu o vyhodnocení plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky a předložit ji vládě do 31. 12. 2020, včetně případného návrhu aktualizované Politiky architektury a stavební kultury České republiky pro další období.

Zodpovědnost: MMR

Spolupráce: MD, MF, MK, MV, MŠMT, MPO, MZe, MŽP, Úřad pro ochranu hospodářské soutěže, Český statistický úřad, TAČR, Grantová agentura České republiky, NPÚ, NÚV, Národní institut pro další vzdělávání, Institut pro veřejnou správu Praha, veřejná správa na úrovni krajů a obcí, ČKA, ČKAIT, AUÚP, ÚÚR, Svaz měst a obcí České republiky, Svaz podnikatelů ve stavebnictví v ČR, vysoké školy, nevládní, neziskové organizace a obecně prospěšné společnosti.

Termín: 2020

Způsob provedení: Dle potřeby provést hodnocení naplnování jednotlivých opatření a zprávu zveřejnit na internetu.

Stav: 👍

Průběžné výsledky plnění dílčích opatření jsou zveřejňovány na stránkách Ústavu územního rozvoje v části Implementace Politiky architektury a stavební kultury České republiky¹³⁴.

Komplexní hodnocení bylo provedeno v roce 2017 (viz též kapitola I.), zpráva byla uveřejněna na webu Ministerstva pro místní rozvoj a na webu Ústavu územního rozvoje.

Naplněním opatření je i toto vyhodnocení plnění k roku 2020.

¹³³ http://portal.uur.cz/temata-architektury-a-stavebni-kultury/temata-architektury-a-stavebni-kultury.asp#index_4

¹³⁴ <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4983>

6. ZÁVĚR

Tento materiál hodnotí naplňování Politiky architektury a stavební kultury České republiky k roku 2020, tedy za šestileté období její implementace. Po schválení dokumentu bylo hlavním úkolem jeho šíření zejména mezi odbornou veřejností, a to jak ve verzi elektronické, tak v tištěné verzi. Náklad 3000 výtisků byl z poloviny distribuován jako příloha časopisu, který je určen pro pracovníky úřadů územního plánování, stavební úřady a odborníky zabývající se územním rozvojem obecně. Druhá polovina byla distribuována na odborných konferencích a obdobných akcích. V České republice proběhlo několik konferencí a podobných akcí, které měly úzkou vazbu na Politiku architektury a stavební kultury ČR. Zpravidla se věnovaly dílčím tématům řešeným v dokumentu.

Politika architektury a stavební kultury České republiky byla přeložena do angličtiny a leták se základními informacemi o ní do 4 světových jazyků. To napomohlo šíření informací v zahraničí, kde se Česká republika snaží být na poli prosazování stavební kultury aktivním hráčem. V mezinárodní odborné komunitě zabývající se stavební kulturou je materiál znám, zmiňován a je na něj odkazováno. Aktivní působení České republiky v zahraničí je nezbytné, jelikož je oblast kvality vystavěného prostředí v poslední době velmi aktuálním tématem, kterému se věnuje i Evropská unie.

Hlavní část tohoto vyhodnocení plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky k roku 2020 představuje zhodnocení naplňování jejich 71 opatření. Více než třetinu opatření lze hodnotit jako zcela splněných. Ty doplňuje největší skupina opatření, které jsou buď plněny průběžně, nebo došlo v jejich naplňování k zásadnímu pokroku. Obě skupiny dohromady tvoří více než 80 % všech opatření, což je pozitivní výsledek. Jak bylo možno očekávat, v plnění části opatření se podařilo dosáhnout pouze dílčího pokroku a u 3 opatření se buď nepodařilo najít cestu k jejich splnění, nebo se naplnění ukázalo jako nereálné.

Z vyhodnocení plnění vyplývá, že po šesti letech existence Politiky architektury a stavební kultury České republiky je vhodné přistoupit k její aktualizaci. To ostatně vláda předpokládala i při jejím schvalování na počátku roku 2015. Základní kostra materiálu by měla být zachována, jako vyhovující se ukazují i základní témata, kterým se dokument věnuje. Jsou povětšinou nastavena tak, že pojmu i oblasti, které se nyní jeví jako aktuálnější než při schvalování materiálu před šesti lety, například vhodnost prostředí pro různé skupiny obyvatel, působení reklamy ve veřejném prostoru, problematika staveb dopravní a technické infrastruktury, podpora regionálního charakteru prostředí, flexibilita využití jednotlivých objektů, kvalita vnitřního prostředí budov, nastavení kritérií při zadávání veřejných zakázek, propagace české architektury v zahraničí a mnoho dalších. Objevují se i nové výzvy, které by měly být ve struktuře materiálu reflektovány, nejvýznamnější je pravděpodobně naplňování vizí a cílů Politiky architektury a stavební kultury na regionální a místní úrovni. Prověřeny by měly být jednotlivé cíle, největší podíl aktualizací však nepochybně bude ležet v úpravě opatření, ať už půjde o upřesnění jejich formulace, doplnění nových nebo odstranění již neaktuálních opatření.

Velkou pozornost si zaslouží i grafické zpracování materiálu a jeho kvalitní prezentace v elektronických médiích. Aktualizace dokumentu by měla být využita k posílení vazeb mezi jednotlivými aktéry, kteří mohou ovlivnit kvalitu vystavěného prostředí.

Aktualizace bude procesem náročným, který bude zahrnovat dlouhé diskuse a hledání kompromisů nad cíli i formulacemi dílčích opatření. Ministerstvo pro místní rozvoj ve spolupráci s Ústavem územního rozvoje připravilo materiál, který obsahuje náměty k aktualizaci. Tento materiál si v žádném případě neklade za cíl být vyčerpávajícím seznamem témat, která je třeba při aktualizaci řešit, ani nepředpokládá, že všechny náměty budou nakonec v materiálu zahrnuty. Jde o základní podklad pro širokou diskusi, ze které by měla do dvou let vzejít aktualizovaná Politika architektury a stavební kultury České republiky.

Obr. 118 - Obálka „Námětů k aktualizaci Politiky architektury a stavební kultury České republiky“¹³⁵

¹³⁵ Zdroj: MMR, 2020.

SEZNAM ZKRATEK

AUÚP	Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR
BIM	Building Information Modeling / Management (proces a výsledek digitálního modelování budov s následným využitím modelu při správě budov)
ČKA	Česká komora architektů
ČKAIT	Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě
ČR	Česká republika
ČVUT	České vysoké učení technické
EFAP	Evropské fórum pro politiky architektury – European Forum for Architectural Policies
EU	Evropská unie
IPR	Institut plánování a rozvoje (hl. m. Prahy)
IROP	Integrovaný regionální operační program
MD	Ministerstvo dopravy
MF	Ministerstvo financí
MK	Ministerstvo kultury
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MV	Ministerstvo vnitra
MZe	Ministerstvo zemědělství
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NPI ČR	Národní pedagogický institut České republiky
NPÚ	Národní památkový ústav
NÚV	Národní ústav pro vzdělávání
TAČR	Technologická agentura České republiky
ÚK	Universita Karlova
ÚÚR	Ústav územního rozvoje
VÚMOP	Výzkumný ústav meliorací a ochrany půdy, v.v.i.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1 - fotografie na úvodní straně - Sportovní hala Dolní Břežany. Titul v soutěži Stavba roku 2018, finalista České ceny za architekturu 2018, vítěz Grand Prix architektů 2018. MORKUS, Josef. [foto]. 2018.

Obr. 2 - Zpráva o plnění Politiky architektury a stavební kultury České republiky k prosinci 2017. Ministerstvo pro místní rozvoj. 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/zprava-o-plneni-politiky-architektury-a-stavebni-k](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/zprava-o-plneni-politiky-architektury-a-stavebni-k)

Obr. 3 - Politika architektury a stavební kultury ČR, úvodní strana v češtině. Ministerstvo pro místní rozvoj. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep)

Obr. 4 - Politika architektury a stavební kultury ČR, úvodní strana v angličtině. Ministerstvo pro místní rozvoj. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep)

Obr. 5 - Letáky se základními informacemi o Politice architektury a stavební kultury České republiky v češtině, angličtině, francouzštině, němčině a ruštině. Ministerstvo pro místní rozvoj. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-rep)

Obr. 6 - Obálka Bulletinu České komory architektů č. 1/19, které bylo věnováno Politice architektury a stavební kultury České republiky. Česká komora architektů. 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/cka/cinnost-komory/bulletin-CKA>

Obr. 7 - Leták konference Politika architektury 2018. Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze. 2018.

Obr. 8 - Leták konference SVK Politika architektury 2019. Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze. 2019.

Obr. 9 - Sborník konference Architektura dětem 2017. Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze. 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: http://www.architekturadetem.cz/ke-stazeni/ke-stazeni.php?file=AD_konference_2017_sbornik.pdf

Obr. 10 - Webová stránka konference Participace dětí a mládeže 2019. Fakulta architektury Českého vysokého učení technického v Praze. 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: www.architekturadetem.cz

Obr. 11 - Setkání středoevropských komor architektů v únoru 2018 v Brně. FELLER, Barbara. [foto]. 2018.

Obr. 12 - Politika architektury a stavební kultury České republiky – Analýza zahraničních materiálů a doporučení.

Ministerstvo pro místní rozvoj a Ústav územního rozvoje. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni)

Obr. 13 - Politika architektury a stavební kultury České republiky – Analýza doporučení profesních organizací k aktualizaci dokumentu.

Ministerstvo pro místní rozvoj a Ústav územního rozvoje. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: [https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-\(1\)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni](https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/koncepce-a-strategie/politika-architektury-a-stavebni-kultury-ceske-(1)/analyza-zahranicnich-materialu-a-doporuceni)

Obr. 14 - Typy politik architektury v Evropě v roce 2020. BENTO, João Ferreira. Přednáška k výstupům projektu Urban Maestro. 27. 5. 2020.

Obr. 15 - Existence politik architektury a stavební kultury a obdobných materiálů v zemích Evropské unie. Stav v roce 2020.

Ministerstvo pro místní rozvoj. [Graf]. 2020.

Obr. 16 - Přehled politik architektury a stavební kultury a obdobných materiálů v zemích Evropské unie. Stav v roce 2020.

Ministerstvo pro místní rozvoj. [Tabulka]. 2020.

Obr. 17 - Konference v Tallinnu v září 2017.

Ministerstvo kultury Estonska. [foto]. Oficiální fotogalerie konference. 2017.

Obr. 18 - Konference ve Vídni v září 2018.

MORKUS, Josef. [foto]. 2018.

Obr. 19 - Setkání evropských ředitelů politik architektury v Ženevě v dubnu 2019.

Švýcarská konfederace - Federální kancelář pro kulturu. [foto]. Zápis z jednání skupiny evropských ředitelů politik architektury. 2019.

Obr. 20 - Setkání OMC Group v Bruselu v únoru 2020.

Evropská komise. [foto]. Komunikační platforma Yammer. 2020.

Obr. 21 - Cena Mies van der Rohe 2019: transformace 530 bytových jednotek Grand Parc Bordeaux. RUAULT, Philippe. [foto]. 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://miesarch.com/work/3889>

Obr. 22 - Cena Mies van der Rohe 2017: Renovace bytového bloku DeFlat Kleiburg.

BURG, Marcel van der. [foto]. 2017. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://miesarch.com/work/3509>

Obr. 23 - Cena Mies van der Rohe 2015: Filharmonie ve Štětíně.

MENGES, Simon. [foto]. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://miesarch.com/work/567>

Obr. 24 - Cena Mies van der Rohe 2013: Koncertní hala a kongresové centrum Harpa v Reykjavíku.

LEHOUX, Nic. [foto]. 2013. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://miesarch.com/work/535>

Obr. 25 - Leták k projektu „Nový evropský Bauhaus“.

Evropská komise. Newsletter. 2020.

Obr. 26 - Leták k projektu „Renovation Wave“.

Evropská komise. Newsletter. 2020.

Obr. 27 - Pozvánka na druhý workshop projektu Urban Maestro.

Urban Maestro. Newsletter. 2020.

Obr. 28 - Úvodní strana dokumentu Urban Maestro: Informal tools of Urban Design Governance, the European picture z roku 2019.

Urban Maestro. Newsletter. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://urbanmaestro.org/tools/>

Obr. 29 - Úvodní strana případové studie z České republiky.

Urban Maestro. Newsletter. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z:

<https://urbanmaestro.org/example/subsidies-for-architectural-and-urban-competitions/>

Obr. 30 - Konference ministrů kultury, jejímž výsledkem je Davoská deklarace.

SPRICH, Ruben. [foto]. Baukultur Bundesstiftung. 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z:

<https://www.bundesstiftung-baukultur.de/en/davos-declaration>

Obr. 31 - Leták ke konferenci „Měření stavební kultury“.

Švýcarská konfederace - Federální kancelář pro kulturu. 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z:

https://davosdeclaration2018.ch/media/Getting_The_Measure_of_Baukultur_190806.pdf

Obr. 32 - Úvodní strana „Mezinárodní příručky pro urbanismus a územní plánování“.

UN Habitat. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://unhabitat.org/international-guidelines-on-urban-and-territorial-planning>

Obr. 33 - Článek „Mezinárodní konference k politikám architektury“.

MORKUS, Josef. 2017. In: Urbanismus a územní rozvoj, 3/2017. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z:

<http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2017/2017-03/08-mezinarodni.pdf>

Obr. 34 - Plnění opatření Politiky architektury a stavební kultury České republiky.

Ministerstvo pro místní rozvoj. [Graf]. 2020.

Obr. 35 - Plnění opatření Politiky architektury a stavební kultury České republiky po jednotlivých tématech.

Ministerstvo pro místní rozvoj. [Graf]. 2020.

Obr. 36 - Rozhledna na Velké Deštné. Cena Agentury ochrany přírody a krajiny ČR za inspirativní řešení dominanty v přírodním prostředí v rámci České ceny za architekturu 2020. Autor: architekti.in - Ing. arch. Lukáš Svoboda, Ing. arch. Tomáš Jurák.

STEJSKAL, David. [foto].

Obr. 37 - Vybrané mapové výstupy z výzkumného úkolu „Trendy vývoje struktury měst a obcí v ČR“.

Technologická agentura České republiky. 2017. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Publikace-a-odborne-texty/Trendy-vyvoje-struktury-mest-a-obci-v-CR

Obr. 38 - Titulní strana závěrečné zprávy výzkumného úkolu „Vliv nových technologií na sídelní strukturu, na strukturu sídel a na jejich spolupráci v sídelní struktuře“.

Technologická agentura České republiky. 2016. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: http://www.mmr.cz/getmedia/86208966-3232-4c4b-b00f-543e6f478636/TB020MMR023_Vlivy-novych-technologie-na-sidelni-strukturu,-na-strukturu-sidel-a-na-jejich-spolupraci-v-sidelni-strukture_3.pdf

Obr. 39 - Rozpracovaný materiál k plnění opatření 1.1.3.

Ústav územního rozvoje. 2020.

Obr. 40 - Úvodní strana „Strategie přizpůsobení se změně klimatu v podmínkách ČR“.

Ministerstvo životního prostředí. 2015.

Obr. 41 - Úvodní strana „Národního akčního plánu adaptace na změnu klimatu“.

Ministerstvo životního prostředí. 2017.

Obr. 42 - Úvodní strana „Strategie ochrany před negativními dopady povodní a erozními jevy přírodě blízkými opatřeními v České republice“.

Výzkumný ústav vodohospodářský TGM. 2015.

Obr. 43 - Úvodní strana periodika Regionální rozvoj mezi teorií a praxí 2/2017.

Civitas per populi. 2017.

Obr. 44 - Úvodní strana „Metodických doporučení k vybraným problémům pořizování územního plánu“.

Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4729>

Obr. 45 - Úvodní strana prezentace „Územní plán - obsah“.

Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2014. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4631>

Obr. 46 - Úvodní strana metodiky „Územní plán - příklad k metodickému pokynu k obsahu územního plánu“.

Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2014. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4633>

Obr. 47 - Úvodní strana aktualizované české a anglické verze publikace „Principy a zásady urbanistické kompozice v příkladech“ a vybrané strany publikace.

Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2015, 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Publikace-a-odborne-texty/Principy-a-zasady-urbanisticke-kompozice-v-prikladech>

Obr. 48 - Aplikace Limity využití půdy.

Ministerstvo zemědělství. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://limitypudy.vumop.cz/>

Obr. 49 - Pracovní verze metodiky „Vyhodnocení potřeby vymezení zastavitelných ploch“.

Ministerstvo pro místní rozvoj. 2020.

Obr. 50 - Úvodní strana „Národní strategie regenerací brownfieldů 2019-2024“.

Ministerstvo průmyslu a obchodu, Ministerstvo pro místní rozvoj, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí. 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: http://www.brownfieldy.eu/wp-content/uploads/2019/08/NSRB-2019-2024_20190708.pdf

- Obr. 51 - Program podpory regenerace a podnikatelského využití brownfieldů. Ministerstvo průmyslu a obchodu. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.mpo.cz/cz/podnikani/dotace-a-podpora-podnikani/investicni-pobidky-a-prumyslove-zony/prumyslove-zony/program-regenerace-a-podnikatelske-vyuziti-brownfieldu---vyzva-i-2017--230611/>
- Obr. 52 - Ilustrační obrázek k programu „Demolice budov v sociálně vyloučených lokalitách“. Ministerstvo pro místní rozvoj. 2016.
- Obr. 53 - „Standardy dostupnosti veřejné infrastruktury“ - úvodní strana, ukázka standardu a ukázka aplikace standardu při územně plánovací činnosti. Technologická agentura České republiky. 2016. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-MMR/9-Ostatni- stanoviska-a-metodiky/Standardy-dostupnosti-verejne-infrastruktury>
- Obr. 54 - Metodický návod „Koordinace územních plánů a pozemkových úprav“. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje, Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/8- stanoviska-a-metodiky/23-metodika-up-a-pu-2-aktual-zneni.pdf>
- Obr. 55 - Rozpracovaná metodika „Koncepce uspořádání krajiny v územním plánu“. Ústav územního rozvoje. 2020.
- Obr. 56 - Revitalizace pražských náplavek. Finalista České ceny za architekturu 2020. Autor: Petr Janda / Brainwork - Ing. arch. MgA. Petr Janda. BoysPlayNice. [foto].
- Obr. 57 - "Analýza odpovědí dotazníku Veřejná prostranství v územně plánovací činnosti". Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>
- Obr. 58 - "Vyhodnocení dotazníku Veřejná prostranství v územně plánovací činnosti". Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2017. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>
- Obr. 59 - Metodický pokyn „Veřejná prostranství v územně analytických podkladech a územních plánech“. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>
- Obr. 60 - Metodický návod pro pořízení a zpracování územní studie veřejného prostranství. Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/ stanoviska-a-metodiky/ stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/3-uzemne-planovaci-podklady-a-jejich-aktualizace/uzemni-studie-verejneho-prostranstvi>
- Obr. 61 - Metodický pokyn pro zadání regulačního plánu z podnětu nenahrazujícího územní rozhodnutí (osnova zadání). Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/ stanoviska-a-metodiky/ stanoviska-odboru-uzemniho-planovani-mmr/2-uzemne-planovaci-dokumentace-a-jejich-zmeny/metodiky-pokyn-zadani-regulacniho-planu-z-podnetu>
- Obr. 62 - Úvodní strana článku Olomoucká zkušenost s IROP. KŘENKOVÁ, Jana. RŮŽIČKOVÁ, Petra. ŠOBR, Jirí Šobr. Olomoucká zkušenost s IROP. In: Urbanismus a územní rozvoj 6/2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/images/5-publikacni-cinnost-a-knihovna/casopis/2018/2018-06/03-olomoucka.pdf>
- Obr. 63 - Úvodní strana dotačního programu na podporu architektonických a urbanistických soutěží. Ministerstvo pro místní rozvoj. 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/narodni-dotace/podpora-uzemniho-planovani-a-architektonickyh-u/architektonicke-a-urbanisticke-souteze>

- Obr. 64 - Ukázka vzorových soutěžních podmínek.
Česká komora architektů. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/souteze/jak-pripravit-soutez/vzory-a-pravidla-soutezi>
- Obr. 65 - Ročenka České komory architektů, kde jsou zveřejňovány výsledky soutěží.
Česká komora architektů. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/cka/cinnost-komory/rocenka-CKA>
- Obr. 66 - Úvodní strana publikace „Příklady dobré praxe - veřejná prostranství“.
MAS Železnohorský region. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://zeleznohorsky-region.cz/tema/tema.phtml?id=9500>
- Obr. 67 - Obálka knihy „Principy tvorby veřejných prostranství / Kuchařka pro lepší Brno“.
Kancelář architekta města Brna. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://kambro.cz/principy/>
- Obr. 68 - Připravovaný „Katalog doporučených prvků veřejných prostranství“.
IPR Praha. 2018. Cit. [27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/katalogprvku>
- Obr. 69 - Materiál "Veřejná prostranství aneb jak udělat veřejný prostor dobře".
Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4992>
- Obr. 70 - Projekty podpořené z grantové výzvy „Parky“ Nadace Proměny.
Nadace proměny. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.nadace-promeny.cz/cz/projekty/parky.html>
- Obr. 71 - Výběr z projektů podpořených z grantové výzvy „Zelené oázy“ Nadace Partnerství.
Nadace partnerství. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.nadacepartnerstvi.cz/Zelene-oazy>
- Obr. 72 - Výběr z projektů podpořených z programu „Místo, kde žijeme“ Nadace VIA.
Nadace VIA. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.nadacevia.cz/nabidka-programu/misto-kde-zijeme/#projekty>
- Obr. 73 - Chatka na Sirákově. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: ellement architects - Ing. arch. Hana Maršíková, Ing. arch. Jitka Ressová.
TOMÁNEK, Dušan. [foto].
- Obr. 74 - Publikace "Charakter a struktura zástavby venkovských sídel v územních plánech".
Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.mmr.cz/cs/Uzemni-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Publikace-a-odborne-texty/Charakter-a-struktura-zastavby-venkovskych-sidel-v-uzemnich-planech>
- Obr. 75 - Publikace "Městský architekt", vydaná Českou komorou architektů.
Česká komora architektů. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/media/prilohy/cka-edice-mestskey-architekt-tisk.pdf>
- Obr. 76 - Nová radnice Prahy 7. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: Atelier bod architekti - Ing. arch. Vojtěch Sosna, Ing. arch. Jakub Straka, Ing. arch. Jáchym Svoboda.
SLAVÍK, Tomáš. [foto].
- Obr. 77 - Dokumentace k dotačnímu programu "Podpora architektonických a urbanistických soutěží".
Ministerstvo pro místní rozvoj. 2018.
- Obr. 78 – Výzva z dotačního programu "Podpora architektonických a urbanistických soutěží".
Ministerstvo pro místní rozvoj. 2018.
- Obr. 79 - Úvodní strana brožury „Soutěžit se vyplatí!“.
IPR Praha. 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.iprpraha.cz/souteze>
- Obr. 80 - Ukázka rozdělovníku zadávacích řízení a část vzorové zadávací dokumentace (pro zakázku malého rozsahu).
Česká komora architektů. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: https://www.cka.cz/cs/pro-verejnou-spravu/metodika-vyber_projektanta
- Obr. 81 - Vindyšova továrna, Ski a Bike Centrum Radotín. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: VLLNNA - Ing. arch. Martin Duba, Ing. arch. Petr Šindelář.
Česká komora architektů. [foto].

- Obr. 82 - Příklad kalkulačky předpokládané časové náročnosti pro zpracování stavební projektové dokumentace.
Česká komora architektů. 2017. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/pro-architektury/kalkulacky>
- Obr. 83 - Publikace České komory architektů „Standardy služeb architekta“.
Česká komora architektů. 2017. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.cka.cz/cs/cka/lide-v-cka/pracovni-skupiny/ps-honorare/2017-standard-sluzeb-architekta>
- Obr. 84 - Mateřská škola Za branou, Pacov. Finalista České cenu za architekturu 2020. Autor: VYŠEHRAD atelier - Ing. arch. Pavel Marek, Ing. arch. Zdeněk Rychtařík, Ing. arch. Jiří Smolík, Ing. arch. Martin Šafránek, Ing. arch. Tomáš Maceška.
ŠLAPAL, Filip. [foto].
- Obr. 85 - Leták kurzu „Participace veřejnosti v praxi územního plánování, regionálního a územního rozvoje“.
FA ČVUT, Nadace Partnerství. 2016. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.nadacepartnerstvi.cz/NAP/files/5f/5fd1adf6-6e34-4804-88b6-4b0f3394ff9e.pdf>
- Obr. 86 - Úvodní strana „Manuálu participace“ od IPR Praha.
IPR Praha. 2017. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: http://www.iprpraha.cz/uploads/assets/dokumenty/participace/manual_participace_tisk_2017.pdf
- Obr. 87 - Školení novely stavebního zákona v Plzni v listopadu 2017.
MORKUS, Josef. [foto]. 2017.
- Obr. 88 - Pozvánka na workshop Architektura ve vzdělávání III.
Architekti ve škole. 2016. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.architektiveskole.cz/avv-iii-pozvanka/>
- Obr. 89 - Pozvánka na workshop Architektura pro děti & učitele.
ArtSchool/Art's cool. 2016. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.artschool.cz/visegrad/>
- Obr. 90 - Úvodní strana publikace „Architektura pro děti & učitele“.
ArtSchool/Art's cool. 2016. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: http://www.artschool.cz/visegrad/kestazeni/architektura-pro-deti-a-ucitele_publicace.pdf
- Obr. 91 - Úvodní strana publikace „Metodické komentáře a úlohy ke Standardům pro základní vzdělávání - výtvarná výchova“.
Národní ústav pro vzdělávání. 2017 [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://clanky.rvp.cz/clanek/c/Z/21383/METODICKE-KOMENTARE-A-ULOHY-KE-STANDARDUM-ZV--VYTVARNA-VYCHOVA.html/>
- Obr. 92 - Obálka knihy „K čemu jsou architekti“.
DUŠEK, Ondřej. JIRKALOVÁ, Karolína. K čemu jsou architekti. Jakost, 2018. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.jakost.net/cz/eshop/k-cemu-jsou-architekti>
- Obr. 93 - Obálka knihy „Objevujeme architekturu“.
ALTARRIBA, Eduard, i MILÁ, Bardi Berta. Objevujeme architekturu. Grada, 2019. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.grada.cz/objevujeme-architekturu-11033/>
- Obr. 94 - Ilustrace k metodice „Detektivem v centru města II“, k metodice „Smysly v architektuře“ a k metodice „Já, architekt“.
Architekti ve škole. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: https://www.architektiveskole.cz/metodiky_a_navody
- Obr. 95 - Rekonstrukce kostela v Hodslavicích. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: Objektor architekti - Václav Šuba, Jakub Červenka.
BoysPlayNice. [foto].
- Obr. 96 - Fotografie výstavy projektů soutěže Česká cena za architekturu, Plasy, srpen 2017.
MORKUS, Josef. [foto]. 2017.
- Obr. 97 - Články o vítězích České ceny za architekturu.
Česká komora architektů. Česká cena za architekturu. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://ceskacenzaarchitekturu.cz/cc-a-v-prosinci/>

- Obr. 98 - Webové stránky soutěže Stavba roku.
Nadace ABF. Stavba roku. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: www.stavbaroku.cz
- Obr. 99 - Webové stránky České ceny za architekturu.
Česká komora architektů. Česká cena za architekturu. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: www.ceskacenaarchitekturu.cz
- Obr. 100 - Plakát Grand Prix Architektů.
Obec architektů. Grand Prix Architektů. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: obecarchitektu.cz/grand-prix-architektu/
- Obr. 101 - Vyhlašování vítěze soutěže Architekt obci 2020.
MORKUS, Josef. [foto]. 2020.
- Obr. 102 - Vítěz soutěže Urbanistický projekt roku 2019 - Rozvoj Brněnského výstaviště.
Nadace ABF. Urbanistický projekt roku. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: stavbaroku.cz/printDetail.do?Dispatch=ShowDetail&siid=1841
- Obr. 103 - Upoutávka na Den architektury 2019.
Kruh. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: www.denarchitektury.cz
- Obr. 104 - Závěrečná zpráva z akce Zažít město jinak 2019.
Automat. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://zazitmestojinak.cz/>
- Obr. 105 - Úvodní strana publikace „Svět, který chceme“.
Informační centrum OSN v Praze. Svět, který chceme. 2015. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: http://www.osn.cz/wp-content/uploads/sdgs_pro_deti_4-1.pdf
- Obr. 106 - Úvodní strana metodiky „Památky nás baví 2“.
Národní památkový ústav. Památky nás baví 2. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.npu.cz/e-shop>
- Obr. 107 - Úvodní strana příručky „Doporučení k péči o vesnické stavby a veřejný prostor“.
Ministerstvo pro místní rozvoj. Doporučení k péči o vesnické stavby a veřejný prostor. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: www.obcepro.cz/zakladni-dokumenty.
- Obr. 108 - Informační plakát k papírovým modelům ABC Já budovatel.
MORKUS, Josef. [foto]. 2018.
- Obr. 109 - Úvodní strana publikace „Obec a územní plánování“.
Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. Obec a územní plánování. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/publikace-a-odborne-texty/obcan-a-uzemni-planovani-a-obec-a-uzemni-planovani>
- Obr. 110 - Úvodní strana publikace „Občan a územní plánování“.
Ministerstvo pro místní rozvoj, Ústav územního rozvoje. Občan a územní plánování. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://mmr.cz/cs/ministerstvo/stavebni-pravo/publikace-a-odborne-texty/obcan-a-uzemni-planovani-a-obec-a-uzemni-planovani>
- Obr. 111 - Úvodní strana „Manuálu pro kultivovanou Prahu“.
Magistrát hlavního města Prahy. Manuál pro kultivovanou Prahu. 2020. Cit. [27.11.2020]. Dostupné z: kultivovana.praha.eu.
- Obr. 112 - Vybrané realizace v rámci projektu Proměň své město.
Nadace Proměny. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.nadace-promeny.cz/cz/projekty/promen-sve-mesto.html>
- Obr. 113 - Vybrané realizace v rámci projektu Zahrada hrou.
Nadace Proměny. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <https://www.nadace-promeny.cz/cz/projekty/zahrada-hrou.html>
- Obr. 114 - Změna využití prostoru uhelny VŠCHT. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020.
Autor: ov architekti - Ing. arch. Jiří Opočenský, Ing. arch. Štěpán Valouch.
NOVÁK, Václav. [foto].
- Obr. 115 - Úvodní strana „Aktualizovaného seznamu vybraných výsledků výzkumů z Informačního systému výzkumu, experimentálního vývoje a inovací“.
Ústav územního rozvoje. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4994>

Obr. 116 - Úvodní strana „Aktualizovaného seznamu vybraných výsledků výzkumů z Knihovny ÚÚR“. Ústav územního rozvoje. 2020. [Cit. 27.11.2020]. Dostupné z: <http://www.uur.cz/default.asp?ID=4994>

Obr. 117 - Vinařství Lahofer. Nominace na Českou cenu za architekturu 2020. Autor: CHYBIK + KRISTOF ARCHITECTS & URBAN DESIGNERS - Ing. arch. Ondřej Chybík, MAS, Ing. arch. Michal Krištof.

Alex shoots buildings. [foto].

Obr. 118 - Obálka „Námětů k aktualizaci Politiky architektury a stavební kultury České republiky“. Ministerstvo pro místní rozvoj. Ústav územního rozvoje. 2020.

Název: **POLITIKA ARCHITEKTURY A STAVEBNÍ KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY
VYHODNOCENÍ PLNĚNÍ K ROKU 2020**

Vydává: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
Staroměstské náměstí 6, 110 15 Praha 1
Ústav územního rozvoje
Jakubské nám. 3, 602 00 Brno
jako mimořádnou přílohu časopisu Urbanismus a územní rozvoj č. 2/2021

Rok vydání: 2021

Vydání: první

Místo vydání: Praha, Brno

Náklad: 1 500 výtisků

Počet stran: 96

Vládou schválený dokument neprošel redakční ani jazykovou úpravou redakce časopisu Urbanismus a územní rozvoj.

ISBN 978-80-7538-310-5 Ministerstvo pro místní rozvoj ČR (pdf)
ISBN 978-80-7663-007-9 Ústav územního rozvoje

Ministerstvo pro místní rozvoj ČR

Staroměstské náměstí 6

110 15 Praha 1

Tel.: +420 224 861 111

www.mmr.cz

Ústav územního rozvoje

Jakubské náměstí 3

602 00 Brno

Tel.: +420 542 423 111

www.uur.cz